

ISSN 2350-9163

วารสารวิจัยสถาบัน มข.

KKU Institutional Research Journal

<http://irj.kku.ac.th>

ปีที่ 4 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม – สิงหาคม 2559

• **เจ้าของ**

กองบริหารงานวิจัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น

• **วัตถุประสงค์**

วารสารวิจัยสถาบัน มข. เป็นวารสารทางวิชาการซึ่งบทความวิจัยสถาบันทุกเรื่องได้รับการประเมินโดย ผู้ทรงคุณวุฒิจากทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยขอนแก่นเพื่อเผยแพร่ผลงานวิชาการที่มีคุณค่าแก่ผู้สนใจทั่วไป เป็นสื่อกลางรายงานความก้าวหน้าในการวิจัย และเป็นการแลกเปลี่ยนแนวความคิดในการวิจัย ในรูปวารสารทางอิเล็กทรอนิกส์ และมีการเผยแพร่ในรูปแบบเล่มสำหรับจัดส่งให้ห้องสมุดหรือหน่วยงานอื่นที่สนใจ

• **ที่ปรึกษา**

ศ.ดร.ศุภชัย ปทุมนากุล

• **บรรณาธิการ**

รศ.ดร.เจียมจิต แสงสุวรรณ

• **รองบรรณาธิการ**

นายภูมิภักดิ์ พัทธกะเขื่อนขันธุ์

• **กองบรรณาธิการ**

ศ.นพ.สมบูรณ์ เทียนทอง

ศ.ดร.สุพรรณิพร พรหมเทศ

ศ.ดร.อภิพรพรรณ พุกภักดี

รศ.ดร.เกียรติศักดิ์ พันธุ์ลำเจียก

รศ.นพ.สุรพล วีระศิริ

รศ.ดร.คงศักดิ์ ธาตุทอง

รศ.ดร.ทรงศรี สรณสถาพร

ผศ.ว่าที่ร.ต.อรัญ ชูกระเดื่อง

ผศ.ดร.จิตติมา วรณศรี

ผศ.ดร.ภาวดี ภักดี

ผศ.ดร.ดุชนิ อาวุธวัฒ

ผศ.ดร.ปณิธาน พิระพัฒนา

อ.ดร.ศักดิ์ชัย เจริญศิริพรกุล

นายเรืองชัย จรุงศิริวัฒน์

นางอุบล จ้างพานิช

• **ผู้จัดพิมพ์**

กองบริหารงานวิจัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น

สำนักงานอธิการบดี อาคาร 2 ชั้น 2

123 ถ.มิตรภาพ อ.เมือง จ.ขอนแก่น

40002

โทรศัพท์/โทรสาร 043-203177-8

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

มหาวิทยาลัยมหิดล

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยนเรศวร

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

- **กำหนดการเผยแพร่**

ปีละ 3 ฉบับ (มกราคม – เมษายน, พฤษภาคม – สิงหาคม, กันยายน – ธันวาคม)

- **จำนวนพิมพ์**

300 เล่ม

- **การเผยแพร่**

มอบให้ห้องสมุดหน่วยงานของรัฐ สถาบันการศึกษา และเจ้าของผลงานที่ได้รับการตีพิมพ์

- **ผู้ทรงคุณวุฒิที่พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องของบทความประจำฉบับ**

รศ.ดร.สุภาพ	ณ นคร
รศ.ดร.อนงค์นุช	เทียนทอง
รศ.ดร.วิลาวัรรณ	พันธุ์พฤกษ์
รศ.ดร.ธีระ	ฤทธิ์รอด
รศ.ดร.สุชาติ	วัฒนชัย
ผศ.ดร.ปราโมทย์	ครองยุทธ
ผศ.ดร.ปณิธาน	พิรพัฒนา
ผศ.ดร.ภาวดี	ภักดี
ผศ.ดร.ดารณี	หอมดี
อ.ดร.ศิริพงษ์	เพี้ยศิริ
อ.ดร.อภิชาติ	บุญมา
นายภูมิภักดิ์	พิทักษ์เชื่อนพันธ์
นางจินตนา	กนกปราน

- **ฝ่ายจัดการ**

นางปิยะนุช	บุศราคม
นางสาวชญานิษฐ์	คำภักดี

- **เทคนิคและสื่อออนไลน์**

นางสาวจิตินภา	ศรีวัธนทรัพย์
นายเกียรติภูมิ	กฤตเวทิน

- **พิมพ์ที่**

โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น
123 ถ.มิตรภาพ อ.เมือง จ.ขอนแก่น
40002
โทร.043-347102 โทรสาร. 043-347100
E-mail:kkuprinting@hotmail.com

ข้อเขียนหรือบทความใดๆ ที่ได้พิมพ์เผยแพร่ในวารสารวิจัยสถาบัน มข.ฉบับนี้ เป็นความคิดเห็นเฉพาะตัวของผู้เขียน และกองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นด้วย และไม่มีข้อผูกพันด้วยประการใดๆ อนึ่ง กองบรรณาธิการวารสารยินดีรับพิจารณาบทความจากนักวิชาการ นักศึกษา ตลอดจนผู้อ่าน และผู้สนใจทั่วไป เพื่อนำลงตีพิมพ์สำหรับบทความวิจัยและบทความวิชาการต้องผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง

บรรณาธิการแถลง

สวัสดีค่ะ

ในปัจจุบันหน่วยงานหรือสถาบันต่างๆในประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับงานด้านการวิจัยสถาบันมากขึ้น โดยเฉพาะสถาบันการศึกษาที่มีเป้าหมายในการที่จะก้าวไปเป็นผู้นำสถาบันไม่ว่าจะระดับประเทศหรือนานาชาติ โดยเฉพาะสถาบันการศึกษาในประเทศไทยที่ต้องมีระบบการประกันคุณภาพการจัดการศึกษาทั้งในระดับสถาบัน คณะ และหลักสูตร รวมถึงการดำเนินการอื่นๆตามพันธกิจที่กำหนดเช่นกัน ในการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับประเทศเป็นข้อกำหนดพื้นฐานที่ทำให้สถาบันต่างๆ ต่างหันมาให้ความสนใจกับการวิจัยสถาบันที่จำเป็นต้องนำผลมาใช้ในการรายงานการประกันคุณภาพการศึกษา การแก้ปัญหาและอุปสรรคได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตรงเป้า ประหยัดเวลา ค่าใช้จ่าย และงบประมาณ การพัฒนานวัตกรรมเพื่อการแข่งขัน การตัดสินใจเลือก และการวางแผนในอนาคต เพื่อเป็นผู้นำในระดับต่างๆที่สถาบันวาดฝัน

การวิจัยสถาบันเป็นกระบวนการที่จะช่วยสะท้อนให้สถาบันการศึกษาของประเทศไทยได้เห็นภาพของสถาบันของตนเองที่ชัดเจน รวมทั้งจุดเด่น และโอกาสที่จะพัฒนา รวมทั้งเป็นกระบวนการในการค้นหา พัฒนาแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ของหน่วยงานหรือสถาบัน และการพัฒนานวัตกรรม (Innovation) ด้านการศึกษาที่สามารถแข่งขันในระดับต่างๆได้ นอกจากนี้ยังเป็นการศึกษาวิจัยที่ช่วยให้หน่วยงานหรือสถาบันวางแผนหรือปฏิบัติการหรือบริหารจัดการได้ตามยุทธศาสตร์ นโยบาย พันธกิจ และวิสัยทัศน์ ที่สถาบันได้กำหนดไว้ ตลอดจนการวางแผนปรับปรุงและพัฒนางานของสถาบันเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่สามารถจับต้องได้อย่างเป็นรูปธรรม หรือมีข้อมูลที่สามารถนำเสนอได้อย่างถูกต้อง ตรวจสอบได้

วารสารวิจัยสถาบัน มข. หวังเป็นอย่างยิ่งว่าหน่วยงานต่างๆและสถาบันการศึกษาจะใช้กระบวนการวิจัยสถาบันเป็นเครื่องมือในการพัฒนาองค์กรอย่างต่อเนื่อง และวารสารวิจัยสถาบัน มข. พร้อมทั้งจะเป็นเวทีในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ องค์ความรู้ด้านการพัฒนาสถาบัน เพื่อจะให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและก้าวกระโดด เพื่อนำไปสู่การเป็นสถาบันการศึกษาที่มีคุณภาพ และเป็นสถาบันการศึกษาชั้นนำในระดับเอเชีย และระดับโลก

เจียมจิต แสงสุวรรณ

ISSN 2350-9163

วารสารวิจัยสถาบัน มข.

ปีที่ 4 ฉบับที่ 2 ประจำเดือนพฤษภาคม-สิงหาคม 2559

สารบัญ

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนิสิต ตรีศึกษา : นิสิตระดับปริญญาตรี

คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

เสาวลักษณ์ เรียงพรม นุชิดา สุวแพทย์117

การปรับปรุงกระบวนการสนับสนุนด้านการบริหารของสำนักวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ทีติธูา เค้าปัญญา128

ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการปฏิบัติราชการ สำนักวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ทีติธูา เค้าปัญญา141

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของ
นักศึกษาปริญญาตรี สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

ชาญวิทย์ หาญรินทร์ พงศ์เทพ โคตรประทุม150

คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

ชาญวิทย์ หาญรินทร์.....168

ความพึงพอใจของอาจารย์ต่อการให้บริการงานธุรการของบุคลากรสายสนับสนุนภาควิชาอาชีวศึกษา

และภาควิชาเวชศาสตร์ชุมชน คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

อัญญู เครือสุวรรณ อรุณี ตันกันยา ปิยธิดา คูหิรัญญรัตน์.....183

การพัฒนาบทเรียนบนเว็บเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ด้วยการคิดนอกกรอบ

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ชนิษฐา จันทะไทย.....191

ระดับองค์กรแห่งการเรียนรู้ : ตรีศึกษาคณะวิทยาการสุขภาพและการกีฬา มหาวิทยาลัยทักษิณ

ขจรศักดิ์ เพ็ชรรัตน์207

ความต้องการในพัฒนาความพร้อมก่อนการปฏิบัติงาน ของนักศึกษาสหกิจศึกษาทั้งในประเทศ

และต่างประเทศ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

มลิวรรณ เป้าวัน218

การศึกษาผลสัมฤทธิ์การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการของหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรดุษฎีบัณฑิต

คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

จิตภา พลางวัน237

KKU isr.j. 2016; 4(2) : 117-127

<http://irj.kku.ac.th>

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนิสิต กรณีศึกษา : นิสิตระดับปริญญาตรี คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

The Influence Factors to Major Selection of the Students : A Case Study of Undergrad Students' Faculty of Engineering, Mahasarakham University

เสาวลักษณ์ เรียงพรหม (Saowaluk Riengprom)^{1*}, นุชิดา สุวแพทย์ (Nuchida Suwapatte)¹

¹นักวิชาการศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

*Correspondent author : saowaluk.r@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้ มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนิสิต กรณีศึกษา: นิสิตระดับปริญญาตรี คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยได้แก่ นิสิตระดับปริญญาตรี 3 ชั้นปี คือ รหัส 55,56 และ 57 จำนวนทั้งสิ้น 371 คน โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่แบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96 ซึ่งประกอบไปด้วย 6 ปัจจัยได้แก่ ด้านการรับรู้ ด้านแรงจูงใจด้านทัศนคติ ด้านขั้นตอนทางสังคม ด้านกลุ่มอ้างอิง และด้านโครงสร้างครอบครัว ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีทางสถิติเพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนิสิตภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.89 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคือ 0.96 และเมื่อเรียงลำดับความสำคัญของปัจจัยจากมากไปหาน้อยพบว่า นิสิตให้ความสำคัญกับปัจจัย ด้านทัศนคติมากที่สุด รองลงมาคือด้านแรงจูงใจ ด้านการรับรู้ และด้านขั้นตอนทางสังคม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.52, 4.49, 4.31, 3.85 ซึ่งอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านโครงสร้างครอบครัว และด้านกลุ่มอ้างอิง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.36, 2.83 อยู่ในระดับปานกลาง ในส่วนของข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนาวิธีการเลือกสาขาได้แก่ การเพิ่มจำนวนการรับนิสิตในสาขาที่ถูกเลือกเป็นอันดับหนึ่ง เนื่องจากเป็นสาขาที่นิสิตตั้งใจจะเข้าศึกษา นอกจากนี้ข้อมูลที่ได้รับจากงานวิจัยสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการเลือกสาขาวิชาของนิสิต คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ต่อไป

คำสำคัญ : ปัจจัยต่อการตัดสินใจ การเลือกสาขา คณะวิศวกรรมศาสตร์ แบบสอบถาม

Abstract

This research aims to study the factors that influence the decision-making of major selection of undergrad engineering students at faculty of Engineering, Mahasarakham University. The samples in this research were 371 undergrad students who had the student ID starting with 55, 56, and 57 and were selected via purposive sampling method. Survey was used as tool and had reliability value of 0.96. The survey consisted of 6 studied factors which were recognition aspect, motivation aspect, attitude aspect, social-class aspect, reference aspect, and family structure aspect. The statistical analysis was carried out to find percentage, average, and standard deviation (SD). Results showed that the overall perception of all factors was in the high level and had the average of 3.89 and SD of 0.96. The orders of important factors were arranged from high to low. It showed that the most important factor was attitude and then motivation, recognition, and social-class which in the high level with the value of 4.52, 4.49, 4.31, and 3.85, respectively. The family and reference factors were in the moderate levels with the value of 3.36 and 2.83, respectively. In recommendation part, the suggestion for future improvement in major selection process was to increase number of accepted students of the 1st rank of chosen major. Moreover, results from this research could be used as the improvement plan for major selection process at faculty of Engineering, Mahasarakham University later on.

Keywords : Decision Factors, Major Selection, Engineering Faculty, Questionnaire

1. บทนำ

คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีวิสัยทัศน์ในการผลิตบัณฑิตโดยผสมผสานศาสตร์แห่งความเป็นสากลเข้ากับภูมิปัญญาท้องถิ่น เน้นระบบการศึกษาหลากหลายโดยใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมเป็นผู้นำด้านวิจัย และสร้างสรรค์ยอดมนุษย์ที่ถึงพร้อมด้วยวิชาการ และคุณธรรม (1) การบริหารจัดการเรียนการสอนของ คณะวิศวกรรมศาสตร์ เป็นรูปแบบสำนักวิชา ไม่มีภาควิชา โดยเปิดทำการเรียนการสอนในหลักสูตรระดับปริญญาตรี ทั้งสิ้น 7 หลักสูตร คือสาขาวิชาวิศวกรรมโยธา สาขาวิชาวิศวกรรมการผลิต สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล สาขาวิชาวิศวกรรมชีวภาพ สาขาวิชาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม สาขาวิชาวิศวกรรมเมคคาทรอนิกส์ และสาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้บัณฑิตที่จบออกไปเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ ตอบสนองความต้องการของสังคม และประเทศชาติได้อย่างสูงสุด วิชาชีพวิศวกรรมเป็นวิชาชีพหนึ่งที่มีความจำเป็นต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ปัจจุบันองค์กรต่างๆ

ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนต่างก็เล็งเห็นความสำคัญ และความจำเป็นที่ต้องมีบุคลากรที่มีความรู้ทางด้านวิชาวิศวกรรม ดังนั้นวิชาชีพนี้จึงเป็นวิชาชีพที่อยู่ในความต้องการของตลาดแรงงานเสมอ (2) นิสิตที่เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม นั้น ก่อนจะขึ้นชั้นปีที่ 2 ทางคณะได้กำหนดให้นิสิตทำการเลือกสาขาวิชา 7 สาขาวิชาดังนี้คือ 1. สาขาวิชาวิศวกรรมโยธา 2. สาขาวิชาวิศวกรรมการผลิต 3. สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล 4. สาขาวิชาวิศวกรรมชีวภาพ 5. สาขาวิชาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม 6. สาขาวิชาวิศวกรรมเมคคาทรอนิกส์ และ 7. สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า ยกเว้นระบบพิเศษ(เทียบเข้า) ที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตร ปวส.และเข้ามาศึกษาต่อจะมีสาขาวิชาโดยการสอบคัดเลือกตามประกาศที่คณะฯ กำหนดไว้ 5 สาขาวิชาแล้วตั้งแต่ต้น ยกเว้นสาขาวิชาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม และสาขาวิชาวิศวกรรมชีวภาพ นิสิตที่ทำการเลือกสาขาวิชาแต่ละปีการศึกษานั้น ขึ้นอยู่กับจำนวนการรับนิสิตเข้าสาขาของแต่ละสาขาวิชา โดยจำนวนที่แต่ละสาขารับจะรับนิสิตขึ้นอยู่กับ

จำนวนอาจารย์ประจำต่อนิสิต ความเพียงพอของทรัพยากรในสาขาวิชา ซึ่งจำนวนการรับเข้าสาขาแต่ละปีการศึกษาอาจมีเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

ผู้วิจัยในฐานะเป็นบุคลากรที่ปฏิบัติงาน และมีหน้าที่รับผิดชอบงานวิชาการ ระดับปริญญาตรี โดยตรง ได้เห็นความสำคัญต่อการศึกษ เรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เนื่องจากการเลือกสาขาวิชาของนิสิตเป็นสิ่งที่สำคัญ ส่งผลโดยตรงตลอดระยะเวลาการศึกษาในหลักสูตร ที่นิสิตได้รับเลือกสาขาไปแล้ว เปรียบเสมือนเป็นรากฐานนิสิตในอนาคตต่อไป ซึ่งในการเลือกสาขาวิชาของนิสิตในปีที่ผ่านมา พบว่านิสิตส่วนใหญ่จะเลือกบางสาขาวิชามากเกินไป จนทำให้เกิดการแข่งขันในสาขาดังกล่าวสูงกว่าสาขาวิชาอื่นๆ ส่งผลให้นิสิตเกิดการผิดหวัง ทำการลาออกไปศึกษาต่อที่สถาบันอื่น และทำเรื่องขอย้ายสาขาเพื่อหวังว่าตนเองจะได้ศึกษาในสาขาที่ตนเองเลือกเป็นอันดับหนึ่ง ตลอดจนในกรณีที่ตัดสินใจเลือกเรียนในสาขาวิชาที่ไม่มีความเหมาะสมกับความสามารถของตนเอง และความถนัดอย่างแท้จริง ทำให้เมื่อได้เข้าสาขาวิชาไปแล้ว ไม่สามารถเรียนให้จบได้ตามหลักสูตรกำหนด เสียเวลาในการศึกษา หรือจบการศึกษาไปอย่างด้อยคุณภาพ จากการสืบค้นข้อมูลที่ผ่านมา ยังไม่มีการทำวิจัยเพื่อสำรวจปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนิสิตคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม อย่างจริงจัง

ดังนั้น เพื่อสามารถปรับปรุงและพัฒนาการเลือกสาขาวิชาของนิสิตให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ ธนกฤต ยืนยงเดชา (3) ที่พบว่าการพัฒนาไปถึงภาพลักษณ์ที่เกิดกับมหาวิทยาลัย ทำให้เกิดแรงจูงใจกับนิสิต ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเรื่องดังกล่าว โดยทำการศึกษปัจจัยทั้งหมดหกด้าน คือ ด้านการรับรู้ ด้านแรงจูงใจ ด้านทัศนคติ ด้านชั้นทางสังคม ด้านกลุ่มอ้างอิง และด้านโครงสร้างครอบครัว ในการศึกษาและเก็บข้อมูลผู้วิจัยเลือกใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Likert Five Rating Scales) คือมากที่สุด มาก

ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (4-6) จากการศึกษางานวิจัยพบว่าการเลือกใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าสามารถวัดสิ่งที่เป็นนามธรรม ด้วยการตัดแปลงปริมาณเชิงเปรียบเทียบออกมาเป็นตัวเลขได้โดยตรง นอกจากนี้ยังมีส่วนที่สัมภาษณ์เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น เป็นที่คาดหวัง ว่าข้อมูลที่ได้จากงานวิจัยนี้สามารถนำมาปรับปรุงการเลือกสาขาวิชาของนิสิต การวางแผนการรับนิสิตเข้าสาขาวิชา การจัดการเรียนการสอนของแต่ละสาขาวิชา ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และศักยภาพของคณะฯ ให้มีประสิทธิภาพได้อย่างเหมาะสมมากยิ่งขึ้น ตลอดจนได้ข้อมูลมาใช้ในการวางแผน จัดจูงสร้างแรงจูงใจ ให้นิสิตสนใจที่จะเลือกสาขาวิชาต่างๆ ที่หลากหลายต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินงานสามารถแบ่งเป็น 5 ขั้นตอน คือ การกำหนดประชากร การเลือกกลุ่มตัวอย่าง การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีทางสถิติ ในงานวิจัยนี้ได้กำหนดประชากรเป็นนิสิตระดับปริญญาตรี คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 3 ชั้นปี คือ รหัส 55,56 และ 57 โดยรับเข้าด้วยระบบปกติ และระบบพิเศษ รวมจำนวนทั้งสิ้น 823 คน จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) (7) พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้คือ นิสิตระดับปริญญาตรี คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 3 ชั้นปี รหัส 55,56 และ 57 โดยรับเข้าด้วยระบบปกติ และระบบพิเศษ รวมทั้งสิ้น 371 คน ในการสร้างเครื่องมือ

ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล อยู่ในรูปแบบสอบถาม ซึ่งแบบสอบถามประกอบด้วย 3 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 เป็นแบบวัดปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนิสิต มาตราส่วนแบบประมาณค่า(Rating Scale) 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert Five Rating Scales) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยมีระดับคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 4.51 ถึง 5.00 หมายถึง ระดับความคิดเห็นมากที่สุด, ระดับคะแนนเฉลี่ย 3.51 ถึง 4.50 หมายถึง ระดับความคิดเห็นมาก, ระดับคะแนนเฉลี่ย 2.51 ถึง 3.50 หมายถึง ระดับความคิดเห็นปานกลาง, ระดับคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51 ถึง 2.50 หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อย และระดับคะแนนเฉลี่ย 1.00 ถึง 1.50 หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด (8-9) และส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดวัดความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของนิสิต ในการสร้างเครื่องมือนี้ได้มีการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยทดลองใช้แบบสอบถามจำนวน 50 ฉบับ สอบถามข้อมูลและหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (10) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96 แบบสอบถามนี้มีการศึกษาข้อมูล 6 ด้าน กล่าวคือ ด้านที่หนึ่งการรับรู้ สอบถามเรื่องสาขาที่นิสิตเลือกเป็นสาขาที่อยู่ในความต้องการของตลาดแรงงาน สาขาที่นิสิตเลือกเป็นสาขาที่มีโอกาสสำเร็จการศึกษาสูง และสาขาที่นิสิตเลือกมีความสอดคล้องกับบริบทของตนเอง ด้านที่สองแรงจูงใจ คือสาขาที่นิสิตเลือกเป็นสาขาที่มีใบประกอบวิชาชีพวิศวกรรม สาขาที่นิสิตเลือกเป็นสาขาที่ได้รับค่าตอบแทนสูง และนิสิตรู้สึกมีคุณค่าเมื่อสำเร็จการศึกษาในสาขาที่ตนเองเลือก ด้านที่สามทัศนคติ คือสาขาที่นิสิตที่เลือกเป็นสาขาที่ตรงกับความต้องการของตนเอง สาขาที่นิสิตเลือกเป็นสาขาที่นิสิตตั้งใจจะเข้าศึกษา และนิสิตมีความพึงพอใจในการเลือกสาขาที่นิสิตชอบเมื่ออาจจะ

ไม่ได้ ด้านที่สี่ชั้นทางสังคม สอบถามเรื่องสาขาที่นิสิตเลือกเป็นสัญลักษณ์ของวิศวกร สาขาที่นิสิตเลือกเป็นสาขาที่ด้อยกว่าสาขาอื่น และสาขาที่นิสิตเลือกเป็นสาขาที่มีเกียรติ ด้านที่ห้ากลุ่มอ้างอิง สอบถามเรื่องนิสิตเลือกสาขาเพื่อต้องการการยอมรับจากบุคคลอื่น นิสิตเลือกสาขาตามกลุ่มเพื่อนที่สนิทและนิสิตเลือกสาขาที่ชื่นชอบตามรุ่นพี่ และด้านที่หกโครงสร้างครอบครัว สอบถามเรื่องนิสิตเลือกสาขาตามความต้องการของผู้ปกครอง นิสิตเลือกสาขาที่มีญาติพี่น้องที่สำเร็จการศึกษาในสาขานั้น และนิสิตเลือกสาขาที่เอื้อประโยชน์ต่อครอบครัว ในขั้นตอนการรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากการแจกแบบสอบถามและสัมภาษณ์ด้วยตนเองกับกลุ่มตัวอย่าง ขั้นตอนสุดท้ายคือการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีทางสถิติ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน อีกทั้งยังหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา

4. ผลการวิจัย

จากการเก็บข้อมูล เรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนิสิต กรณีศึกษา: นิสิตระดับปริญญาตรี คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยใช้แบบสอบถามที่ประกอบด้วยด้านการรับรู้ ด้านแรงจูงใจ ด้านทัศนคติ ด้านชั้นทางสังคม ด้านกลุ่มอ้างอิง และด้านโครงสร้างครอบครัว

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบเป็นเพศชายร้อยละ 68.46 และเพศหญิงร้อยละ 31.54 เป็นนิสิตระบบปกติร้อยละ 84.37 และระบบพิเศษร้อยละ 15.63 โดยนำเสนอข้อมูลของนิสิต รหัส 55,56 และ 57 ที่ตอบแบบสอบถามแยกแต่ละชั้นปีได้ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนิสิต
กรณีศึกษา: นิสิตระดับปริญญาตรี คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (รหัส 55)

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ด้านการรับรู้	4.30	0.69	มาก
ด้านแรงจูงใจ	4.39	0.77	มาก
ด้านทัศนคติ	4.44	0.82	มาก
ด้านชั้นทางสังคม	3.69	1.02	มาก
ด้านกลุ่มอ้างอิง	2.83	1.25	ปานกลาง
ด้านโครงสร้างครอบครัว	3.33	1.30	ปานกลาง
รวมค่าเฉลี่ย	3.83	0.97	มาก

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนิสิต
กรณีศึกษา: นิสิตระดับปริญญาตรี คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (รหัส 56)

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ด้านการรับรู้	4.31	0.64	มาก
ด้านแรงจูงใจ	4.47	0.69	มาก
ด้านทัศนคติ	4.51	0.71	มากที่สุด
ด้านชั้นทางสังคม	3.87	0.97	มาก
ด้านกลุ่มอ้างอิง	2.86	1.36	ปานกลาง
ด้านโครงสร้างครอบครัว	3.39	1.33	ปานกลาง
รวมค่าเฉลี่ย	3.90	0.95	มาก

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนิสิต
กรณีศึกษา: นิสิตระดับปริญญาตรี คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (รหัส 57)

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ด้านการรับรู้	4.37	0.65	มาก
ด้านแรงจูงใจ	4.68	0.57	มากที่สุด
ด้านทัศนคติ	4.65	0.66	มากที่สุด
ด้านชั้นทางสังคม	3.92	0.97	มาก
ด้านกลุ่มอ้างอิง	2.67	1.52	ปานกลาง
ด้านโครงสร้างครอบครัว	3.23	1.40	ปานกลาง
รวมค่าเฉลี่ย	3.92	0.96	มาก

จากการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนิสิต กรณีศึกษา: นิสิตระดับปริญญาตรี คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยภาพรวมทั้ง 3 ชั้นปี คือรหัส 55,56 และ 57 สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้ ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกสาขาวิชาของนิสิต ทั้ง 3 ชั้นปี มากที่สุดคือ ด้านทัศนคติ

มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.52 และปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนิสิตน้อยที่สุดคือ ด้านกลุ่มอ้างอิง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.83 สามารถแสดงผลการดำเนินงานตารางสรุปภาพรวมปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนิสิต ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนิสิต
กรณีศึกษา: นิสิตระดับปริญญาตรี คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ตารางสรุปภาพรวม 3 ชั้นปี รหัส 55,56 และ 57)

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ด้านการรับรู้			
1. สาขาที่นิสิตเลือกเป็นสาขาที่อยู่ในความต้องการของตลาดแรงงาน	4.38	0.63	มาก
2. สาขาที่นิสิตเลือกเป็นสาขาที่มีโอกาสสำเร็จการศึกษาสูง	4.23	0.64	มาก
3. สาขาที่นิสิตเลือกมีความสอดคล้องกับบริบทของตนเอง	4.33	0.67	มาก
รวมค่าเฉลี่ยด้านการรับรู้	4.31	0.65	มาก
ด้านแรงจูงใจ			
4. สาขาที่นิสิตเลือกเป็นสาขาที่มีใบประกอบวิชาชีพวิศวกรรม	4.55	0.79	มาก
5. สาขาที่นิสิตเลือกเป็นสาขาที่ได้รับค่าตอบแทนสูง	4.27	0.70	มาก
6. นิสิตรู้สึกมีคุณค่าเมื่อสำเร็จการศึกษาในสาขาที่ตนเองเลือก	4.65	0.58	มาก
รวมค่าเฉลี่ยด้านแรงจูงใจ	4.49	0.69	มาก
ด้านทัศนคติ			
7. สาขาที่นิสิตที่เลือกเป็นสาขาที่ตรงกับความต้องการของตนเอง	4.59	0.63	มาก
8. สาขาที่นิสิตเลือกเป็นสาขาที่นิสิตตั้งใจจะเข้าศึกษา	4.63	0.61	มาก
9. นิสิตมีความพึงพอใจในการเลือกสาขาที่นิสิตชอบแม้อาจจะไม่ได้	4.33	0.93	มาก
รวมค่าเฉลี่ยด้านทัศนคติ	4.52	0.72	มาก
ด้านชั้นทางสังคม			
10. สาขาที่นิสิตเลือกเป็นสัญลักษณ์ของวิศวกร	4.32	0.73	มาก
11. สาขาที่นิสิตเลือกเป็นสาขาที่ด้อยกว่าสาขาอื่น	2.73	1.47	ปานกลาง
12. สาขาที่นิสิตเลือกเป็นสาขาที่มีเกียรติ	4.50	0.74	มาก
รวมค่าเฉลี่ยด้านชั้นทางสังคม	3.85	0.98	มาก

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชา	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ด้านกลุ่มอ้างอิง			
13. นิสิตเลือกสาขาเพื่อต้องการการยอมรับจากบุคคลอื่น	3.57	1.27	มาก
14. นิสิตเลือกสาขาตามกลุ่มเพื่อนที่สนิท	2.49	1.45	ปานกลาง
15. นิสิตเลือกสาขาที่ชื่นชอบตามรุ่นพี่	2.42	1.39	น้อย
รวมค่าเฉลี่ยด้านกลุ่มอ้างอิง	2.83	1.37	ปานกลาง
ด้านโครงสร้างครอบครัว			
16. นิสิตเลือกสาขาตามความต้องการของผู้ปกครอง	3.10	1.48	ปานกลาง
17. นิสิตเลือกสาขาที่มีญาติพี่น้องที่สำเร็จการศึกษาในสาขานั้น	2.88	1.47	ปานกลาง
18. นิสิตเลือกสาขาที่เอื้อประโยชน์ต่อครอบครัว	4.12	1.05	มาก
รวมค่าเฉลี่ยด้านโครงสร้างครอบครัว	3.36	1.33	ปานกลาง
รวมค่าเฉลี่ยทั้ง 6 ด้าน	3.89	0.96	มาก

สรุปผลการวิจัย จากตารางที่ 4 ในภาพรวมทั้ง 3 ชั้นปี พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 3.89 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคือ 0.96 ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนิสิตที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดจาก 6 ด้าน คือ ด้านทัศนคติ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.52 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคือ 0.72 ส่วนปัจจัยอื่นที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม สามารถอธิบายรายละเอียดเป็นข้อๆ ได้ดังนี้

1. ด้านการรับรู้ เป็นปัจจัยที่นิสิตมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 4.31 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคือ 0.65 กล่าวคือ สาขาที่นิสิตเลือกเป็นสาขาที่อยู่ในความต้องการของตลาดแรงงาน สาขาที่นิสิตเลือกเป็นสาขาที่มีโอกาสสำเร็จการศึกษาสูง และสาขาที่นิสิตเลือกมีความสอดคล้องกับบริบทของตนเอง ระดับความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ด้านการรับรู้ คือ สาขาที่นิสิตเลือกเป็นสาขาที่อยู่ในความต้องการของตลาดแรงงาน

2. ด้านแรงจูงใจ เป็นปัจจัยที่นิสิตมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 4.49 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคือ 0.69 กล่าวคือ สาขาที่นิสิตเลือกเป็นสาขาที่มีใบประกอบวิชาชีพวิศวกรรม สาขาที่นิสิตเลือกเป็นสาขาที่ได้รับค่าตอบแทนสูง และนิสิตรู้สึกมีคุณค่าเมื่อสำเร็จการศึกษาในสาขาที่ตนเองเลือก ระดับความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดด้านแรงจูงใจ คือ นิสิตรู้สึกมีคุณค่าเมื่อสำเร็จการศึกษาในสาขาที่ตนเองเลือก

3. ด้านทัศนคติ เป็นปัจจัยที่นิสิตมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 4.52 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคือ 0.72 กล่าวคือ สาขาที่นิสิตเลือกเป็นสาขาที่ตรงกับความต้องการของตนเอง สาขาที่นิสิตเลือกเป็นสาขาที่นิสิตตั้งใจจะเข้าศึกษา และนิสิตมีความพึงพอใจในการเลือกสาขาที่นิสิตชอบแม้ว่าจะไม่ได้ ระดับความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ด้านทัศนคติ คือ สาขาที่นิสิตเลือกเป็นสาขาที่นิสิตตั้งใจจะเข้าศึกษา

4. ด้านชั้นทางสังคม เป็นปัจจัยที่นิสิตมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 3.85 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคือ 0.98 กล่าวคือ สาขาที่นิสิตเลือกเป็นสัญลักษณ์ของวิศวกร สาขาที่นิสิตเลือกเป็นสาขาที่มีเกียรติและมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปาน

กลางคือ สาขาที่นิสิตเลือกเป็นสาขาที่ด้อยกว่าสาขาอื่น ระดับความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ด้านชั้นทางสังคม คือ สาขาที่นิสิตเลือกเป็นสาขาที่มีเกียรติ

5. ด้านกลุ่มอ้างอิง เป็นปัจจัยที่นิสิตมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 2.83 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคือ 1.37 กล่าวคือ นิสิตเลือกสาขาเพื่อต้องการการยอมรับจากบุคคลอื่น มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางคือ นิสิตเลือกสาขาตามกลุ่มเพื่อนที่สนิท และระดับความคิดเห็นที่อยู่ในระดับน้อยคือ นิสิตเลือกสาขาที่ชื่นชอบตามรุ่นพี่ ระดับความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ด้านกลุ่มอ้างอิงคือ นิสิตเลือกสาขาเพื่อต้องการการยอมรับจากบุคคลอื่น

6. ด้านโครงสร้างครอบครัว เป็นปัจจัยที่นิสิตมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 3.36 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคือ 1.33 กล่าวคือ ระดับความคิดเห็นที่อยู่ในระดับมากคือ นิสิตเลือกสาขาที่เอื้อประโยชน์ต่อครอบครัว ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง คือนิสิตเลือกสาขาตามความต้องการของผู้ปกครอง และนิสิตเลือกสาขาที่มีญาติพี่น้องที่สำเร็จการศึกษาในสาขานั้น ระดับความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดด้าน โครงสร้างครอบครัว คือ นิสิตเลือกสาขาที่เอื้อประโยชน์ต่อครอบครัว

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนิสิต กรณีศึกษา: นิสิตระดับปริญญาตรี คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จากการวิเคราะห์ความเชื่อมโยงระหว่างปัจจัยที่ส่งผลการตัดสินใจในการเลือกสาขาวิชาของนิสิตทั้ง 6 ด้าน เรียงตามลำดับความสำคัญจากการตอบแบบสอบถามของแต่ละปัจจัยคือ

ด้านทัศนคติ มีค่าเฉลี่ยรวมสูงที่สุดอยู่ในลำดับที่ 1 โดยปัจจัยที่ส่งผลการเลือกสาขาวิชาของนิสิตมากที่สุดในด้านนี้คือ สาขาที่นิสิตเลือกเป็นสาขาที่นิสิตตั้งใจจะเข้าศึกษา การที่ผลวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่านิสิตมีทัศนคติ และมีความคิด ความตั้งใจจะเข้าศึกษาในสาขาที่ตรงกับความต้องการของตนเองแล้วตั้งแต่ต้น

โดยมองถึงความชอบและ ความถนัดของตนเองก็จะเลือกสาขาที่ตรงกับความต้องการของตนเอง ซึ่งเชื่อมโยงและสอดคล้องกับปัจจัยด้านแรงจูงใจ ที่มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในลำดับที่ 2 โดยปัจจัยที่ส่งผลการเลือกสาขาวิชา มากที่สุดในด้านนี้ คือ นิสิตรู้สึกมีคุณค่าเมื่อสำเร็จการศึกษาในสาขาที่ตนเองเลือก ซึ่งทั้งสองด้านนี้สอดคล้องและสัมพันธ์กัน เมื่อสาขาที่นิสิตเลือกเป็นสาขาที่นิสิตตั้งใจจะเข้าศึกษา ถ้านิสิตได้รับเลือกแล้วจะเกิดแรงจูงใจทำให้นิสิตรู้สึกมีคุณค่าเมื่อสำเร็จการศึกษาในสาขาที่ตนเองตั้งใจเลือก ทำให้ตั้งใจเรียน สนุกในการเรียนรู้ ทำให้ผลการเรียนดีขึ้นและสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรกำหนดได้ ลำดับต่อมานิสิตถึงจะมองในเรื่องของสาขาที่เลือกอยู่ในความต้องการของตลาดแรงงาน อาจจะเป็นเพราะในยุคปัจจุบันมีการแข่งขันทางด้านการทำงานมากขึ้น โดยดูจากการประชาสัมพันธ์การรับสมัครงานทางเว็บไซต์ สื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ เป็นต้น ทำให้นิสิตมีความมุ่งหวังในการสร้างโอกาสและความก้าวหน้าเมื่อสำเร็จการศึกษา สามารถมีงานมีอาชีพ ตำแหน่งงานที่หลากหลายและเหมาะสมได้ เนื่องจากวิศวกรเป็นวิชาชีพที่มั่นคง ก้าวหน้า นิสิตคำนึงถึงความก้าวหน้าในหน้าที่การงานในอนาคตเพื่อความมั่นคงในชีวิตของตนเอง นั่นคือเมื่อจบทางด้านวิศวกรรมแล้วนิสิตสามารถหางานทำได้ง่ายไม่ต้องมีการแข่งขันสูง และนิสิตมองว่าวิศวกรเป็นอาชีพที่มีเกียรติ ส่วนปัจจัยต่อมานิสิตเลือกสาขาที่เอื้อประโยชน์ต่อครอบครัว การสร้างฐานะทางการเงินและคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นให้กับครอบครัวถือว่าเป็นสิ่งจำเป็นตลอดจนถ้าครอบครัวมีกิจการทางด้านวิศวกรรมอยู่แล้วก็จะส่งผลดียิ่งขึ้น สุดท้ายนิสิตก็จะได้รับการยกย่องและยอมรับจากบุคคลอื่น โดยจากการวิเคราะห์ปัจจัยดังกล่าวนี้ นิสิตทั้ง 3 ชั้นปี รหัส 55, 56 และ รหัส 57 ที่ตอบแบบสอบถาม มีแนวคิด มุมมอง และแนวโน้มในการเลือกสาขาวิชาที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งจากแบบสอบถามสามารถวิเคราะห์ได้ว่า นิสิตมีทัศนคติ โดยคำนึงถึงความตั้งใจในการเลือกสาขาของตนเองเป็นหลัก มีความเชื่อมั่นในตนเอง ลำดับต่อมานิสิตให้ความสำคัญในเรื่องความต้องการของตลาดแรงงาน

ส่วนปัจจัยต่อมานิสิตมองในเรื่องของการเลือกสาขาที่เอื้อประโยชน์ต่อครอบครัว เพื่อสร้างรายได้ สร้างฐานะให้กับตนเองและครอบครัวให้มีรายได้ที่ดีขึ้น ทำให้ได้รับการยกย่องและเกิดการยอมรับจากบุคคลอื่นและสังคม โดยนิสิตไม่ได้คำนึงถึงในเรื่องของหลักวิชาการ การมีใบประกอบวิชาชีพเป็นสำคัญแต่อย่างใด จากผลการวิจัยที่เป็นเช่นนี้ น่าจะเป็นเพราะว่านิสิตเชื่อมั่นในสิ่งที่ตนเองตั้งใจ ชอบ และมองสิ่งที่เห็นจากต้นแบบหรือสิ่งใกล้ตัว โดยไม่ได้มองถึงผลในระยะยาว สิ่งรอบตัวที่ไกลออกไป ไม่ได้ให้ความสำคัญในเรื่องของปัจจัยด้านอื่นๆ เช่น เรื่องค่าตอบแทน การสร้างโอกาส การมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ ว่าสำคัญอย่างไรเนื่องจากนิสิตยังไม่มีประสบการณ์ด้วยวัยเยาว์ จึงทำให้นิสิตมองเพียงสิ่งที่ตนเองต้องการ ณ วินาทีเท่านั้น นิสิตอาจจะคิดว่าใบประกอบวิชาชีพเป็นเพียงหลักประกันอย่างหนึ่งที่ใช้อ้างอิงว่าตัวบุคคลที่มีใบประกอบวิชาชีพ น่าจะมีความสามารถทำงานวิศวกรรมได้ แต่ไม่ได้ หมายถึง การเป็นวิศวกรที่เกี่ยวข้องทางด้านนั้นจริง

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนิสิตกรณีศึกษา: นิสิตระดับปริญญาตรี คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จากภาพรวมปัจจัยทั้ง 6 ด้านนี้ พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนิสิตมากที่สุดคือ ด้านทัศนคติ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.52 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคือ 0.72 ซึ่งจากแบบสอบถามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สาขาที่นิสิตเลือกเป็นสาขาที่นิสิตตั้งใจจะเข้าศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.63 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคือ 0.61 รองลงมาคือสาขาที่นิสิตเลือกเป็นสาขาที่ตรงกับความต้องการของตนเอง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.59 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคือ 0.63 ลำดับสุดท้าย นิสิตมีความพึงพอใจในการเลือกสาขาที่นิสิตชอบแม้ว่าจะไม่ได้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.33 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคือ 0.93 ซึ่งปัจจัยด้านทัศนคติ เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญมากที่สุดใน การตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนิสิตคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ทั้ง 3 ชั้นปี คือรหัส 55,56 และ 57 ข้อเสนอแนะพบว่า นิสิตกลุ่ม

ตัวอย่างต้องการให้สาขาวิชาที่นิสิตเลือกเป็นอันดับหนึ่งนั้น เพิ่มจำนวนการรับนิสิตให้มากพอกับจำนวนที่นิสิตเลือกเป็นอันดับหนึ่ง เนื่องจากเป็นสาขาที่นิสิตตั้งใจจะเข้าศึกษา โดยนิสิตเห็นว่า สาขาที่นิสิตเลือกเป็นอันดับหนึ่งนั้น ตรงกับความต้องการของตนเอง ชอบ ตั้งใจที่จะเรียน และสามารถเรียนได้ดี ทำให้มีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ในภาพรวมนิสิตทั้ง 3 ชั้นปี ได้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันคือ สาขาวิชาที่นิสิตเลือกเป็นสาขาที่ตั้งใจจะเข้าศึกษา อีกข้อเสนอแนะหนึ่งคือ สาขาที่นิสิตเลือกเป็นอันดับหนึ่ง สามารถช่วยส่งเสริมและเอื้อประโยชน์ต่อครอบครัวได้ ส่วนข้อเสนอแนะอื่นๆ เป็นเรื่องของเครื่องมือและอุปกรณ์ในห้องปฏิบัติการ ไม่เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอนแต่ละสาขาวิชา

5. สรุปและอภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนิสิต กรณีศึกษา: นิสิตระดับปริญญาตรี คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยเก็บข้อมูลจากนิสิตระดับปริญญาตรี คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 3 ชั้นปี รหัส 55, 56 และ 57 โดยรับเข้าด้วยระบบปกติ และระบบพิเศษ รวมทั้งสิ้น 371 คน ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชายร้อยละ 68.46 และเพศหญิงร้อยละ 31.54 เป็นนิสิตระบบปกติร้อยละ 84.37 และระบบพิเศษร้อยละ 15.63 จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติสรุปได้ว่า

1. ชั้นปี เพศ และระบบการรับเข้าของนิสิตกลุ่มตัวอย่าง ไม่มีผลต่อการตอบแบบสอบถาม โดยมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.96 มีระดับความเชื่อมั่น 0.05

2. จากแบบสอบถามผลการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนิสิต กรณีศึกษา: นิสิตระดับปริญญาตรี คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีระดับความคิดเห็นเฉลี่ยทั้ง 6 ด้านเรียงตามลำดับดังต่อไปนี้ ด้านที่ 1 ด้านการรับรู้ ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนิสิตมากที่สุด

คือ สาขาที่นิสิตเลือกเป็นสาขาที่อยู่ในความต้องการของตลาดแรงงาน ได้ค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ 4.38 มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนิสิตน้อยที่สุดคือ สาขาที่นิสิตเลือกเป็นสาขาที่มีโอกาสสำเร็จการศึกษาสูง ได้ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ 4.23 มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ด้านที่ 2 ด้านแรงจูงใจปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนิสิตมากที่สุด คือนิสิตรู้สึกมีคุณค่าเมื่อสำเร็จการศึกษาในสาขาที่ตนเองเลือก ได้ค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ 4.65 มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนิสิตน้อยที่สุดคือ สาขาที่นิสิตเลือกเป็นสาขาที่ได้รับค่าตอบแทนสูง ได้ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ 4.27 มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ด้านที่ 3 ด้านทัศนคติ ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนิสิตมากที่สุดคือ สาขาที่นิสิตเลือกเป็นสาขาที่นิสิตตั้งใจจะเข้าศึกษา ได้ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ 4.50 มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนิสิตน้อยที่สุดคือ นิสิตมีความพึงพอใจในการเลือกสาขาที่นิสิตชอบแม้ว่าจะไม่ได้ ได้ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ 4.33 มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ด้านที่ 4 ด้านขั้นตอนทางสังคมปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนิสิตมากที่สุดคือ สาขาที่นิสิตเลือกเป็นสาขาที่มีเกียรติ ได้ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ 4.63 มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนิสิตน้อยที่สุดคือ สาขาที่นิสิตเลือกเป็นสาขาที่ดีกว่าสาขาอื่น ได้ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ 2.73 มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่ 5 ด้านกลุ่มอ้างอิง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนิสิตมากที่สุดคือ นิสิตเลือกสาขาเพื่อต้องการการยอมรับจากบุคคลอื่น ได้ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ 3.57 มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนิสิตน้อยที่สุดคือ นิสิตเลือกสาขาที่ชื่นชอบตามรุ่นพี่ ได้ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ 2.42 มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย ด้านที่ 6 ด้านโครงสร้างครอบครัว ปัจจัยที่มีผลต่อการ

ตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนิสิตมากที่สุดคือ นิสิตเลือกสาขาที่เอื้อประโยชน์ต่อครอบครัว ได้ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ 4.12 มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากและปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนิสิตน้อยที่สุดคือนิสิตเลือกสาขาที่มีญาติพี่น้องที่สำเร็จการศึกษาในสาขานั้น ได้ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ 2.88 มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

3. จากข้อมูลงานวิจัยที่ได้ ทำให้ผู้วิจัยสามารถรวบรวมประเด็นที่ต้องมีการพัฒนาปรับปรุงการเลือกสาขาวิชาของนิสิตคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ให้เป็นไปอย่างมีรูปธรรมโดยมีการพัฒนาการเลือกสาขาวิชาที่สามารถดำเนินการได้ทั้งในระยะสั้น และระยะยาว ได้แก่มีการให้ข้อมูลการจัดการเรียนการสอนของบริบทแต่ละสาขาวิชาให้นิสิตทราบก่อนการเลือกสาขาวิชาเพื่อให้เห็นความหลากหลายและแตกต่าง จัดโครงการประชาสัมพันธ์หลักสูตรแต่ละสาขาวิชา เชิญรุ่นพี่ที่สำเร็จการศึกษาไปแล้ว ในแต่ละสาขาวิชาเพื่อมาให้ข้อมูลด้านทัศนคติกับน้องๆ ที่กำลังจะเลือกสาขาวิชา และเป็นข้อมูลประกอบให้เห็นความต้องการของตัวนิสิตที่จะเลือกสาขาวิชาต่างๆ เพิ่มมากขึ้น แต่ละสาขาวิชาควรมีการแข่งขันสร้างภาพลักษณ์ที่ดึงดูดถึงการประชาสัมพันธ์สาขาวิชาตนเองให้แก่นิสิตได้เห็นถึงโอกาส อนาคต ความเป็นเอกลักษณ์ของสาขาวิชา ทั้งนี้เพราะผลการวิจัย พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกสาขาวิชาของนิสิตคือด้านทัศนคติ ถ้านิสิตมีทัศนคติที่เป็นไปในทางบวกต่อสาขาวิชานั้นๆ แล้วก็จะส่งผลให้นิสิตมีความต้องการที่จะเลือกสาขาดังกล่าวเป็นอันดับหนึ่งมากขึ้นด้วย ส่วนนี้สามารถปฏิบัติได้ในระยะสั้น ซึ่งสอดคล้องกับ กุลธนี ศิริรักษ์ (11) ที่พบว่าปัจจัยในการเลือกสถาบันเพื่อศึกษาต่อจะให้ความสำคัญกับชื่อเสียงของสถานศึกษา ทุนวุฒิและชื่อเสียงของอาจารย์ ความทันสมัย ของหลักสูตรและสาขาวิชาที่เปิดสอน ค่าใช้จ่ายในการศึกษา สิ่งอำนวยความสะดวกและแหล่งเรียนรู้ภายใน ตามลำดับ ส่วนการพัฒนาในระยะยาว ได้แก่ สาขาวิชาที่เป็นความต้องการที่นิสิตเลือกเป็นอันดับหนึ่งนั้น ควรเพิ่มจำนวนการรับนิสิตเข้าสาขา

ให้มากขึ้น เพื่อให้เพียงพอกับความต้องการของนิสิตที่ต้องการเรียนในสาขานั้นๆ โดยมีการเพิ่มทรัพยากรในสาขา เช่น คณาจารย์ อุปกรณ์การเรียนการสอน เพื่อให้มีศักยภาพที่จะรองรับนิสิตได้ และเกิดประโยชน์ทางการศึกษามากที่สุดต่อไป

6. กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้ ได้รับทุนสนับสนุนจากงบประมาณเงินรายได้ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีงบประมาณ 2558 ผู้วิจัยขอขอบคุณ ผศ.เกรง วงศ์เกษม ที่ให้คำแนะนำเพิ่มเติม และส.อ.วิฑูรศ โภคินทรม ที่ให้ความช่วยเหลือในการวิเคราะห์ข้อมูล

7. เอกสารอ้างอิง

- (1) รายงานประจำปี. (2557). คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- (2) กนกกาญจน์ ศรีสุรินทร์ และคณะ. (2557). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนสาขาวิศวกรรมอุตสาหการ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. การประชุมวิชาการ นครปฐม : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- (3) ธนกฤต ยืนยงเดชา. (2554). ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อระดับอุดมศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่เป็นอันดับหนึ่งของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. รายงานการวิจัยเชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- (4) ฉัตรชัย อินทสังข์ และคณะ. (2554). ความต้องการศึกษาต่อ และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ของนักศึกษา จังหวัดนครราชสีมา.
- (5) ขวัญหทัย สถาปนาสกุลกุล. (2540). ปัจจัยที่มีส่วนกำหนดการเลือกต่อในคณะต่างๆ ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ : ศึกษาเฉพาะกรณีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- (6) รณชัย คงกะพันท์. (2553). ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกเรียนสถาบันอุดมศึกษาของนักเรียนสายอาชีวศึกษาในจังหวัดภูเก็ตและพังงา. วิทยาลัยราชพฤกษ์.
- (7) บุญธรรม กิจปรีดาภิรุทธิ์. (2540). ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์และปกเจริญผล.
- (8) วรณกาญจน์ กันธอินทร์. (2553). ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกคณะเพื่อศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐกรณีศึกษา นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่. คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- (9) ศาสตรา ยะปือก. (2550). ปัจจัยที่มีส่วนกำหนดการเลือกต่อคณะต่างๆ ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6 กรณีศึกษา : เขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. คณะเศรษฐศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- (10) บุญชม ศรีสะอาด. (2543). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- (11) กุลธนี ศิริรักษ์. (2551). ความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาตรีและปัจจัยในการเลือกสถาบันในจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ. วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ปีที่ 10 ฉบับที่ 3.

KKU isr.j. 2016; 4(2) : 128-140

<http://irj.kku.ac.th>

การปรับปรุงกระบวนการงานสนับสนุนด้านการบริหารของ สำนักวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยขอนแก่น Improve workflows provide management of Office of General Education Khon Kaen University

ทีติฐา เค้าปัญญา (Thuetuetha Khaopanya)^{1*}

^{*}เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไปชำนาญการ สำนักวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยขอนแก่น

^{*}Correspondent author : kkanja@kku.ac.th

บทคัดย่อ

การปรับปรุงกระบวนการงานสนับสนุนด้านการบริหารของสำนักวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยขอนแก่น มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือเพื่อศึกษาปัญหาข้อจำกัดของการดำเนินงานตามกระบวนการงานสนับสนุนงานด้านการบริหาร สำนักวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยขอนแก่น เพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงกระบวนการงานด้านการบริหาร สำนักวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยขอนแก่นและเพื่อติดตามผลการปฏิบัติงานที่ปรับปรุงกระบวนการงานด้านการบริหาร สำนักวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยขอนแก่น ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้วิธีคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยแบบเจาะจง ประกอบด้วยผู้บริหาร จำนวน 4 คน บุคลากรสายอาจารย์ผู้สอน จำนวน 14 คน และบุคลากรสายสนับสนุนสำนักวิชาศึกษาทั่วไป ทั้งหมด จำนวน 19 คน เครื่องมือในการวิจัยใช้แบบสัมภาษณ์ และแบ่งกลุ่มระดมสมอง (Focus Group)

ผลการวิเคราะห์ปัญหาข้อจำกัดของการดำเนินงานตามกระบวนการงานสนับสนุนงานด้านการบริหาร ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาข้อจำกัดของการดำเนินงานตามกระบวนการงานสารบรรณและธุรการ กระบวนการเบิกค่าตอบแทนการสอน งานบริหาร สำนักวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยภาพรวม มีการปฏิบัติงานที่เป็นไปตามการบริหารคุณภาพ เป็นการบริหารที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ และแยกพิจารณาเป็นรายด้านของการบริหารคุณภาพเป็นการบริหารที่มุ่งผลสัมฤทธิ์พบว่า กระบวนการสารบรรณและธุรการ กระบวนการเบิกค่าตอบแทนการสอน งานบริหาร มีการปฏิบัติด้านการตรวจสอบ (CHECK) ของกระบวนการอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.50 รองลงมา มีการปฏิบัติงานด้านการแก้ไขปัญหา (ACT) อยู่ในระดับน้อย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.60 ตามลำดับ

แนวทางในการปรับปรุงกระบวนการงานด้านการบริหาร ผลการศึกษาพบว่า การหาแนวทางในการแก้ไข ในรูปแบบ (PDCA) ดังนี้ P= บุคลากรควรจัดทำแผนปฏิบัติงานที่สามารถดำเนินการให้บรรลุผลสำเร็จได้ (Achievable) เลือกวิธีการแก้ไขปัญหาระหว่างปรับปรุงการดำเนินงานโดยร่วมกันวิเคราะห์และวิจารณ์ทางเลือกต่างๆ ผ่านการระดมความคิด และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของสมาชิกเพื่อตัดสินใจเลือกวิธีการแก้ไขปัญหานั้นที่เหมาะสมที่สุด D = บุคลากรที่รับผิดชอบกระบวนการสารบรรณและธุรการ กระบวนการเบิกจ่ายค่าตอบแทนการสอน ควรมีการขึ้นตอนการแยกแยะกิจกรรมต่างๆ ที่ต้องกระทำ มีการพัฒนาขีดความสามารถในการทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมงาน และยอมรับฟังคำวิจารณ์ของผู้อื่นเพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงงานให้ดีขึ้น C = บุคลากรควรกำหนดวัตถุประสงค์ของการตรวจสอบกระบวนการ

ดำเนินงาน รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้งหมดในกระบวนการเพื่อวิเคราะห์ปัญหา พิจารณากระบวนการที่สำคัญเพื่อแสดงให้เห็นคุณภาพของผลงานที่ได้รับในแต่ละขั้นตอน เปรียบเทียบกับที่ได้วางแผนไว้ มีการรายงานผลการดำเนินงานรอบ 3 เดือน 6 เดือน 9 เดือน 12 เดือน เสนอผลการดำเนินงานทั้งมาตรการป้องกันความผิดพลาดหรือความล้มเหลว มีวิธีการแก้ไขจุดบกพร่องผลการดำเนินการต่างๆ เพื่อหาแนวทางแก้ไขให้ดีขึ้น A = บุคลากรควรมีการตรวจสอบการปฏิบัติงานอยู่อย่างสม่ำเสมอ หากพบว่า เกิดข้อบกพร่องเกิดขึ้นทำให้งานที่ได้ไม่ตรงเป้าหมายหรือผลงานไม่ได้มาตรฐาน ให้ปฏิบัติการแก้ไขตามลักษณะปัญหาที่พบ

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอเสนอแนะในการทำวิจัย คือบุคลากรควรมีการปรับปรุงกระบวนการงานทุกกระบวนการให้มีการปฏิบัติงานเชื่อมโยงกัน มีการกำหนดรูปแบบ การออกแบบระบบงานที่สามารถปฏิบัติงานได้จริง และเป็นไปตามเกณฑ์การบริหารคุณภาพที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน (PDCA) บุคลากรควรมีข้อคิดเห็นหรือเสนอแนะ ในการปฏิบัติงาน หรือมีการยอมรับฟังคำวิจารณ์ของผู้อื่นเพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงงานให้ดีขึ้น

คำสำคัญ: การปรับปรุง กระบวนการสนับสนุน ด้านการบริหาร

Abstract

This research, “Adjustments in Administrative Support Procedures of Khon Kaen University’s Office of General Education,” has the objective of studying the limitations of procedures used by the Office of General Education, Khon Kaen University. This research aims to identify new methods for improving administrative support procedures at the Office of General Education of Khon Kaen University and to monitor the office’s performance in implementing adjustments. Purposive sampling was used to recruit four executive staff, 14 teachers, and 19 support staff employed by the Office of General Education. Interviewing was used as a research tool, as well as brainstorming in focus groups.

The results of the analysis of limitations with procedures used by the administration found limitations in the process of documentation and administration and in procedures of disbursing teachers’ compensation and administrative work in Khon Kaen University’s Office of General Education. Overall, administrative work is of high quality and successful, but when considering the achievements of the administrative work in different areas, it was found that procedures of documentation, disbursement of teachers’ compensation, and administration had low inspection analysis scores (CHECK). The average was found to be at 1.50, followed by problem resolution work (ACT), also found to be at the lower level with an average value of 1.60.

This research found that a model of PDCA provided a course of action for adjusting procedures in order to solve problems in the area of administration, where PDCA refers to the following. P: Personnel should prepare accomplishable action plans for success of implementation (achievable). They should choose ways to solve problems or adjust working plans by analyzing and criticizing alternative options. Brainstorming should be used to exchange ideas from all members in order to decide on the most appropriate way to solve problems. D: Personnel in charge of documentation and administrative procedures and distributing teachers’ compensation should have a way to distinguish the steps and procedures that should be followed, should develop skills related to collaborating with colleagues, and should accept criticism from others in order to use this criticism to adjust and improve work. C: Personnel should set

objectives in checking and evaluating working procedures; collect all information related to working procedures in order to analyze issues that arise; consider important processes for demonstrating quality of outcomes at each step; compare outcomes with the action plan that was set beforehand; have production reports every third, sixth, ninth, and twelfth month of the year; present work outcomes, including preventative measures for mistakes or failures; and have ways to resolve defective work in order to find better ways of doing things. A: Personnel should be evaluated regularly. If an error or flaw emerges, causing outcomes to be inconsistent with objectives that were previously set or causing work to be not up to standard, corrective action should be taken as appropriate for that issue.

This research led to the following recommendations. Personnel should improve every procedure so that all working procedures are more cohesive, a model should be set and working system created that is truly able to accomplish work, and that can meet criteria of quality administration based on the achievement of tasks (PDCA). Personnel should have ideas or suggestions for their work or accept criticism from others in order to adjust and improve their work.

Keywords : Improve, Workflows Provide, Management

บทนำ

โครงสร้างการบริหารจัดการองค์กรของมหาวิทยาลัยขอนแก่น มีคณะ วิทยาลัย บัณฑิตวิทยาลัย ศูนย์ สถาบัน สำนัก วิทยาเขต และส่วนงานอื่นๆ ที่ดำเนินงานตามวิสัยทัศน์ และพันธกิจของมหาวิทยาลัยให้บรรลุอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีการเปลี่ยนแปลงระบบบริหารจัดการองค์กร เพื่อให้สามารถดำเนินงานได้อย่างคล่องตัว ลดความซ้ำซ้อนของกระบวนการทำงานได้อย่างเป็นรูปธรรม (1) โดยเฉพาะการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงหน่วยงานภายใต้สำนักงานอธิการบดี ซึ่งมหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้ดำเนินไปเรียบร้อยแล้ว ทั้งนี้หน่วยงานต่างๆ ภายใต้สำนักงานอธิการบดีได้พัฒนารูปแบบการบริหารจัดการโดยเน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกคน แนวทางการบริหารงานของแต่ละองค์กรภายใต้มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ของการทำงานอย่างต่อเนื่องและพัฒนาประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงาน สามารถลดความซ้ำซ้อนกระบวนการทำงานของหน่วยงานที่มีภารกิจเหมือนกัน บทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานที่ไม่แตกต่างกัน บุคลากรสามารถโอนหรือโยกย้ายตำแหน่งงาน ยึดหลักการมอบ

และกระจายอำนาจ และสามารถส่งเสริมสนับสนุนเส้นทางความก้าวหน้าของบุคลากรในสายงานวิชาชีพได้ตรงตามตำแหน่งมาตรฐานการทำงานได้เป็นอย่างดี

สำนักวิชาศึกษาทั่วไป มีโครงสร้างการบริหารจัดการของสำนักวิชาศึกษาทั่วไป ตามมติสภามหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้มีมติเห็นชอบให้จัดตั้ง สำนักวิชาศึกษาทั่วไป ให้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไป (ประกาศ มข. ฉบับที่ 351/2544) ซึ่งได้เปิดให้บริการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรเดิม พ.ศ.2548 และปัจจุบันได้ปรับปรุงหลักสูตรใหม่กลุ่มวิชาต่างๆ ตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มวิชาภาษา 2) กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ 3) กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ จากการทบทวนการปฏิบัติงานของบุคลากรสายสนับสนุนในสำนักฯ รายงานผลการปฏิบัติราชการสำนักวิชาศึกษาทั่วไป ประจำปี 2556 พบว่า ปัญหาในการปฏิบัติงานโดยเฉพาะการมอบหมายงานจากผู้บริหารลงสู่การปฏิบัติยังไม่มีความชัดเจนและไม่เป็นไปตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่งของบุคลากรที่ถือครอง ประกอบกับการประเมินผลการปฏิบัติราชการของบุคลากรสายสนับสนุนพบว่ามีภารกิจเรียนอยู่

บ่อยครั้งเนื่องจากผลการประเมินการปฏิบัติราชการไปเป็นไปตามการกำหนดบทบาทหน้าที่ในขั้นตอนและกระบวนการปฏิบัติงานจริง จึงทำให้เกิดปัญหาภายในองค์กรทำให้บุคลากรไม่สามารถปฏิบัติงานได้ตามทักษะและสมรรถนะที่ถือครองตามกำหนด ผลการประเมินด้านคุณภาพการศึกษา สำนักวิชาศึกษาทั่วไป ประจำปี 2556

ดังนั้นในการปรับปรุงโครงสร้างใหม่ ซึ่งได้ดำเนินการมาแล้วในปีงบประมาณ 2557 สำนักฯ ได้มีโครงการพัฒนาระบบบริหารจัดการ มีการทบทวน/ปรับปรุงโครงสร้างและระบบบริหารจัดการภายในและได้ดำเนินการทำประชาพิจารณ์เสนอโครงสร้างที่ปรับปรุงใหม่นำเสนอผ่านที่ประชุมคณะกรรมการอำนวยการเรียบร้อยแล้วเมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2557 ที่ผ่านมา ภายใต้การปรับปรุงโครงสร้างฯ ดังกล่าว มีกลุ่มภารกิจบริหารและกลุ่มภารกิจแผนและประกันคุณภาพ ได้ยกรวบรวมกระบวนการเข้าด้วยกัน เป็นงานบริหารเพียงกลุ่มเดียว ผลจากการดำเนินงานที่ปรับปรุงโครงสร้างใหม่และปรับลดขั้นตอนกระบวนการทำงานของบุคลากรยังพบว่าปัญหาข้อจำกัดต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาแนวทางการลดระยะเวลา การลดขั้นตอนการปฏิบัติงานหรือการยุบรวมกระบวนการทำงานต่างๆ ยังไม่เป็นไปตามมาตรฐานสำนักงาน ก.พ.ร. ซึ่งได้กำหนดเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐระดับพื้นฐาน (Fundamental Level, FL) (2) ซึ่งหน่วยงานภาครัฐจำเป็นต้องนำหลักเกณฑ์ดังกล่าวมาปรับใช้ในการปฏิบัติงานในปัจจุบัน อีกทั้งยังต้องมีการพัฒนาและแก้ไขปัญหามาของขั้นตอนกระบวนการต่างๆ ให้เกิดมาตรฐานในการทำงานที่ดีเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้มารับบริการ ได้แก่ กระบวนการงานสารบรรณและธุรการ การออกเลขหนังสือราชการ และรับส่งหนังสือทางราชการที่พบว่ายังไม่เป็นระบบมีปัญหาด้านการให้บริการ ในช่วงระยะเวลาที่ไม่มีผู้ปฏิบัติงานไม่สามารถทำแทนกันได้ การจัดเก็บข้อมูลที่สำคัญๆ ของสำนักฯ ยังไม่มีระบบฐานข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน และกระบวนการเบิกจ่ายค่าสอนที่มีการเบิกจ่ายล่าช้าเนื่องจากขั้นตอนการรวบรวมเอกสารที่ส่งเบิกมีความล่าช้า ทำให้ส่งเอกสารเบิกจ่ายไม่ทันตามกำหนด

ระยะเวลา ซึ่งปัญหาเหล่านี้ล้วนเป็นปัญหาที่กลุ่มงานบริหารจะต้องนำมาทบทวนและปรับปรุงเพื่อหาแนวทางพัฒนาระบบงานสนับสนุนหรือขั้นตอนการทำงานที่เป็นระบบและเป็นมาตรฐานเดียวกัน จึงจำเป็นต้องทำการศึกษาเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัญหาข้อจำกัดของการดำเนินงานตามกระบวนการสนับสนุนของงานบริหาร และเพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงกระบวนการและวิธีการสนับสนุนของงานบริหาร สำนักวิชาศึกษาทั่วไป ซึ่งจะเป็นแนวทางที่ดีในการปฏิบัติงานอันจะนำไปสู่การบรรลุวิสัยทัศน์และพันธกิจของสำนักฯ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาปัญหาข้อจำกัดของการดำเนินงานตามกระบวนการสนับสนุนงานด้านการบริหาร สำนักวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยขอนแก่น

2.2 เพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงกระบวนการด้านการบริหาร สำนักวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยขอนแก่น

2.3 เพื่อติดตามผลการปฏิบัติงานที่ปรับปรุงกระบวนการด้านการบริหารสำนักวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยขอนแก่น

3. ขอบเขตการศึกษา

การศึกษการปรับปรุงกระบวนการสนับสนุนด้านการบริหารของสำนักวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยขอนแก่น ผู้ศึกษาได้กำหนดแนวทางในการศึกษาเฉพาะกลุ่มงานบริหาร ภายใต้การปรับปรุงโครงสร้างการบริหารงานใหม่ ประกอบด้วย งานธุรการและการเจ้าหน้าที่ คลังและพัสดุ อาคาร สถานที่/โสตทัศนูปกรณ์ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารแผนและงบประมาณ การกำกับองค์กรที่ดี ดังนั้นการทบทวนปรับปรุงในกระบวนการที่มีปัญหาข้อจำกัดของการดำเนินงานตามกระบวนการที่มีผลกระทบในประเด็นของความล่าช้า ขั้นตอนการให้บริการถือ

เป็นประเด็นสำคัญของการปรับปรุงกระบวนการ โดยขอบเขตการศึกษาครั้งนี้เฉพาะกระบวนการธุรการ สารบรรณ และกระบวนการเบิกจ่ายค่าสอน เท่านั้น

4. วิธีดำเนินงาน

4.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน

(1) ศึกษาและรวบรวมข้อมูลของขั้นตอน กระบวนการ และวิธีการดำเนินงานด้านการบริหาร เพื่อนำข้อมูลที่ได้มากำหนดประเด็นในการศึกษาที่ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

(2) สร้างเครื่องมือการสัมภาษณ์แบบมี โครงสร้าง (Structured or directive interview) ผู้วิจัยตั้ง คำถามให้ตรงกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย นำเครื่องมือ ที่พัฒนาโดยผ่านผู้เชี่ยวชาญ เพื่อช่วยทดสอบความเที่ยง ตรงของแบบสัมภาษณ์ และนำแบบสัมภาษณ์ไปทดลอง ใช้กับประชากรจำนวนหนึ่งที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่ม กลุ่มตัวอย่าง ก่อนจะนำแบบสัมภาษณ์ไปเก็บรวบรวมข้อมูลจริง ๆ และนำผลการตอบมาพิจารณาถึงความชัดเจน ของคำชี้แจง ข้อคำถาม วิธีการตอบ ปฏิกริยาที่มีต่อคำถาม เป็นต้น

(3) ส่งแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแล้วไปสัมภาษณ์กับกลุ่มเป้าหมายที่คัดเลือกแบบเจาะจง

(4) แบ่งกลุ่มระดมสมอง (Focus Group) เพื่อร่วมกันค้นหาข้อจำกัดและหาแนวทางปรับปรุง กระบวนการของงานบริหาร สำนักศึกษาทั่วไป

(5) วิเคราะห์ผลการสัมภาษณ์และสร้างข้อสรุปของผลการศึกษา

(6) นำเสนอความคิดเห็นจากการระดมสมอง (Focus Group) เพื่อร่วมกันหาแนวทางปรับปรุงกระบวนการของงานบริหาร สำนักศึกษาทั่วไป และนำผลที่ได้รับจากการระดมสมองไปทดลองใช้จริง

(7) นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการติดตามและประเมินผลแนวทางปรับปรุงกระบวนการบริหาร สำนักศึกษาทั่วไป ภายหลังจากการดำเนินงาน 6 เดือน

(8) สรุปและเขียนผลการศึกษารวมทั้งข้อค้นพบจากการศึกษาในการเสนอแนวทางปรับปรุงกระบวนการบริหารให้มีระบบและกระบวนการที่เป็นมาตรฐานในการปฏิบัติงานต่อไป

4.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยใช้วิธีคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยแบบเจาะจง ประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 4 คน บุคลากรสายอาจารย์ผู้สอน จำนวน 14 คน และบุคลากรสายสนับสนุนสำนักศึกษาทั่วไป ทั้งหมด จำนวน 19 คน

4.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการวิจัยตามกรอบแนวคิดของการวิจัย ดังนี้

4.3.1 แบบสัมภาษณ์ผู้วิจัยเลือกใช้แบบมีโครงสร้าง (Structured or directive interview) ผู้วิจัยตั้งคำถามให้ตรงกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยแยกประเด็นคำถามถึงกระบวนการดำเนินงานด้านต่างๆ ที่มีดำเนินงานอย่างเป็นระบบ แยกเป็นรายด้าน โดยผู้วิจัยใช้หลักการตามวงจรคุณภาพ หรือวงจรเดมมิง มี 4 ขั้นตอน (3) ประกอบไปด้วยด้านการวางแผน (Planning) ด้านการทำตามแผน (Doing) ด้านการตรวจสอบผลงาน (Checking) ด้านการปรับปรุงงาน (Acting) โดยอาศัยกระบวนการกำหนดเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐระดับพื้นฐาน (Fundamental Level, FL) ตามมาตรฐานสำนักงาน ก.พ.ร., (2552) ได้แก่ Approach (A) Deployment (D) Learning (L) Integration (I)

4.3.2 ประเด็นการสัมภาษณ์แนวทางในการพัฒนาปรับปรุง กระบวนการด้านการบริหาร สำนักศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยขอนแก่น ประกอบด้วย ขั้นตอนการดำเนินงาน ระยะเวลาในการดำเนินงาน และการเชื่อมโยงกระบวนการแบบบูรณาการในการปฏิบัติงาน ทุกกลุ่มภารกิจภายในและภายนอกสำนักศึกษาทั่วไป ตามมาตรฐานสำนักงาน ก.พ.ร., (2552) ได้แก่ Approach (A) Deployment (D) Learning (L) Integration (I)

4.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 วิเคราะห์ปัญหาข้อจำกัดของการดำเนินงานตามกระบวนการสนับสนุนงานด้านการบริหารสำนักวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยขอนแก่น ใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ จำนวนตัวเลข เพื่อแสดงตารางประกอบการเขียนบรรยาย โดยแปรผลและแบ่งช่วงระดับความพึงพอใจ 5 ระดับ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายความว่า มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายความว่า มีการปฏิบัติในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.61 – 3.40 หมายความว่า มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.81 – 2.60 หมายความว่า มีการปฏิบัติในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.80 หมายความว่า มีการปฏิบัติในระดับ น้อยที่สุด

การแปลความหมายของคะแนน มีการแบ่งคะแนนเฉลี่ยเป็น 5 ระดับ เพื่อแปรผล (4)

ส่วนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ เพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงกระบวนการด้านการบริหารสำนักวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยขอนแก่น ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (การสนทนากลุ่ม) แบ่งกลุ่มในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้สามารถประเมินผลมีผู้เข้าร่วม ดังนี้ ผู้บริหารจำนวน 4 คน กลุ่มบุคลากรสายอาจารย์ผู้สอน จำนวน 14 คน และบุคลากรสายสนับสนุนของสำนักวิชาศึกษาทั่วไป จำนวน 19 คน ใช้รูปแบบเขียนบรรยายพรรณนาให้เห็นถึงกระบวนการมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยใช้วิธีการจำแนกชนิดข้อมูล แบบใช้ทฤษฎีและไม่ใช้ทฤษฎี (Miles & Huberman, 1994 อ้างถึงใน นคร เสรีรักษ์และภรณ์ ศิริราษฎร์วิเศษ (5)

5. ผลการศึกษา

5.1 ผลการวิเคราะห์ปัญหาข้อจำกัดของการดำเนินงานตามกระบวนการสนับสนุนงานด้านการบริหาร สำนักวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ผลการศึกษา พบว่า ปัญหาข้อจำกัดของการดำเนินงานตามกระบวนการสนับสนุนและธุรการ กระบวนการเบิกค่าตอบแทนการสอน งานบริหาร สำนักวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยภาพรวม มีการปฏิบัติงานที่เป็นไปตามการบริหารคุณภาพเป็นการบริหารที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ และแยกพิจารณาเป็นรายด้านของการบริหารคุณภาพเป็นการบริหารที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ พบว่า กระบวนการสนับสนุนและธุรการ กระบวนการเบิกค่าตอบแทนการสอน งานบริหาร มีการปฏิบัติด้านการตรวจสอบ (CHECK) ของกระบวนการอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.50 รองลงมา มีการปฏิบัติงานด้านการแก้ไขปัญหา (ACT) อยู่ในระดับน้อย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.60 ตามลำดับ ดังตารางที่ 1

เมื่อพิจารณาปัญหาข้อจำกัดของการดำเนินงานตามกระบวนการสนับสนุนของงานบริหาร สำนักวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยขอนแก่น แยกเป็นรายกระบวนการ ซึ่งผลการวิเคราะห์มีกระบวนการที่มีค่าเฉลี่ยน้อยอยู่ 2 กระบวนการคือกระบวนการด้านงานสนับสนุนและธุรการ กระบวนการการเบิกจ่ายค่าตอบแทนการสอน รายวิชาศึกษาทั่วไป รวมทุกกิจกรรมในด้านการวางแผน (Plan:P) พบว่ามีค่าเฉลี่ยระดับ 2.60 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.56 ซึ่งตามเกณฑ์การบริหารคุณภาพที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน ตามกระบวนการด้านการวางแผน (Plan:P) แปรผลได้ว่าบุคลากรที่รับผิดชอบกระบวนการสนับสนุนและธุรการ กระบวนการการเบิกจ่ายค่าตอบแทนการสอน มีการปฏิบัติงานด้านการวางแผนที่เป็นไปได้จริง (Realistic) มีการปฏิบัติในระดับน้อย ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 1 สรุปภาพรวมปัญหาข้อจำกัดของการดำเนินงานตามกระบวนการงานสารบรรณและธุรการ กระบวนการเบิกค่าตอบแทนการสอน งานบริหาร สำนักศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยแยกเป็นรายด้านของการบริหารคุณภาพเป็นการบริหารที่มุ่งผลสัมฤทธิ์

การบริหารคุณภาพเป็นการบริหารที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ ของงานแยกเป็นรายด้าน	$\bar{X}$	SD	แปลผล
การวางแผน (Plan:P) ของกระบวนการงานสนับสนุนของงานบริหาร	2.60	0.56	มีการปฏิบัติในระดับน้อย
ปฏิบัติตามแผน (DO) ของกระบวนการงานสนับสนุนของงานบริหาร	2.70	0.43	มีการปฏิบัติในระดับน้อย
การตรวจสอบ (CHECK) ของกระบวนการงานสนับสนุนของงานบริหาร	1.50	0.70	มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด
การแก้ไขปัญหา (ACT) ของกระบวนการงานสนับสนุนของงานบริหาร	1.60	0.85	มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด
รวมทุกด้าน	2.10	0.64	มีการปฏิบัติในระดับน้อย

ตารางที่ 2 ปัญหาข้อจำกัดของการดำเนินงานตามกระบวนการงานสารบรรณและธุรการ กระบวนการเบิกค่าตอบแทนการสอน งานบริหาร สำนักศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยขอนแก่น ด้านการวางแผน (Plan:P)

การบริหารคุณภาพเป็นการบริหารที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ ของงานแยกเป็นรายด้าน	$\bar{X}$	SD	แปลผล
การวางแผน (Plan:P)			
1. มีการวางแผนที่เป็นไปได้จริง (Realistic) ตระหนักและกำหนดปัญหาที่ต้องการแก้ไข	3.00	0.00	มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง
2. แผนการดำเนินงานสามารถเข้าใจได้ (Understandable) การวิเคราะห์และตรวจสอบการดำเนินงานเพื่อกำหนดแผนการโดยเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับดำเนินงาน	2.50	0.70	มีการปฏิบัติในระดับน้อย
3. การกำหนดแผนดำเนินงานสามารถตรวจวัดได้ (Measurable)	2.50	0.70	มีการปฏิบัติในระดับน้อย
4. ใช้หลักพฤติกรรมนิยม (Behavioral) ในการกำหนดแผนการดำเนินงาน	2.50	0.70	มีการปฏิบัติในระดับน้อย
5. แผนที่กำหนดสามารถดำเนินการให้บรรลุผลสำเร็จได้ (Achievable) เลือกวิธีการแก้ไขปัญหาหรือปรับปรุงการดำเนินงานโดยร่วมกันวิเคราะห์และวิจารณ์ทางเลือกต่างๆ ผ่านการระดมความคิด และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของสมาชิกเพื่อตัดสินใจเลือกวิธีการแก้ไขปัญหที่เหมาะสมที่สุด	2.50	0.70	มีการปฏิบัติในระดับน้อย
รวม Plan	2.60	0.56	มีการปฏิบัติในระดับน้อย

เมื่อพิจารณาปัญหาข้อจำกัดของการดำเนินงานตามกระบวนการสนับสนุนของงานบริหาร สำนักวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยขอนแก่น แยกเป็นรายกระบวนการซึ่งผลการวิเคราะห์มีกระบวนการที่มีค่าเฉลี่ยระดับปานกลาง อยู่ 2 กระบวนการคือกระบวนการดำเนินงานสารบรรณและธุรการ กระบวนการการเบิกจ่ายค่าตอบแทนการสอน รายวิชาศึกษาทั่วไป รวมทุกกิจกรรมใน ด้านปฏิบัติตามแผน (DO) พบว่า มีค่าเฉลี่ยระดับ 2.70 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.43 ซึ่งตามเกณฑ์

การบริหารคุณภาพที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน ตามกระบวนการด้านปฏิบัติตามแผน (DO) แปรผลได้ว่าบุคลากรที่รับผิดชอบกระบวนการงานสารบรรณและธุรการ กระบวนการการเบิกจ่ายค่าตอบแทนการสอน มีวิธีการขั้นตอนการแยกแยะกิจกรรมต่างๆ ที่ต้องกระทำ มีการพัฒนาขีดความสามารถในการทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมงาน ยอมรับฟังคำวิจารณ์ของผู้อื่นเพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงงานให้ดีขึ้น มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ปัญหาข้อจำกัดของการดำเนินงานตามกระบวนการงานสารบรรณและธุรการ กระบวนการเบิกจ่ายค่าตอบแทนการสอน งานบริหาร สำนักวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยขอนแก่น ด้านปฏิบัติตามแผน (DO)

การบริหารคุณภาพเป็นการบริหารที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงานแยกเป็นรายด้าน	$\bar{x}$	SD	แปรผล
ปฏิบัติตามแผน (DO)			
1. มีวิธีการ ขั้นตอนการแยกแยะกิจกรรมต่างๆ ที่ต้องกระทำ	3.00	0.00	มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง
2. มีการกำหนดเวลาที่คาดว่าจะต้องใช้ในกิจกรรมแต่ละอย่าง	2.50	0.70	มีการปฏิบัติในระดับน้อย
3. มีการพัฒนาขีดความสามารถในการทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมงาน	3.00	0.00	มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง
4. ยอมรับฟังคำวิจารณ์ของผู้อื่นเพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงงานให้ดีขึ้น	3.00	1.41	มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง
5. มีเอกสารการวางแผนเป็นอุปกรณ์ในการถ่ายทอดความรู้ สื่อสารให้เข้าใจ	2.00	0.00	มีการปฏิบัติในระดับน้อย
รวม DO	2.70	0.43	มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาปัญหาข้อจำกัดของการดำเนินงานตามกระบวนการสนับสนุนของงานบริหาร สำนักวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยขอนแก่น แยกเป็นรายกระบวนการซึ่งผลการวิเคราะห์มีกระบวนการที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อยู่ 2 กระบวนการคือกระบวนการดำเนินงานสารบรรณและธุรการ กระบวนการการเบิกจ่ายค่าตอบแทนการสอน รายวิชาศึกษาทั่วไป รวมทุกกิจกรรมใน ด้านการตรวจสอบ (CHECK) พบว่า มีค่าเฉลี่ยระดับ 1.50 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.70 ซึ่งตามเกณฑ์การบริหารคุณภาพที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน ตามกระบวนการด้านการตรวจสอบ (CHECK) แปรผลได้ว่า กำหนด

วัตถุประสงค์ของการตรวจสอบกระบวนการดำเนินงาน รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้งหมดในกระบวนการเพื่อวิเคราะห์ปัญหา พิจารณากระบวนการที่สำคัญเพื่อแสดงให้เห็นคุณภาพของผลงานที่ได้รับในแต่ละขั้นตอน เปรียบเทียบกับที่ได้วางแผนไว้ มีการรายงานผลการดำเนินงานรอบ 3 เดือน 6 เดือน 9 เดือน 12 เดือน เสนอผลการดำเนินงานทั้งมาตรการป้องกันความผิดพลาดหรือความล้มเหลว มีวิธีการแก้ไขจุดบกพร่องผลการดำเนินการต่างๆ เพื่อหาแนวทางแก้ไขให้ดีขึ้น มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ปัญหาข้อจำกัดของการดำเนินงานตามกระบวนการงานสารบรรณและกระบวนการงานเบิกค่าตอบแทนการสอนงานบริหาร สำนักวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยขอนแก่น ด้านการตรวจสอบ (CHECK)

การบริหารคุณภาพเป็นการบริหารที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ ของงานแยกเป็นรายด้าน	$\bar{x}$	SD	แปลผล
การตรวจสอบ (CHECK)			
1. กำหนดวัตถุประสงค์ของการตรวจสอบกระบวนการดำเนินงาน	1.50	.70	มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด
2. รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้งหมดในกระบวนการงานเพื่อวิเคราะห์ปัญหา	1.50	.70	มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด
3. พิจารณากระบวนการที่สำคัญเพื่อแสดงให้เห็นคุณภาพของผลงานที่ได้รับในแต่ละขั้นตอน เปรียบเทียบกับที่ได้วางแผนไว้	1.50	.70	มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด
4. มีการรายงานผลการดำเนินงานรอบ 3 เดือน 6 เดือน 9 เดือน 12 เดือน เสนอผลการดำเนินงานทั้งมาตรการป้องกันความผิดพลาดหรือความล้มเหลว	1.50	.70	มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด
5. มีวิธีการแก้ไขจุดบกพร่องผลการดำเนินการต่างๆ เพื่อหาแนวทางแก้ไขให้ดีขึ้น	1.50	.70	มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด
รวม CHECK	1.50	.70	มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

เมื่อพิจารณาปัญหาข้อจำกัดของการดำเนินงานตามกระบวนการงานสนับสนุนของงานบริหาร สำนักวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยขอนแก่น แยกเป็นรายกระบวนการงานซึ่งผลการวิเคราะห์มีกระบวนการงานที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อยู่ 2 กระบวนการงานคือกระบวนการงานสารบรรณและธุรการ กระบวนการงานการเบิกจ่ายค่าตอบแทนการสอน รายวิชาศึกษาทั่วไป รวมทุกกิจกรรมใน ด้านการแก้ไขปัญหา (ACT) พบว่า มีค่า

เฉลี่ยระดับ 1.60 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.85 ซึ่งตามเกณฑ์การบริหารคุณภาพที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงานตามกระบวนการงานด้านการตรวจสอบ (CHECK) แปลผลได้ว่า ผลการตรวจสอบหากพบว่าเกิดข้อบกพร่องเกิดขึ้นทำให้งานที่ได้ไม่ตรงเป้าหมายหรือผลงานไม่ได้มาตรฐาน ให้ปฏิบัติการแก้ไขตามลักษณะปัญหาที่พบ มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ปัญหาข้อจำกัดของการดำเนินงานตามกระบวนการงานสารบรรณและธุรการ กระบวนการเบิกจ่ายค่าตอบแทน การสอน งานบริหาร สำนักวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยขอนแก่น ด้านการแก้ไข้ปัญหา (ACT)

การบริหารคุณภาพเป็นการบริหารที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ ของงานแยกเป็นรายด้าน	$\bar{x}$	SD	แปลผล
การแก้ไข้ปัญหา (ACT)			
1. ผลการตรวจสอบ หากพบว่าเกิดข้อบกพร่องเกิดขึ้นทำให้ งานที่ได้ไม่ตรงเป้าหมายหรือผลงานไม่ได้มาตรฐาน ให้ปฏิบัติการแก้ไข้ตามลักษณะปัญหาที่พบ	2.00	1.41	มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด
2. ถ้าผลงานเบี่ยงเบนไปจากเป้าหมาย ต้องแก้ไข้ที่ต้นเหตุ	1.50	.70	มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด
3. ถ้าพบความผิดปกติใดๆ ให้สอบสวนค้นหาสาเหตุแล้ว ทำการป้องกัน เพื่อไม่ให้ความผิดปกตินั้นเกิดขึ้นซ้ำอีก	1.50	.70	มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด
4. ระยะเวลาการรายงานขึ้นอยู่กับนโยบายในแต่ละเรื่องที่จะ กำหนดระยะเวลา เช่น ทุกสัปดาห์ ทุกเดือน ครึ่งปี หรือ สิ้นปี	1.50	.70	มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด
5. มีกระบวนการทำงานอยู่ 4 ขั้นตอน เริ่มต้นด้วยการ วางแผน การดำเนินงานตามแผนการตรวจสอบข้อมูล และ การแก้ไข้ปัญหา	1.50	.70	มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด
รวม ACT	1.60	0.85	มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

5.2 แนวทางในการปรับปรุงกระบวนการงานด้านการบริหาร สำนักวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยขอนแก่น ผลการศึกษา พบว่า แนวทางการพัฒนาปรับปรุงกระบวนการสนับสนุนใหม่ของการบริหารโดยมีวิธีการแบ่งกลุ่มระดมสมองระหว่างบุคลากรกับผู้บริหาร และได้กำหนดกรอบการทำงานร่วมกับบุคลากรในสำนักวิชาศึกษาทั่วไป ซึ่งจะนำเสนอในระยที่ 1 คือ กระบวนการที่ตอบสนองการให้บริการโดยสนับสนุนทุกกระบวนการภายในสำนักฯ เนื่องจากกลุ่มงานบริหารเป็นฝ่ายที่ต้องปฏิบัติงานสนับสนุนทุกกระบวนการเพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพสูงสุด ดังนั้นการเชื่อมโยงการทำงานระหว่างกลุ่มงานถือเป็นส่วนที่สำคัญที่ต้องพัฒนาและหาแนวทางแก้ไข้ร่วมกัน กระบวนการที่มีปัญหามากที่สุดคือระบบงานสารบรรณ การออกเลขทะเบียนหนังสือราชการ การส่งหนังสือราชการและการรับหนังสือราชการ ยังไม่มีกระบวนการพัฒนาระบบงาน

การวางแผนการปฏิบัติงาน การตรวจสอบการปฏิบัติงานหรือไม่ได้มีการปฏิบัติงานที่เป็นไปตามเกณฑ์การบริหารคุณภาพที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน (PDCA) และการสืบค้นข้อมูลของบุคลากร การประสานงานเกี่ยวกับหนังสือคำสั่ง ประกาศ ต่างๆ ยังไม่มีความคล่องตัว และรวดเร็ว

แนวทางในการพัฒนา

P = บุคลากรควรจัดทำแผนปฏิบัติงานที่สามารถดำเนินการให้บรรลุผลสำเร็จได้ (Achievable) เลือกวิธีการแก้ไข้ปัญหาหรือปรับปรุงการดำเนินงานโดยร่วมกันวิเคราะห์และวิจารณ์ทางเลือกต่างๆ ผ่านการระดมความคิด และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของสมาชิก เพื่อตัดสินใจเลือกวิธีการแก้ไข้ปัญหาที่เหมาะสมที่สุด

D = บุคลากรที่รับผิดชอบกระบวนการงานสารบรรณและธุรการ กระบวนการเบิกจ่ายค่าตอบแทนการสอน ควรมีวิธีการขั้นตอนการแยกแยะกิจกรรมต่างๆ ที่ต้องกระทำ มีการพัฒนาขีดความสามารถในการทำงาน

ร่วมกับเพื่อนร่วมงาน และยอมรับฟังคำวิจารณ์ของผู้อื่น เพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงงานให้ดีขึ้น

C = บุคลากรควรกำหนดวัตถุประสงค์ของการตรวจสอบกระบวนการดำเนินงาน รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้งหมดในกระบวนการงานเพื่อวิเคราะห์ปัญหา พิจารณากระบวนการที่สำคัญเพื่อแสดงให้เห็นคุณภาพของผลงานที่ได้รับในแต่ละขั้นตอน เปรียบเทียบกับที่ได้วางแผนไว้ มีการรายงานผลการดำเนินงานรอบ 3 เดือน 6 เดือน 9 เดือน 12 เดือน เสนอผลการดำเนินงานทั้งมาตรการป้องกันความผิดพลาดหรือความล้มเหลว มีวิธีการแก้ไขจุดบกพร่องผลการดำเนินการต่างๆ เพื่อหาแนวทางแก้ไขให้ดีขึ้น

A = บุคลากรควรมีการตรวจสอบการปฏิบัติงานอยู่อย่างสม่ำเสมอ หากพบว่าเกิดข้อบกพร่องเกิดขึ้นทำให้งานที่ได้ไม่ตรงเป้าหมายหรือผลงานไม่ได้มาตรฐาน ให้ปฏิบัติการแก้ไขตามลักษณะปัญหาที่พบ

5.3 ติดตามผลการปฏิบัติงานที่ปรับปรุงกระบวนการงานด้านการบริหาร สำนักศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยขอนแก่น

การติดตามผลการปฏิบัติตามแนวทางการพัฒนาปรับปรุงกระบวนการงานสนับสนุนใหม่ของการบริหาร โดยมีวิธีการแบ่งกลุ่มระดมสมองระหว่างบุคลากรกับผู้บริหาร ได้กำหนดให้บุคลากรปฏิบัติงานที่เป็นไปตามเกณฑ์การบริหารคุณภาพที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน (PDCA) และนำเสนอปัญหา อุปสรรคในการปฏิบัติงานทุกประเด็นเข้าที่ประชุมบุคลากรประจำสำนักศึกษาทั่วไป ทั้งนี้เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาและหาแนวทางการพัฒนาปรับปรุงกระบวนการงานสนับสนุนใหม่ของการงาน ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบผลการดำเนินงานที่ปรับปรุงกระบวนการงานด้านการบริหาร สำนักศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ก่อนดำเนินงาน ตามเกณฑ์การบริหารคุณภาพ (PDCA)	หลังดำเนินการ ตามผลสัมฤทธิ์ของงาน (PDCA)
P = บุคลากรไม่ได้มีการจัดทำปฏิทินหรือแผนการดำเนินงาน ทำให้ไม่สามารถกำกับติดตามผลงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ได้	P = บุคลากรมีการจัดทำแผนปฏิบัติงานที่สามารถดำเนินการให้บรรลุผลสำเร็จได้ (Achievable) เลือกวิธีการแก้ไขปัญหาหรือปรับปรุงการดำเนินงานโดยร่วมกันวิเคราะห์และวิจารณ์ทางเลือกต่างๆ ผ่านการระดมความคิด และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของบุคลากรในที่ประชุมบุคลากรประจำเดือน สำนักศึกษาทั่วไป เพื่อตัดสินใจเลือกวิธีการแก้ไขปัญหาที่เหมาะสมที่สุด
D = บุคลากรที่รับผิดชอบกระบวนการงานยังไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานหรือวิธีการสื่อสารให้บุคลากรในสำนักฯ สามารถเข้าใจกระบวนการดำเนินงานของตนเองที่ปฏิบัติเป็นประจำได้ตามขั้นตอนหรือวิธีการปฏิบัติงานที่เป็นไปตามมาตรฐาน	D = บุคลากรที่รับผิดชอบกระบวนการงานสารบรรณและธุรการ กระบวนการงานการเบิกจ่ายค่าตอบแทนการสอน สามารถเขียนคู่มือหรือวิธีการขั้นตอนการแยกแยะกิจกรรมต่างๆ ที่ต้องกระทำ มีการพัฒนาขีดความสามารถในการทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมงาน และยอมรับฟังคำวิจารณ์ของผู้อื่นเพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงงานได้ดียิ่งขึ้น

ก่อนดำเนินงาน ตามเกณฑ์การบริหารคุณภาพ (PDCA)	หลังดำเนินการ ตามผลสัมฤทธิ์ของงาน (PDCA)
C = บุคลากรไม่สามารถวิเคราะห์ปัญหา ที่เกิดจากการปฏิบัติงานประจำ และไม่มีระบบการรายงานผลการดำเนินงาน เนื่องจากการปรับโครงสร้างการดำเนินงานของกลุ่มบริหารไม่มีหัวหน้ากลุ่ม หัวหน้างานที่สามารถเป็นที่ปรึกษาหรือหารือเกี่ยวกับงานที่มีปัญหา และต้องได้รับการแก้ไขในระดับบุคคล หรือระดับองค์กรได้	C = บุคลากรมีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการตรวจสอบกระบวนการดำเนินงาน รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้งหมดในกระบวนการงาน สามารถวิเคราะห์ปัญหา พิจารณากระบวนการที่สำคัญในแต่ละขั้นตอน สามารถเปรียบเทียบที่ได้อ้างอิงไว้ มีการรายงานผลการดำเนินงานรอบ 3 เดือน 6 เดือน 9 เดือน 12 เดือน เสนอผลการดำเนินงานทั้งมาตรการป้องกันความผิดพลาดหรือความล้มเหลว มีวิธีการแก้ไขจุดบกพร่องผลการดำเนินการต่างๆ เพื่อหาแนวทางแก้ไขให้ดีขึ้น
A = บุคลากรไม่มีการตรวจสอบการปฏิบัติงาน หากพบว่าเกิดข้อบกพร่องเกิดขึ้นทำให้งานที่ได้ไม่ตรงเป้าหมายหรือผลงานไม่ได้มาตรฐาน	A = บุคลากรมีการตรวจสอบการปฏิบัติงานอยู่อย่างสม่ำเสมอ และสามารถแก้ไขข้อบกพร่องได้ในระดับบุคคลที่ไม่ส่งผลกระทบต่อองค์กร โดยแก้ไขปัญหาลักษณะงานหรือปัญหาที่พบ

6. สรุปและอภิปรายผลการศึกษา

ผู้ศึกษาได้สรุปผลการศึกษาจากผลการวิเคราะห์ปัญหาข้อจำกัดของการดำเนินงานตามกระบวนการงานสนับสนุนงานด้านการบริหาร สำนักวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่าปัญหาข้อจำกัดของการดำเนินงานตามกระบวนการงานสารบรรณและธุรการ กระบวนการเบิกค่าตอบแทนการสอน งานบริหาร สำนักวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยภาพรวมองค์กรไม่ได้มีการวางระบบและออกแบบกระบวนการ และการมอบหมายงานที่ไม่ตรงตามสมรรถนะหรือตำแหน่งของบุคลากรที่ถือครอง ทำให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติงานและการประเมินผลการปฏิบัติราชการ ดังนั้นเมื่อพิจารณาผลการศึกษาของการบริหารคุณภาพที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ พบว่า กระบวนการสารบรรณและธุรการ กระบวนการเบิกค่าตอบแทนการสอน มีการปฏิบัติตามการตรวจสอบ (CHECK) ของกระบวนการอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.50 รองลงมาเป็นการปฏิบัติงานด้านการแก้ไขปัญหา (ACT) อยู่ในระดับน้อย ค่าเฉลี่ย

เท่ากับ 1.60 ตามลำดับ ประเด็นแนวทางในการพัฒนาพบว่า โดยภาพรวมงานบริหาร สำนักวิชาศึกษาทั่วไป มีการใช้หลักการตามวงจรคุณภาพ หรือวงจรเดมिंग มี 4 ขั้นตอน (3) ในการนำหลักการดังกล่าวมาปรับปรุงและพัฒนากระบวนการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ได้แก่ ด้านการวางแผน (P) บุคลากรควรจัดทำแผนปฏิบัติงานที่สามารถดำเนินการให้บรรลุผลสำเร็จได้ (Achievable) โดยร่วมกันวิเคราะห์และวิจารณ์ทางเลือกต่างๆ ผ่านการระดมความคิด และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของบุคลากรเพื่อตัดสินใจเลือกวิธีการแก้ไขปัญหาที่เหมาะสมที่สุด ด้านการปฏิบัติตามแผน (D) บุคลากรที่รับผิดชอบกระบวนการงานสารบรรณและธุรการ กระบวนการเบิกจ่ายค่าตอบแทนการสอน มีวิธีการขั้นตอนการปฏิบัติงาน มีการพัฒนาขีดความสามารถในการทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมงาน และยอมรับฟังคำวิจารณ์ของผู้อื่นเพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงงานให้ดีขึ้น ด้านการตรวจสอบ (C) บุคลากรมีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการตรวจสอบกระบวนการดำเนินงาน วิเคราะห์ปัญหาพิจารณากระบวนการที่สำคัญ เพื่อแสดงให้เห็น

คุณภาพของผลงานที่ได้รับในแต่ละขั้นตอน มีการรายงานผลการดำเนินงานรอบ 3 เดือน 6 เดือน 9 เดือน 12 เดือน เสนอผลการดำเนินงานต่อผู้บริหารเพื่อป้องกันความผิดพลาดหรือความล้มเหลวหาแนวทางแก้ไขให้ดีขึ้น ด้านการแก้ไขปัญหา (A) บุคลากรมีการตรวจสอบการปฏิบัติงานอยู่อย่างสม่ำเสมอ จากการวิจัยดังกล่าว สอดคล้องกับการลดระยะเวลาการลดขั้นตอนการปฏิบัติงานหรือการยุบรวมกระบวนการงานต่างๆ ที่เป็นไปตามมาตรฐานสำนักงาน ก.พ.ร. ซึ่งได้กำหนดเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐระดับพื้นฐาน (Fundamental Level, FL) (2) หน่วยงานภาครัฐจำเป็นต้องนำหลักเกณฑ์ดังกล่าวมาปรับใช้ในการปฏิบัติงานในปัจจุบัน

7. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

7.1 บุคลากรควรมีการปรับปรุงกระบวนการทุกกระบวนการให้มีการปฏิบัติงานเชื่อมโยงกัน มีการกำหนดรูปแบบ การออกแบบระบบงานที่สามารถปฏิบัติงานได้จริง และเป็นไปตามเกณฑ์การบริหารคุณภาพที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน (PDCA)

7.2 บุคลากรควรได้รับการพัฒนาบุคลิกภาพด้านการให้บริการ โดยเฉพาะการยิ้มแย้มแจ่มใส การมีไมตรีจิตที่ดี พร้อมให้บริการด้วยความเต็มใจ เป็นการพัฒนาอีกด้านหนึ่งของบุคลากร เพื่อการปฏิบัติงานที่ดียิ่งขึ้น

7.3 บุคลากรควรมีข้อคิดเห็นหรือเสนอแนะในการปฏิบัติงาน หรือมีการยอมรับฟังคำวิจารณ์ของผู้อื่นเพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงงานให้ดีขึ้น

8. กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณกองบริหารงานวิจัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่สนับสนุนทุนวิจัย ขอขอบคุณผู้บริหาร บุคลากรสายผู้สอนบุคลากรสายสนับสนุนในสำนักวิชาศึกษาทั่วไป และนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นทุกท่าน

9. เอกสารอ้างอิง

- (1) กองแผนงาน. (2555). **แผนยุทธศาสตร์การบริหารมหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ.2555-2558**. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- (2) ศูนย์ส่งเสริมคุณค่าทางธุรกิจ. (2558). **รางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (Public Sector Management Quality Award)**. ออนไลน์.18 มิถุนายน 2558. จาก <https://www.google.co.th/ops.moph.go.th/download/3.pdf>.
- (3) บวรชัย สิริมหาสาร. (2550). **จัดการความรู้สู่ความเป็นเลิศ**. กรุงเทพฯ : แสงดาว
- (4) สำเริง จันทรสวรรณ และสุวรรณ บัวทวน. (2547). **สถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์**. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- (5) นคร เสรีรักษ์ และภรณ์ ธีรานุรักษ์. (2555). **วิจัยไม่ใช่เรื่องยาก**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

KKU isr.j. 2016; 4(2) : 141-149

<http://irj.kku.ac.th>

ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการปฏิบัติราชการ สำนักวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยขอนแก่น Students' Attitude Towards Official Performing of General Education Officers, Office of General Education, Khon Kaen University

ทิตติฐา คำปัญญา (Thuettuetha Khaopanya)^{1*}

¹เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไปชำนาญการ สำนักวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยขอนแก่น

*Correnpondent author : kkanja@kku.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการปฏิบัติราชการ สำนักวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยขอนแก่น กลุ่มเป้าหมายได้แก่นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาศึกษาทั่วไป จำนวน 390 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม (questionnaire) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวก เรื่องความเพียงพอของ “สื่อ อุปกรณ์ต่างๆในห้องเรียน” ที่ใช้ในการให้บริการด้านการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84
2. ด้านเจ้าหน้าที่บุคลากร พบว่า เจ้าหน้าที่ให้บริการที่ดี เช่น สามารถตอบคำถามและชี้แจงข้อสงสัย ให้คำแนะนำ ช่วยแก้ปัญหา มีข้อเสนอแนะเรื่องต่างๆ เช่น การลงทะเบียนเรียน และเจ้าหน้าที่ให้บริการต่อผู้รับบริการเหมือนกันทุกราย โดยไม่เลือกปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65
3. ด้านกระบวนการ/ขั้นตอนการให้บริการ พบว่า ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจด้านกระบวนการ/ขั้นตอนการให้บริการนักศึกษาในเรื่องมีความเป็นธรรมของขั้นตอนการให้บริการต่างๆ (เรียงตามลำดับก่อนหลังมีความเสมอภาคเท่าเทียมกัน) อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.52
4. ปัญหาและข้อเสนอแนะ ควรเพิ่มบริเวณพื้นที่จอดรถ ควรมีหลังคาบริเวณหน้าอาคารเรียน เพราะไม่สะดวกในการเดินทางมาใช้บริการเนื่องจากในช่วงฤดูฝนตกทำให้เปียกฝนก่อนเข้ามานั่งเรียน ช่วงฤดูร้อนอากาศก็ร้อนมากและการเข้าถึงข้อมูลการประเมินการเรียนการสอนบนเว็บไซต์ไม่สามารถเข้าไปประเมินผลได้ ควรปรับปรุงระบบให้สามารถเข้าไปใช้งานได้รวดเร็วขึ้น และด้านอาจารย์ผู้สอนรายวิชาศึกษาทั่วไปควรมีเทคนิควิธีการสอนที่ดีกว่าการบรรยายเพียงอย่างเดียว ทำให้ไม่เกิดกระบวนการเรียนรู้ในชั้นเรียน

คำสำคัญ : ความคิดเห็น การปฏิบัติราชการ

Abstract

This Students' Attitude Towards Official Performing of General Education Officers, Khon Kaen University, Target groups include: Students enrolled in general education course of 390 questionnaires were used. (Questionnaire) The statistics used to analyze the data were frequency, percentage, average, standard deviation.

The results showed that

1. Facilities found that most were satisfied with the facilities. The adequacy of the "media devices in the classroom," which is used to provide instruction. At a high level with an average of 3.84
2. The officers / personnel officers found that (in general) are competent to provide such services available to answer questions and clarify doubts advice to help solve problems with recommendations for things like enrolling. Service to clients and staff alike at all. Without discrimination on many levels. with an average of 3.65
3. The process/procedure provided showed that most were satisfied with the processes / procedures for serving students in the fairness of the procedure for service providers. (In order of precedence with equality) at a high level. with an average of 3.52
4. Problems and Suggestions Should increase the parking area Should a covered area in front of the school building. Because it is not convenient to use because during the rainy season, rain mud before sat. Summer weather is very hot and access to information, assessment, instruction on site could not be evaluated. The system should be able to work more quickly. And teacher education courses should be taught how to better describe alone. Make the learning process in the classroom.

Keywords : Attitude, Official Performing

1.บทนำ

โครงสร้างการบริหารจัดการองค์กรของมหาวิทยาลัยขอนแก่น มีคณะ วิทยาลัย บัณฑิตวิทยาลัย ศูนย์ สถาบัน สำนัก วิทยาเขต และส่วนงานอื่นๆ ที่ดำเนินงานตามวิสัยทัศน์ และพันธกิจของมหาวิทยาลัยให้บรรลุอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีการเปลี่ยนแปลงระบบบริหารจัดการองค์กร เพื่อให้สามารถดำเนินงานได้อย่างคล่องตัว ลดความซ้ำซ้อนของกระบวนการทำงานได้อย่างเป็นรูปธรรม(1) โดยเฉพาะการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงหน่วยงานภายใต้สำนักงานอธิการบดีซึ่งมหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้ดำเนินไปเรียบร้อยแล้วทั้งนี้หน่วยงานต่างๆ ภายใต้สำนักงานอธิการบดีได้พัฒนารูปแบบการบริหารจัดการโดยเน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกคน แนวทางการบริหารงานของแต่ละ

องค์กรภายใต้มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ของการทำงานอย่างต่อเนื่องและพัฒนาประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงาน สามารถลดความซ้ำซ้อนกระบวนการทำงานของหน่วยงานที่มีภารกิจเหมือนกัน บทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานที่ไม่แตกต่างกัน บุคลากรสามารถโอนหรือโยกย้ายตำแหน่งงาน ยึดหลักการมอบและกระจายอำนาจ และสามารถส่งเสริมสนับสนุนเส้นทางความก้าวหน้าของบุคลากรในสายงานวิชาชีพได้ตรงตามตำแหน่งมาตรฐานการทำงานได้เป็นอย่างดี

สำนักวิชาศึกษาทั่วไป มีโครงสร้างการบริหารจัดการของสำนักวิชาศึกษาทั่วไป ตามมติสภามหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้มีมติเห็นชอบให้จัดตั้ง สำนักวิชาศึกษาทั่วไป ให้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไป (ประกาศ มข. ฉบับที่ 351/2544) ซึ่งได้เปิดให้บริการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรเดิม พ.ศ.2548

และปัจจุบันได้ปรับปรุงหลักสูตรใหม่กลุ่มวิชาต่างๆ ตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มวิชาภาษา 2) กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ 3) กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ผลจากการดำเนินงานตามระบบบริหารจัดการตามโครงสร้างเดิมของสำนักฯ ที่ผ่านมาได้มีการประชุมกำหนดประเด็นปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไขร่วมกันของผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน และบุคลากรสายสนับสนุน เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ กระบวนการทำงานด้านการเงินและงบประมาณ งานสารสนเทศเพื่อการบริหาร การบริหารความเสี่ยง การจัดการเรียนการสอน การประกันคุณภาพ การประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรที่ไม่มีความชัดเจน ช่องทางในการถ่ายทอดสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ ขั้นตอนหรือกระบวนการทำงานเหล่านี้ ยังพบว่ามีปัญหาและอุปสรรคต่อการดำเนินงานของสำนักฯ จำเป็นต้องมีการปรับปรุงพัฒนาระบบบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์และพันธกิจของสำนักฯ ในปีงบประมาณ 2557 สำนักฯ ได้มีโครงการพัฒนาระบบบริหารจัดการโดยมีกิจกรรมที่ดำเนินการภายใต้โครงการดังกล่าวคือการทบทวน/ปรับปรุงโครงสร้างและระบบบริหารจัดการภายในที่เชื่อมโยงและบูรณาการที่มีการบริหารจัดการที่ดี และได้ดำเนินการทำประชาพิจารณ์เสนอโครงสร้างที่ปรับปรุงใหม่ นำเสนอผ่านที่ประชุมคณะกรรมการอำนวยการเรียบร้อยแล้วเมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2557 ที่ผ่านมามีการปรับปรุงโครงสร้างฯ ดังกล่าว มีกลุ่มภารกิจบริหารและกลุ่มภารกิจแผนและประกันคุณภาพ ได้ยุบรวมกระบวนการงานเข้าด้วยกัน เป็นงานบริหารเพียงกลุ่มเดียว

ดังนั้นจากการรวมกลุ่มภารกิจทั้ง 2 กลุ่มให้เหลือเพียง 1 กลุ่ม คืองานบริหาร และภายใต้ของบริบทการทำงาน ซึ่งมีกระบวนการงานที่สนับสนุนงานบริหารและงานจัดการเรียนการสอนเพื่อมุ่งสู่การบรรลุเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจของสำนักฯ การกำหนดรูปแบบกระบวนการงานให้มีความชัดเจนและหาแนวทางการพัฒนา

งานของกลุ่มงานบริหาร ซึ่งในปัจจุบันการทำงานของบุคลากรยังขาดการทำงานที่เชื่อมโยงกัน ความไม่เข้าใจตรงกัน และมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน จากปัญหาและอุปสรรคดังกล่าวฯ ผู้วิจัยเล็งเห็นความสำคัญที่จะศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาต่อผลการปฏิบัติราชการ สำนักวิชาศึกษาทั่วไป ซึ่งเน้นที่กระบวนการให้บริการกับนักศึกษาและอาจารย์ผู้สอน ซึ่งถือว่าเป็นผู้มารับบริการจากการให้บริการการจัดการเรียนการสอนรายวิชาศึกษาทั่วไป ทั้งนี้การวัดความพึงพอใจในการให้บริการจากกระบวนการงานด้านต่างๆ ของงานบริหารที่สนับสนุนทุกกลุ่มงานมีความพึงพอใจหรือไม่อย่างไร โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คือนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาศึกษาทั่วไป และจะนำปัญหาอุปสรรคที่เกิดจากการปฏิบัติงานนั้นนำมาพัฒนาลดขั้นตอนการให้บริการได้มากน้อยเท่าไร ผลที่ได้จะสามารถตอบตัวชี้วัดความสำเร็จขององค์กรต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการปฏิบัติราชการ สำนักวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยขอนแก่น

2.2 เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะของการปฏิบัติราชการ สำนักวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยขอนแก่น

3. ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย

1. เตรียมการวางแผน ศึกษาปัญหาอุปสรรค การสังเกต การสะท้อนผลการปฏิบัติแบบมีส่วนร่วมระหว่างผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน บุคลากรสายสนับสนุนทุกคนในสำนักฯ

2. สร้างเครื่องมือแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยตั้งคำถามให้ตรงกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย นำเครื่องมือที่พัฒนาโดยผ่านผู้เชี่ยวชาญ เพื่อช่วยทดสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม และนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับประชากรจำนวนหนึ่งที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่ม

กลุ่มตัวอย่าง ก่อนจะนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลจริงๆ และนำผลการตอบมาพิจารณาด้านความชัดเจนของคำชี้แจง ข้อคำถาม วิธีการตอบ ปฏิบัติการที่มีข้อคำถาม เป็นต้น

3. แจกแบบสอบถามที่ผ่านผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแล้วให้นักศึกษาทำแบบสอบถาม

4. นำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมมาวิเคราะห์เพื่อวัดระดับความพึงพอใจในแต่ละด้านของการให้บริการ

5. วิเคราะห์แบบสอบถามจำนวน 390 ชุด

6. สรุปและจัดทำรายงานผลการวิเคราะห์ เพื่อจัดทำรายงานผลการวิจัยที่สมบูรณ์

4. วิธีดำเนินงาน

4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

4.1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยใช้สูตรการคำนวณขนาดตัวอย่างด้วยวิธี(2) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

แทนค่าสมการ

$$\begin{aligned} n &= \frac{15,000}{1+(15,040)(0.05)^2} \\ &= \frac{15,000}{7.35} \\ &= 390 \text{ คน} \end{aligned}$$

4.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาศึกษาทั่วไป โดยขนาดของประชากรจำนวน 15,000 คน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ระดับความถูกต้องที่ 5% หรือระดับความคลาดเคลื่อนที่ 0.05 จากการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างได้เท่ากับ 390 คน

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แจกสอบแบบสอบถามผู้มารับบริการจำนวน 390 ชุด ให้กับกลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาศึกษาทั่วไป จำนวน 390 คน

ส่วนที่ 2 สรุปปัญหาและข้อเสนอแนะจากการแจกแบบสอบถามเพื่อให้นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นต่อการปฏิบัติราชการของสำนักวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยขอนแก่น เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการให้บริการ

6. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการวิจัยตามกรอบแนวคิดของการวิจัย ดังนี้ โดยออกแบบสอบถามเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ใช้แบบสอบถามลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามแบบปลายเปิดเพื่อให้นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะต่อการปฏิบัติราชการของสำนักวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยขอนแก่น เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการให้บริการ

7. การวิเคราะห์ข้อมูล

7.1 ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์และวิเคราะห์แสดงจำนวนค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ จำนวน 390 ชุด จากกลุ่มตัวอย่าง และแปรผล แบ่งช่วงระดับความพึงพอใจ 5 ระดับ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายความว่ามีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายความว่ามีความพึงพอใจในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.61 – 3.40 หมายความว่ามีความพึงพอใจในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.81 – 2.60 หมายความว่ามีความพึงพอใจในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.80 หมายความว่ามีความพึงพอใจในระดับ น้อยที่สุด

การแปลความหมายของคะแนน มีการแบ่งคะแนนเฉลี่ยเป็น 5 ระดับ เพื่อแปรผล(3)

7.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบปลายเปิดเพื่อให้นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและ

ข้อเสนอแนะ ใช้รูปแบบเขียนบรรยายพรรณนาให้เห็นถึงการให้บริการทุกด้านของสำนักวิชาศึกษาทั่วไป แบบใช้ทฤษฎี และไม่ใช่ทฤษฎี (Miles & Huberman, 1994) อ้างถึงใน นคร เสรีรักษ์และภรณี ศิราษณ์วิเศษ(4)

7.3 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าแจกแจง ความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

8. ขอบเขตการวิจัยหรือข้อตกลงเบื้องต้น

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษางานวิจัยครั้งนี้มีกำหนดกรอบระยะเวลาในการดำเนินการวิจัยตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2557 จนถึงเดือนมิถุนายน 2558

9. ผลการศึกษา

ผู้วิจัยสรุปผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 โดยแยกผลการศึกษาเป็นรายด้าน ได้แก่

1. ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาต่อผลการปฏิบัติราชการ สำนักวิชาศึกษาทั่วไป มีดังนี้

1.1 ข้อมูลทั่วไปของคุณลักษณะส่วนบุคคล

ผลการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คือเพศหญิง จำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 55.8 รองลงมาคือชาย จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 44.2 มีอายุระหว่าง 18-22 ปี จำนวน 295 คน คิดเป็นร้อยละ 95.8 รองลงมาคืออายุมากกว่า 37 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 3.2 มีอายุระหว่าง 28-32 ปี คิดเป็นร้อยละ 0.6 อายุระหว่าง 23-27 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.3 ตามลำดับ สถานภาพส่วนใหญ่เป็นนักศึกษา จำนวน 296 คน คิดเป็นร้อยละ 96.1 รองลงมาคือเป็นพนักงานมหาวิทยาลัย จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.9 เป็นอาจารย์ผู้สอน จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.9 ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาคือกำลังศึกษาในระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1-2 จำนวน 293 คน คิดเป็นร้อยละ 95.1 รองลงมาคือ จบการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.9 จบระดับปริญญาโท จำนวน 5 คน

คิดเป็นร้อยละ 1.6 จบระดับปริญญาตรี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.0 และกำลังศึกษาในระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 3-4 จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.3 ตามลำดับ

ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อด้านต่างๆ ของสำนักวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยขอนแก่น มีดังนี้

1.1.1 ด้านกระบวนการ / ขั้นตอนการให้บริการนักศึกษา

ผลการศึกษาพิจารณาแยกเป็นรายข้อพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความพึงพอใจด้านกระบวนการ/ขั้นตอนการให้บริการนักศึกษาในเรื่องมีความเป็นธรรมของขั้นตอน การให้บริการต่างๆ (เรียงตามลำดับก่อนหลัง มีความเสมอภาคเท่าเทียมกัน) อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.52 รองลงมาคือเรื่องความชัดเจนในการอธิบาย ชี้แจง และแนะนำขั้นตอนในการ ให้บริการด้านต่างๆ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.42 และมีขั้นตอนการบริการ ไม่ยุ่งยากซับซ้อน เข้าใจง่าย อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.37 ตามลำดับ ดังแสดงตารางที่ 1

1.1.2 ด้านเจ้าหน้าที่/บุคลากร

ผลการศึกษาพิจารณาแยกเป็นรายข้อพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความพึงพอใจด้านเจ้าหน้าที่/บุคลากร เรื่อง เจ้าหน้าที่ (ทั่วไป) มีความรู้ความสามารถในการให้บริการ เช่น สามารถตอบคำถาม และชี้แจงข้อสงสัย ให้คำแนะนำ ช่วยแก้ปัญหา มีข้อเสนอแนะเรื่องต่างๆ เช่น การลงทะเบียนเรียน และเจ้าหน้าที่ให้บริการต่อผู้รับบริการเหมือนกันทุกราย โดยไม่เลือกปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65 รองลงมาคือเรื่องสามารถอธิบายขั้นตอนการบริการ ไม่ยุ่งยากซับซ้อน เข้าใจง่าย ได้อย่างละเอียดชัดเจน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 และเจ้าหน้าที่ให้บริการด้วยคำพูดที่สุภาพ ยิ้มแย้ม แจ่มใส นุ่มนวล ไม่แสดงกิริยารังเกียจ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.54 ตามลำดับ ดังแสดงตารางที่ 2

ตารางที่ 1 สรุปความพึงพอใจด้านกระบวนการ/ขั้นตอนการให้บริการนักศึกษารวมค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแยกเป็นรายข้อ

ความพึงพอใจต่อกระบวนการ/ขั้นตอนการให้บริการนักศึกษา	SD.	$\bar{x}$	แปลผล
1. ขั้นตอนการบริการ ไม่ยุ่งยากซับซ้อนเข้าใจง่าย	.91	3.37	ระดับความพึงพอใจปานกลาง
2. ความชัดเจนในการอธิบาย ชี้แจง และแนะนำขั้นตอนในการให้บริการด้านต่างๆ	.85	3.42	ระดับความพึงพอใจมาก
3. การติดต่อประสานงานระหว่างหน่วยงานมีความสะดวก รวดเร็ว	.90	3.31	ระดับความพึงพอใจปานกลาง
4. ระยะเวลาในการติดต่อประสานงานเหมาะสม	.88	3.36	ระดับความพึงพอใจปานกลาง
5. ความเป็นธรรมชาติของขั้นตอน การให้บริการต่างๆ (เรียงตามลำดับก่อนหลัง มีความเสมอภาคเท่าเทียมกัน)	.98	3.52	ระดับความพึงพอใจมาก
รวม	0.90	3.39	ระดับความพึงพอใจปานกลาง

ตารางที่ 2 สรุปความพึงพอใจด้านเจ้าหน้าที่/บุคลากรการให้บริการนักศึกษารวมค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแยกเป็นรายข้อ

ความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่/บุคลากรการให้บริการนักศึกษา	SD.	$\bar{x}$	แปลผล
1. เจ้าหน้าที่ให้บริการด้วยคำพูดที่สุภาพ ยิ้มแย้ม แจ่มใส นุ่มนวล ไม่แสดงกิริยารังเกียจ	.91	3.54	ระดับความพึงพอใจมาก
2. ความเอาใจใส่ กระตือรือร้น และความพร้อมในการให้บริการของเจ้าหน้าที่	.87	3.49	ระดับความพึงพอใจมาก
3. เจ้าหน้าที่ (ทั่วไป) มีความรู้ความสามารถในการให้บริการ เช่น สามารถตอบคำถาม และชี้แจงข้อสงสัย ให้คำแนะนำ ช่วยแก้ปัญหา มีข้อเสนอแนะเรื่องต่างๆ เช่น การลงทะเบียนเรียน	.91	3.65	ระดับความพึงพอใจมาก
4. เจ้าหน้าที่ให้บริการต่อผู้รับบริการเหมือนกันทุกราย โดยไม่เลือกปฏิบัติ	.97	3.65	ระดับความพึงพอใจมาก
5. สามารถอธิบายขั้นตอนการบริการ ไม่ยุ่งยากซับซ้อน เข้าใจง่าย ได้อย่างละเอียดชัดเจน	1.96	3.58	ระดับความพึงพอใจมาก
รวม	1.12	3.58	ระดับความพึงพอใจมาก

1.1.3 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

ผลการศึกษาพิจารณาแยกเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวก เรื่องความเพียงพอของ “สื่อ อุปกรณ์ต่างๆในห้องเรียน” ที่ใช้ในการให้บริการด้านการเรียนการสอน และมีจำนวนอาจารย์ผู้สอน และบุคลากรเพียงพอกับความต้องการ อยู่ใน

ระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 รองลงมาคือความสะดวกของสถานที่ให้บริการ โต๊ะ เก้าอี้สำหรับนั่งเรียน อุปกรณ์ต่างๆ มีความเป็นระเบียบ สะดวกต่อการใช้บริการโดยรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 และสถานที่ตั้งของอาคารเรียน ห้องเรียน สะดวกในการเดินทางมารับบริการ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 ตามลำดับ ดังแสดงตารางที่ 3

เมื่อพิจารณาภาพรวมของการสอบถามความพึงพอใจของผู้มารับบริการ โดยแยกเป็นรายด้านพบว่า ด้านเจ้าหน้าที่/บุคลากร มีความพึงพอใจระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.71 รองลงมาคือด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

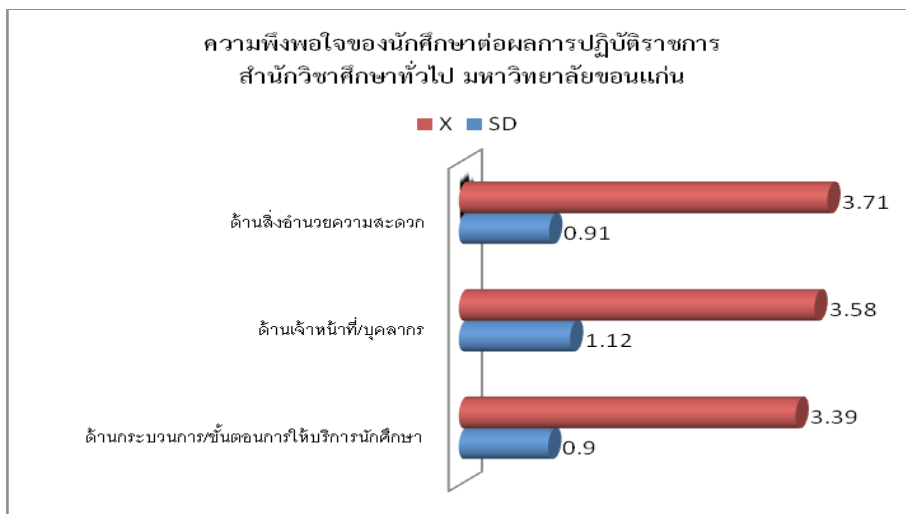
ค่าเฉลี่ย 3.58 และด้านกระบวนการ/ขั้นตอนการให้บริการนักศึกษา มีความพึงพอใจระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.39 ตามลำดับ ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 3 สรุปความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวกการให้บริการนักศึกษารวมค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแยกเป็นรายข้อ

ความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกการให้บริการนักศึกษา	SD.	$\bar{x}$	แปลผล
1. สถานที่ตั้งของอาคารเรียน ห้องเรียน สะดวกในการเดินทางมารับบริการ	.88	3.70	ระดับความพึงพอใจมาก
2. ความเพียงพอของสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ที่จอดรถ ห้องน้ำ ที่นั่งคอยรับบริการ สื่อการเรียนรู้ประจำห้องเรียน ภายในและภายนอก	1.03	3.38	ระดับความพึงพอใจมาก
3. ความสะอาดของสถานที่ให้บริการ โต๊ะ เก้าอี้สำหรับนั่งเรียน อุปกรณ์ต่างๆ มีความเป็นระเบียบ สะดวกต่อการใช้บริการโดยรวม	.87	3.83	ระดับความพึงพอใจมาก
4. ความเพียงพอของ “สื่อ อุปกรณ์ต่างๆในห้องเรียน” ที่ใช้ในการให้บริการด้านการเรียนการสอน	.86	3.84	ระดับความพึงพอใจมาก
5. สื่อ อุปกรณ์ต่างๆ ในห้องเรียน มีจำนวนและปริมาณที่เพียงพอและเหมาะสมต่อการให้บริการด้านการเรียนการสอน	.92	3.84	ระดับความพึงพอใจมาก
รวม	0.91	3.71	ระดับความพึงพอใจมาก

ตารางที่ 4 สรุปภาพรวมค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจนักศึกษาต่อผลการปฏิบัติราชการของสำนักวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยขอนแก่น แยกเป็นรายด้าน

ความพึงพอใจต่อด้านต่างๆ ของหน่วยงาน	SD.	$\bar{x}$	แปลผล
ด้านกระบวนการ/ขั้นตอนการให้บริการนักศึกษา	0.90	3.39	มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง
ด้านเจ้าหน้าที่/บุคลากร	1.12	3.58	มีความพึงพอใจในระดับมาก
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	0.91	3.71	มีความพึงพอใจในระดับมาก

10. สรุป/อภิปรายผล

การศึกษาความคิดเห็นนักศึกษาต่อผลการปฏิบัติราชการ ของสำนักวิชาศึกษาทั่วไป โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจจากผู้มารับบริการซึ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาศึกษาทั่วไป ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คือเพศหญิง จำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 55.8 มีอายุระหว่าง 18-22 ปี จำนวน 295 คน คิดเป็นร้อยละ 95.8 สถานภาพส่วนใหญ่เป็นนักศึกษา จำนวน 296 คน คิดเป็นร้อยละ 96.1 ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาคือกำลังศึกษาในระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1-2 จำนวน 293 คน คิดเป็นร้อยละ 95.1 สอดคล้องกับทฤษฎีสมมุติฐาน พัฒนาปัญญา และคณะ(5) ศึกษาเรื่องการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติราชการของเทศบาลนครสงขลา พบว่า ด้านกระบวนการ/ขั้นตอนการให้บริการ ด้านเจ้าหน้าที่/บุคลากรผู้ให้บริการ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านผลสัมฤทธิ์การให้บริการ ความพึงพอใจโดยรวมประชาชนผู้มารับบริการมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด

เมื่อพิจารณาผลการสอบถามความพึงพอใจโดยแยกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านกระบวนการ/ขั้นตอนการให้บริการนักศึกษา ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจด้านกระบวนการ/ขั้นตอนการให้บริการนักศึกษาในเรื่อง

มีความเป็นธรรมชาติของขั้นตอน การให้บริการต่างๆ (เรียงตามลำดับก่อนหลัง มีความเสมอภาคเท่าเทียมกัน) อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.52 ด้านเจ้าหน้าที่/บุคลากรพบว่า เจ้าหน้าที่ (ทั่วไป) มีความรู้ความสามารถในการให้บริการ เช่น สามารถตอบคำถาม และชี้แจงข้อสงสัยให้คำแนะนำ ช่วยแก้ปัญหา มีข้อเสนอแนะเรื่องต่างๆ เช่น การลงทะเบียนเรียน และเจ้าหน้าที่ให้บริการต่อผู้รับบริการเหมือนกันทุกราย โดยไม่เลือกปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกพบว่า ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวก เรื่องความเพียงพอของ “สื่อ อุปกรณ์ต่างๆในห้องเรียน” ที่ใช้ในการให้บริการด้านการเรียนการสอน และมีจำนวนอาจารย์ผู้สอน และบุคลากรเพียงพอกับความต้องการ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 ตามลำดับ

ข้อสรุปจากคำถามปลายเปิดจากความคิดเห็นของนักศึกษาต่อผลการปฏิบัติราชการของสำนักวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า ปัญหาและข้อเสนอแนะ ควรเพิ่มบริเวณพื้นที่จอดรถ ควรมีหลังคาบริเวณหน้าอาคารเรียน เพราะไม่สะดวกในการเดินทางมาใช้บริการเนื่องจากในช่วงฤดูฝนตกทำให้เปียกฝนก่อนเข้ามานั่งเรียน ช่วงฤดูร้อนอากาศก็ร้อนมากและการเข้าถึงข้อมูลการประเมินการเรียนการสอน

บนเว็บไซต์ไม่สามารถเข้าไปประเมินผลได้ ควรปรับปรุงระบบให้สามารถเข้าไปใช้งานได้รวดเร็วขึ้น และด้านอาจารย์ผู้สอนรายวิชาศึกษาทั่วไปควรมีเทคนิควิธีการสอนที่ดีกว่าการบรรยายเพียงอย่างเดียว ทำให้ไม่เกิดกระบวนการเรียนรู้ในชั้นเรียน

11. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

11.1 การพัฒนากระบวนการงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ควรมีนโยบายที่ชัดเจนและสร้างระบบการประเมินที่ทันสมัย และนักศึกษาสามารถเข้าถึงการใช้โปรแกรมได้อย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะการใช้สื่อต่างๆ ในด้านการจัดการเรียนการสอน

11.2 การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรควรมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อตอบสนองการให้บริการที่ดีต่อผู้มารับบริการและบุคลากรควรมีการพัฒนาศักยภาพของตนเอง โดยเฉพาะการใช้เทคโนโลยีมาประยุกต์กับการปฏิบัติงานให้เกิดความคล่องตัวมากยิ่งขึ้น

12. กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณกองบริหารงานวิจัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่สนับสนุนทุนวิจัย ขอขอบคุณผู้บริหารบุคลากรสายผู้สอนบุคลากรสายสนับสนุนในสำนักวิชาศึกษาทั่วไป และนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นทุกท่าน

13. เอกสารอ้างอิง

- (1) กองแผนงาน. (2555). **แผนยุทธศาสตร์การบริหารมหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ.2555-2558**. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- (2) Yamane, Taro. (1967). **Statistics, An Introductory Analysis, 2nd Ed.**, New York: Harper and Row.
- (3) สำเริง จันทรสวรรณ และสุวรรณ บัวทวน. (2547). สถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- (4) นคร เสรีรักษ์ และภรณ์ ธีรานุรักษ์. (2555). **วิจัยไม่ใช่เรื่องยาก**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- (5) ทิรัสมัชญา พิพัฒน์เพ็ญ และคณะ. (2557). การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติราชการของเทศบาลนครสงขลา. สงขลา: เทศบาลนครสงขลา.

KKU isr.j. 2016; 4(2) : 150-167

<http://irj.kku.ac.th>

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงตามกรอบ มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของนักศึกษาปริญญาตรี สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

Expected learning outcomes and authentic learning outcomes
according to Thai qualification framework for higher education
of undergraduate students computer education program faculty
of liberal arts and science Nakhon Phanom University

ชาญวิทย์ หาญรินทร์ (Chanwit Hanrin)^{1*}, พงศ์เทพ โคตรประทุม (Pongthep Koatphatum)²

^{1*}ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

²อาจารย์ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

*Correspondent author : chanwit1961@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ของนักศึกษาปริญญาตรีสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ 2) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงของนักศึกษาสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ประชากร ได้แก่ นักศึกษา ชั้นปีที่ 1-4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ จำนวน 480 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ตั้งแต่ 0.30 ถึง 0.67 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.93 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานด้วย t-test (Independent Samples) และ F-test ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยความคาดหวังผลการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ปัจจัยด้านคุณธรรมและจริยธรรม รองลงมา คือด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบและด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 2) ปัจจัยผลการเรียนรู้จริงโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ปัจจัยด้านคุณธรรมและจริยธรรม รองลงมาคือด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบและด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ 3) ผลการเปรียบเทียบระดับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังกับระดับผลการเรียนรู้จริงทั้ง 6 ด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

Abstract

The purpose of this research it to 1)study 6 domains of expected learning outcomes and Authentic learning outcomes according to TQFHED of undergraduate student education program Computer by Thai Qualification Framework for Higher Education 2) Compare the difference between the expected learning outcomes and the factors Authentic learning outcome of an Undergraduate Computer by Thai Qualification Framework for Higher Education. Student population, including a 1-4 second semester of academic year 2014 number of 480. The instrument used was a 5 –rating scale questionnaire whose discrimination power values between 0.30-0.67 and entire reliability value was 0.93. The analyzing of data used frequencies, percentages, means, standard deviation, pair sample t-test, independent samples t-test, and one-way ANOVA(F-test). The findings were as follows.1) The expected results of the overall learning at a high level. When specifically considered The factors that most average. Factors included ethical minor was the relationship between the individual and the responsibility and skills, numerical analyze, communications, and information technology. 2) Factors learning outcomes that were at the high level. When specifically considered Factors that have the highest moral and ethical factors. The second is skills, interpersonal skills and responsibility, and learning management. 3) The comparison of expected of learning outcome and Authentic learning outcome in six factors found that there was significant difference at .05.

Keyword : Expected learning outcome, Authentic learning outcome, TQF.HED

บทนำ

สถานการณ์ของประเทศไทยในยุคโลกาภิวัตน์ได้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมืองเทคโนโลยีที่ทันสมัย ส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ของคนไทย ทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ เช่น ความรวดเร็วในการติดต่อสื่อสาร การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารจากเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่สามารถติดต่อสื่อสารอย่างไม่มีข้อจำกัด ทั้งนี้เพราะการศึกษายเป็นตัวกลางทางสังคมที่สำคัญในการพัฒนาคน และถ่ายทอดความรู้สู่คน สังคมมีความคาดหวังว่าผู้ที่มีโอกาสได้เรียนในระดับอุดมศึกษาจะเป็นผู้ที่ถึงพร้อมซึ่งการเป็นผู้รู้จักคิด วิเคราะห์ มีความรับผิดชอบ มีวิริยะอุตสาหะ และมีทักษะในสาขาที่เรียนอย่างเป็นเลิศ การศึกษาในระดับอุดมศึกษาจึงเป็นกุญแจสำคัญในการเรียนรู้ตลอดชีวิต ดังนั้นการเติบโตของสถาบันอุดมศึกษาทั้งในภาครัฐและเอกชน วิทยาลัยชุมชน การศึกษาทางไกล วิทยาลัยพยาบาล และอื่นๆ อีกมากมาย

ได้จัดหาทางเลือกที่มีประสิทธิภาพ สำหรับการศึกษาศึกษาและการฝึกปฏิบัติทักษะขั้นสูง(1)

การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 เป็นการศึกษาในระดับต่อจาก การศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ ระดับต่ำกว่าปริญญาและระดับปริญญา มีจุดมุ่งหมายตามที่กำหนดในแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535 ว่าการศึกษา ระดับต่ำกว่าปริญญา มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ และทักษะวิชาชีพในระดับกลาง รวมทั้งมีความสามารถในการริเริ่มประกอบการและการศึกษาระดับปริญญา ซึ่งประกอบด้วยระดับปริญญาตรีและสูงกว่านั้น การศึกษาระดับปริญญาตรีมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ความสามารถในสาขาวิชาต่างๆ ในระดับสูง โดยเฉพาะการประยุกต์ทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติ การริเริ่มการพัฒนาทั้งทางวิชาการและวิชาชีพ ส่วนการศึกษาระดับสูง กว่ปริญญาตรี มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้และ

ทักษะในสาขาวิชาการเฉพาะทาง ให้มีความชำนาญมากยิ่งขึ้น มุ่งสร้างสรรค์ความก้าวหน้าและความเป็นเลิศทางวิชาการ โดยเฉพาะการศึกษาค้นคว้าวิจัย และพัฒนาองค์ความรู้และเทคโนโลยี (2)

ดังนั้นเพื่อให้มาตรฐานของผู้เรียนที่เข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษามีมาตรฐานในระดับนานาชาติ และมีเกณฑ์การประเมินมาตรฐานและคุณภาพไปในทิศทางเดียวกัน คณะอนุกรรมการด้านมาตรฐานอุดมศึกษา จึงได้กำหนดกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2552 (TQF : Thai Qualification Framework For Higher Education) ใหม่ ประกอบด้วย ด้านคุณธรรม จริยธรรม (Ethics and Morals) ด้านความรู้ (Knowledge) ด้านทักษะทางปัญญา (Cognitive Skills) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (Interpersonal Skills and Responsibility) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Numerical, Communication and Information Technology Skills) ในบางสาขาวิชาอาจกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ให้มีมากกว่า 5 ด้านก็ได้ เช่น เน้นทักษะของการฝึกฝนให้เกิดความชำนาญก็จะเพิ่มมาตรฐานผลเรียนรู้ทางด้านทักษะพิสัย (Domain of Psychomotor Skills)(3)

จากประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ดังกล่าวได้มีผลในการให้สถาบันอุดมศึกษาต่างๆต้องมีการปรับปรุงหลักสูตรที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนอยู่แล้วและหลักสูตรที่จะสร้างใหม่จะต้องดำเนินการตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติซึ่งหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ก็เป็นอีกหนึ่งหลักสูตรที่ได้มีการปรับปรุงหลักสูตรใหม่ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติในปี พ.ศ.2554 และทำการใช้หลักสูตรมาจนถึงปี พ.ศ. 2557 รวมระยะเวลา 4 ปี ซึ่งเหลือเวลาอีก 1 ปี ก็จะครบ 5 ปี ตามวงรอบของการใช้หลักสูตรที่จะต้องมีการปรับปรุงอีกครั้ง ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงความสัมพันธ์และความแตกต่างระหว่างผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงจากการจัดการ

เรียนการสอนในหลักสูตรที่ปรับปรุงตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของนักศึกษาปริญญาตรี สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ ซึ่งผลที่ได้จะเป็นข้อมูลที่สำคัญในการนำไปใช้วางแผนปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรของสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนมให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ของนักศึกษาปริญญาตรีสาขาวิชาคอมพิวเตอร์
2. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของนักศึกษาปริญญาตรี สาขาวิชาคอมพิวเตอร์

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรในการวิจัย คือ นักศึกษาปริญญาตรี หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ ชั้นปีที่ 1 - 4 จำนวน 480 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม โดยแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามชนิดกำหนดให้เลือกตอบ (check list) มีจำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าตามแบบของ ลิเคิร์ต (Likert's scale) โดยให้เลือกคำตอบแสดงระดับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง มี 5 ระดับ และระดับผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง มีจำนวน 5 ระดับ

การหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ จากนั้นนำมากำหนดกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย กำหนดนิยาม เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามให้สอดคล้อง

2. สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านการสื่อสารการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ และตรวจสอบเนื้อหาของแบบสอบถามว่าครอบคลุมวัตถุประสงค์หรือไม่

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) และนำแบบสอบถามที่ได้ไปทดลองใช้ (try out) กับกลุ่มนักศึกษาสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ ชั้นปีที่ 5 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือโดยการหาค่า อำนาจจำแนกรายข้อ ตั้งแต่ 0.30 ถึง 0.67 และมีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.93

การรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามดังกล่าวที่ปรับปรุงแล้วไปสอบถามนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์มหาวิทยาลัยนครพนม ตามรายชื่อที่ลงทะเบียนเรียนในปี การศึกษา 2556 รวมทั้งหมด 480 ชุด โดยแยกเป็นชั้นปีที่ 1 จำนวน 93 คน ชั้นปีที่ 2 จำนวน 159 คน ชั้นปีที่ 3 จำนวน 153 คน ชั้นปีที่ 4 จำนวน 75 คน รวม 480 คน

ที่ 4 จำนวน 75 คน รวม 480 คน

2. รวบรวมข้อมูลตามจำนวนที่กำหนดไว้ นำข้อมูลมาวิเคราะห์ผลด้วยการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป และสรุปรายงานผลตามรูปแบบที่ถูกต้องต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1) วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ชั้นปีการศึกษา ช่องทางการเข้าเรียน และเกรดเฉลี่ย โดยใช้ ค่าความถี่ และร้อยละ 2) วิเคราะห์ระดับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของนักศึกษาในระดับปริญญาตรี หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ ใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3) วิเคราะห์ระดับผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงของนักศึกษาในระดับปริญญาตรี หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ ใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4) วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ระหว่างผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงโดยพิจารณาจากระดับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังทั้ง 6 ด้าน โดยใช้การทดสอบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย 2 กลุ่ม (Paired-Samples t-test) 5) วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างผลการเรียนรู้ที่คาดหวังกับ เพศ อายุ ชั้นปีการศึกษา ช่องทางการเข้าศึกษา และเกรดเฉลี่ยของนักศึกษาระดับปริญญาตรีหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ โดยใช้การทดสอบ เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย โดยใช้ t-test (Independent-Samples) และ F-test ทั้ง 6 ด้าน และ 6) นำค่าเฉลี่ยที่ได้มาแปลความหมาย โดยมีเกณฑ์ในการแปลความหมาย

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละ ของสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ลำดับที่	สถานภาพทั่วไป		จำนวน	ร้อยละ
1	เพศ	ชาย	210	43.8
		หญิง	270	56.2
	รวม		480	100
2	อายุ	19 ปี	84	17.5
		20 ปี	186	38.7
		21 ปี	210	43.8
	รวม		480	100
3	ชั้นปีการศึกษา	ชั้นปีที่ 1	93	19.4
		ชั้นปีที่ 2	159	33.1
		ชั้นปีที่ 3	153	31.9
		z		
		ชั้นปีที่ 4	75	15.6
	รวม		480	100
4	ช่องทางการเข้าศึกษา	การรับตรง	396	82.5
		โควตานักกีฬา	30	6.3
		โควตาสนุก(สกลนคร นครพนม กาฬสินธุ์)	11	2.3
		Admission กลาง	40	8.3
		อื่นๆ	3	0.6
	รวม		480	100
5	เกรดเฉลี่ย	2.00 -2.50	34	7.1
		2.51 – 2.99	191	39.8
		3.00 – 3.50	221	46.0
		3.51 – 4.00	34	7.1

จากตารางที่ 1 จำแนกตาม เพศ อายุ ชั้นปีการศึกษา ช่องทางการเข้ารับการศึกษ และเกรดเฉลี่ย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 56.2 อายุ 21 ปี มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 43.8 ช่องทางการเข้ารับการศึกษานักศึกษาส่วนใหญ่มาจากระบบรับตรง คิดเป็นร้อยละ 82.5 รองลงมาเป็น Admission กลาง คิดเป็นร้อยละ 8.3

และเกรดเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.00 ถึง 3.50 มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 46.0

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคอมพิวเตอร์โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยพิจารณาจากระดับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ทั้ง 6 ด้าน

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคอมพิวเตอร์

มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคอมพิวเตอร์		S.D.	แปลความหมาย	อันดับ
ด้านคุณธรรมและจริยธรรม				
1. การพัฒนาพฤติกรรมด้านคุณธรรมและ จริยธรรมและมีจรรยาบรรณวิชาชีพ	3.68	0.62	มาก	6
2. การส่งเสริมการเรียนรู้ด้านคุณธรรมและ จริยธรรมอย่างต่อเนื่อง	3.68	0.67	มาก	5
3. รักในความเป็นธรรม ยืนหยัดในความ ถูกต้อง และความจริง	3.83	0.75	มาก	1
4. มีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น ยอมรับการ เปลี่ยนแปลง	3.82	0.72	มาก	2
5. การมีจิตสาธารณะคำนึงถึงส่วนรวม	3.78	0.75	มาก	3
6. สามารถแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง และ พึ่งพาตนเองได้	3.70	0.75	มาก	4
รวม	3.74	0.49	มาก	
ด้านความรู้				
1. มีความรู้ทาง ทฤษฎีและการปฏิบัติ ด้านคอมพิวเตอร์	3.53	0.82	มาก	3
2. ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ ทฤษฎีทางคอมพิวเตอร์อย่างถ่องแท้ และสามารถประยุกต์ใช้ได้	3.42	0.82	มาก	6
3. สามารถบูรณาการศาสตร์ทางคอมพิวเตอร์กับศาสตร์อื่นๆ ได้	4.40	0.82	มาก	1
4. มีความรู้ความเข้าใจในศาสตร์ทางคอมพิวเตอร์อย่างลึกซึ้ง	3.45	0.89	มาก	4
5. มีความรู้เกี่ยวกับหลักและวิธีวิจัยและใช้การวิจัยต่อยอดความรู้ได้	3.44	0.80	มาก	5
6. มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และนำความรู้ด้านคอมพิวเตอร์มาประยุกต์ใช้ได้	3.59	0.84	มาก	2
รวม	3.47	0.69	มาก	

มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคอมพิวเตอร์		S.D.	แปลความหมาย	อันดับ
ด้านทักษะทางปัญญา				
1. การพิจารณาแยกแยะความสัมพันธ์ของส่วนต่างๆ เกี่ยวกับหลักและวิธีการทางคอมพิวเตอร์ได้อย่างแจ่มแจ้ง	3.60	0.77	มาก	1
2. สามารถรวมส่วนด้านความรู้ หลักการ ทฤษฎี กฎระเบียบ จรรยาบรรณเกี่ยวกับ คอมพิวเตอร์เข้าด้วยกัน	3.38	0.79	มาก	5
3. สามารถใช้ ทฤษฎี ประสิทธิภาพจากการเรียนรู้ในภาคความรู้ แก้ไขปัญหาที่ยากมีความซับซ้อนได้	3.46	0.77	มาก	4
4. เป็นผู้นำทางด้านปัญญา สามารถนำความรู้สู่การพัฒนางานที่สร้างสรรค์	3.50	0.75	มาก	3
5. มีวิสัยทัศน์และมีความรู้ในการพัฒนาวิชาชีพด้านคอมพิวเตอร์อย่างมีนวัตกรรม	3.54	0.80	มาก	2
รวม	3.49	0.64	มาก	
ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ				
1. สามารถรับรู้ความรู้สึกรักของผู้อื่นได้ดี	3.63	0.75	มาก	3
2. มองโลกด้านบวก มีคุณลักษณะทางอารมณ์	3.68	0.83	มาก	1
3. มีความสามารถในการทำงานเป็นทีมและประสานงานกับเครือข่ายอื่นๆ	3.64	0.76	มาก	2
4. มีภาวะผู้นำ และผู้ตามที่ดี	3.63	0.69	มาก	5
5. มีความรับผิดชอบต่อสังคมโดยรวม	3.63	0.74	มาก	4
รวม	3.64	0.60	มาก	
ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ				
1.สามารถวิเคราะห์สรุปความคิดรวบยอดจากข้อมูล ด้านตัวเลข ภาษาพูดและภาษาเขียนได้อย่างรวดเร็ว	3.50	0.83	มาก	3
2. สามารถใช้ดุลยพินิจและเลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสม ในการประมวลและแปลความหมาย	3.51	0.81	มาก	2
3. มีความสามารถในการสื่อสารทั้งการพูด การเขียน และการนำเสนอด้วยรูปแบบที่เหมาะสม	3.55	0.81	มาก	1
รวม	3.52	0.71	มาก	

มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคอมพิวเตอร์		S.D.	แปลความหมาย	อันดับ
ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้				
1. มีความเชี่ยวชาญในวิชาชีพคอมพิวเตอร์ทั้งในด้านความรู้และการทำงาน	3.53	0.79	มาก	2
2. ความเชี่ยวชาญในวิชาชีพ คอมพิวเตอร์ทั้งในด้านทฤษฎีและการปฏิบัติ	3.48	0.82	มาก	5
3. มีความมั่นใจในการออกฝึกสอน ในสาระการเรียนรู้กลุ่มการทำงานอาชีพและเทคโนโลยี	3.49	0.84	มาก	4
4. สามารถเรียนรู้ร่วมกับผู้เรียนคนอื่นๆได้เป็นอย่างดี	3.59	0.82	มาก	1
5. สามารถบูรณาการศาสตร์อื่นได้เป็นอย่างดี	3.51	0.78	มาก	3
รวม	3.51	0.68	มาก	
รวมทั้ง 6 ด้าน	3.56	0.55	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับความคาดหวัง ผลการเรียนรู้ของนักศึกษาในระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคอมพิวเตอร์โดยรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านคุณธรรมและจริยธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 3.74$) รองลงมาคือด้านทักษะสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.64$) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี

สารสนเทศ ($\bar{X} = 3.52$) ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.51$) ด้านทักษะทางปัญญา ($\bar{X} = 3.49$) และด้านความรู้ ($\bar{X} = 3.47$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ระดับผลการเรียนรู้จริงของนักศึกษาในระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ ใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยพิจารณาจากระดับผลการเรียนรู้จริง 6 ด้าน ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคอมพิวเตอร์

มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคอมพิวเตอร์		S.D.	แปลความ หมาย	อันดับ
ด้านคุณธรรมและจริยธรรม				
1. การพัฒนาพฤติกรรมด้านคุณธรรมและ จริยธรรมและมีจรรยาบรรณวิชาชีพ	3.94	0.65	มาก	4
2. การส่งเสริมการเรียนรู้ด้านคุณธรรมและ จริยธรรมอย่างต่อเนื่อง	3.92	0.74	มาก	5
3. รักในความเป็นธรรม ยืนหยัดในความ ถูกต้อง และความจริง	4.08	0.74	มาก	4
4. มีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น ขอมรับการ เปลี่ยนแปลง	4.11	0.78	มาก	1
5. การมีจิตสาธารณะคำนึงถึงส่วนรวม	4.10	0.72	มาก	2
6. สามารถแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง และ พึ่งพาตนเองได้	4.03	0.77	มาก	3
รวม	4.02	0.52	มาก	
ด้านความรู้				
1. มีความรู้ทาง ทฤษฎีและการปฏิบัติ ด้านคอมพิวเตอร์	3.89	0.77	มาก	1
2. ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ ทฤษฎีทางคอมพิวเตอร์อย่างถ่องแท้ และสามารถประยุกต์ใช้ได้	3.72	0.83	มาก	5
3. สามารถบูรณาการศาสตร์ทางคอมพิวเตอร์กับศาสตร์อื่นๆ ได้	3.75	0.82	มาก	3
4. มีความรู้ความเข้าใจในศาสตร์ทางคอมพิวเตอร์อย่างลึกซึ้ง	3.73	0.83	มาก	4
5. มีความรู้เกี่ยวกับหลักและวิธีวิจัยและ ใช้การวิจัยต่อยอดความรู้ได้	3.72	0.75	มาก	6
6. มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และนำความรู้ด้านคอมพิวเตอร์มาประยุกต์ใช้ได้	3.86	0.74	มาก	2
รวม	3.77	0.64	มาก	
ด้านทักษะทางปัญญา				
1. การพิจารณาแยกแยะความสัมพันธ์ของส่วนต่างๆ เกี่ยวกับหลัก และวิธีการของคอมพิวเตอร์ได้อย่างแจ่มแจ้ง	3.86	0.79	มาก	3
2. สามารถรวมส่วนด้านความรู้ หลักการ ทฤษฎี กฎ ระเบียบ จรรยาบรรณเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์เข้าด้วยกัน	3.89	0.75	มาก	2
3. สามารถใช้ ทฤษฎี ประสพการณ์จากการเรียนรู้ในภาคความรู้ แก้ไขปัญหาที่ยากมีความซับซ้อนได้	3.80	0.84	มาก	5
4. เป็นผู้นำทางด้านปัญญา สามารถนำความรู้สู่การพัฒนางานที่สร้างสรรค์	3.85	0.75	มาก	4
5. มีวิสัยทัศน์และมีความรู้ในการพัฒนาวิชาชีพด้านคอมพิวเตอร์ อย่างมีนวัตกรรม	3.95	0.78	มาก	1
รวม	3.86	0.65	มาก	

มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคอมพิวเตอร์		S.D.	แปลความ หมาย	อันดับ
ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ				
1. สามารถรับรู้ความรู้สึกของผู้อื่นได้ดี	3.95	0.76	มาก	5
2. มองโลกด้านบวก มีวุฒิภาวะทางอารมณ์	4.00	0.79	มาก	3
3. มีความสามารถในการทำงานเป็นทีมและประสานงานกับเครือข่ายอื่นๆ	4.03	0.74	มาก	1
4. มีภาวะผู้นำ และผู้ตามที่ดี	3.95	0.73	มาก	4
5. มีความรับผิดชอบต่อสังคมโดยรวม	4.02	0.77	มาก	2
รวม	3.99	0.61	มาก	
ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ				
1.สามารถวิเคราะห์สรุปความคิดรวบยอดจากข้อมูล ด้านตัวเลข ภาษาพูดและภาษาเขียนได้อย่างรวดเร็ว	3.84	0.81	มาก	3
2.สามารถใช้ดุลยพินิจและเลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสม ในการประมวลและแปลความหมาย	3.89	0.74	มาก	2
3. มีความสามารถในการสื่อสารทั้งการพูด การเขียน และการนำ เสนอด้วยรูปแบบที่เหมาะสม	3.93	0.73	มาก	1
รวม	3.88	.64	มาก	
ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้				
1. มีความเชี่ยวชาญในวิชาชีพคอมพิวเตอร์ทั้งในด้านความรู้และ การใช้งาน	3.89	0.79	มาก	3
	3.82	0.78	มาก	5
2. ความเชี่ยวชาญในวิชาชีพคอมพิวเตอร์ทั้งในด้านทฤษฎีและ การปฏิบัติ	3.88	0.73	มาก	4
3. มีความมั่นใจในการออกฝึกสอน ในสาระการเรียนรู้กลุ่ม การงานอาชีพและเทคโนโลยี	4.00	0.76	มาก	1
	3.98	0.75	มาก	2
4. สามารถเรียนรู้ร่วมกับผู้เรียนคนอื่นๆได้เป็นอย่างดี				
5.สามารถบูรณาการศาสตร์อื่นได้เป็นอย่างดี				
รวม	3.91	0.60	มาก	
รวมทั้ง 6 ด้าน	3.91	0.51	มาก	

จากตารางที่ 3 พบว่าระดับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ โดยรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.91$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านคุณธรรมและจริยธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.02$) รองลงมาคือด้านทักษะสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\bar{X}=3.99$) ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}=3.91$) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X}=3.88$) ด้านทักษะทางปัญญา ($\bar{X}=3.86$) และด้านความรู้ ($\bar{X}=3.77$) ตามลำดับ

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่าง (รายคู่) ของผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง (ทั้ง 6 ด้าน) ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ โดยใช้การทดสอบหาความแตกต่างรายคู่ (Paired Samples t-test) ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ระหว่างระดับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และระดับผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่า t	Sig.
คู่ที่ 1 ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและ ผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง	0.36	0.72	- 7.33*	.000
คู่ที่ 2 ด้านความรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและ ผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง	0.64	0.95	- 9.84*	.000
คู่ที่ 3 ด้านทักษะทางปัญญา ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและ ผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง	0.69	1.00	- 9.66*	.000
คู่ที่ 4 ด้านทักษะสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและ ผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง	0.52	0.90	- 8.01*	.000
คู่ที่ 5 ด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและ ผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง	0.54	1.01	- 7.50*	.000
คู่ที่ 6 ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและ ผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง	0.71	1.05	- 9.78*	.000

*มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตารางที่ 4 พบว่าระดับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และระดับผลการเรียนรู้จริงตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ ทั้ง 6 ด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง แยกตามประเภทเพศ อายุ ชั้นปีการศึกษา ช่องทางการเข้ามาศึกษา และเกรดเฉลี่ย ปรากฏผลดังตารางที่ 5, 6, 7, 8, 9

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างระดับผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงกับ เพศ

ระดับผลการเรียนรู้จริงกับเพศ	N		S.D.	t	Sig.
ด้านคุณธรรมและจริยธรรม					
ชาย	210	4.06	0.44	2.41*	.016
หญิง	270	3.96	0.39		
ด้านความรู้					
ชาย	210	4.04	0.42	2.60*	.009
หญิง	270	3.94	0.38		
ด้านทักษะทางปัญญา					
ชาย	210	3.89	0.65	0.82	.389
หญิง	270	3.84	0.65		
ด้านทักษะสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ					
ชาย	210	3.99	0.63	0.27	.781
หญิง	270	3.97	0.60		
ด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี					
ชาย	210	3.91	0.64	0.21	.833
หญิง	270	3.89	0.62		
ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้					
ชาย	210	3.93	0.61	0.78	.433
หญิง	270	3.88	0.59		

*มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตารางที่ 5 พบว่าระดับผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ ทั้ง 6 ด้าน ที่มีเพศต่างกัน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 6 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างระดับผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงกับ อายุ

ระดับผลการเรียนรู้จริงกับอายุ	N		S.D.	F	Sig.
ด้านคุณธรรมและจริยธรรม					
19 ปี	80	4.03	0.40	1.25	.291
20 ปี	184	4.04	0.44		
21 ปี	213	3.96	0.40		
ด้านความรู้					
19 ปี	80	4.00	0.40	2.06	.105
20 ปี	184	4.03	0.41		
21 ปี	213	3.93	0.39		
ด้านทักษะทางปัญญา					
19 ปี	80	3.81	0.66	1.33	.262
20 ปี	184	3.92	0.65		
21 ปี	213	3.82	0.64		
ด้านทักษะสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ					
19 ปี	80	3.97	0.55	1.03	.391
20 ปี	184	4.03	0.64		
21 ปี	213	3.94	0.61		
ด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี					
19 ปี	80	3.85	0.66	1.72	.160
20 ปี	184	3.97	0.63		
21 ปี	213	3.85	0.62		
ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้					
19 ปี	80	3.90	0.58	0.99	.394
20 ปี	184	3.96	0.64		
21 ปี	213	3.86	0.57		

จากตารางที่ 6 พบว่า ระดับผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะสัมพันธ์ระหว่าง

บุคคลและความรับผิดชอบ ด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ ที่มีช่วงอายุที่ต่างกัน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 7 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างระดับผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงกับชั้นปีการศึกษา

ระดับผลการเรียนรู้จริงกับชั้นปีการศึกษา	N		S.D.	F	Sig.
ด้านคุณธรรมและจริยธรรม					
ชั้นปีที่ 1	93	4.02	0.45	6.19*	.000
ชั้นปีที่ 2	159	4.10	0.41		
ชั้นปีที่ 3	153	3.96	0.42		
ชั้นปีที่ 4	75	3.87	0.35		
ด้านความรู้					
ชั้นปีที่ 1	93	4.00	0.44	7.65*	.000
ชั้นปีที่ 2	159	4.09	0.39		
ชั้นปีที่ 3	153	3.94	0.40		
ชั้นปีที่ 4	75	3.83	0.34		
ด้านทักษะทางปัญญา					
ชั้นปีที่ 1	93	3.81	0.66	1.50	.214
ชั้นปีที่ 2	159	3.91	0.63		
ชั้นปีที่ 3	153	3.89	0.66		
ชั้นปีที่ 4	75	3.74	0.62		
ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ					
ชั้นปีที่ 1	93	3.92	0.57	1.02	.381
ชั้นปีที่ 2	159	4.04	0.62		
ชั้นปีที่ 3	153	3.99	0.64		
ชั้นปีที่ 4	75	3.91	0.60		
ด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี					
ชั้นปีที่ 1	93	3.83	0.65	1.24	.293
ชั้นปีที่ 2	159	3.97	0.61		
ชั้นปีที่ 3	153	3.91	0.66		
ชั้นปีที่ 4	75	3.83	0.60		
ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้					
ชั้นปีที่ 1	93	3.86	0.58	0.83	.493
ชั้นปีที่ 2	159	3.94	0.62		
ชั้นปีที่ 3	153	3.93	0.61		
ชั้นปีที่ 4	75	3.83	0.57		

*มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตารางที่ 8 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างระดับผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงกับช่องทางการเข้ามาศึกษา

ระดับผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงช่องทางการเข้ามาศึกษา	N		S.D.	F	Sig.
ด้านคุณธรรมและจริยธรรม					
การรับตรง	402	4.01	0.41	0.80	.523
โควต้ากลุ่มสนุก(สกลนคร นครพนม กาฬสินธุ์)	11	3.92	0.35		
Admission	35	4.07	0.43		
โควต้าผู้มีความสามารถด้านกีฬา	29	3.94	0.55		
อื่นๆ	3	3.72	0.78		
ด้านความรู้					
การรับตรง	402	3.99	0.39	1.15	.331
โควต้ากลุ่มสนุก(สกลนคร นครพนม กาฬสินธุ์)	11	3.87	0.29		
Admission	35	4.03	0.39		
โควต้าผู้มีความสามารถด้านกีฬา	29	3.89	0.56		
อื่นๆ	3	3.66	0.86		
ด้านทักษะทางปัญญา					
การรับตรง	402	3.86	0.66	1.94	.102
โควต้ากลุ่มสนุก(สกลนคร นครพนม กาฬสินธุ์)	11	3.81	0.50		
Admission	35	4.01	0.57		
โควต้าผู้มีความสามารถด้านกีฬา	29	3.69	0.57		
อื่นๆ	3	3.13	0.80		
ด้านทักษะสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ					
การรับตรง	402	3.98	0.62	1.10	.355
โควต้ากลุ่มสนุก(สกลนคร นครพนม กาฬสินธุ์)	11	3.94	0.48		
Admission	35	4.13	0.62		
โควต้าผู้มีความสามารถด้านกีฬา	29	3.83	0.59		
อื่นๆ	3	3.73	0.50		
ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้					
การรับตรง	402	3.89	0.60	2.75*	.027
โควต้ากลุ่มสนุก(สกลนคร นครพนม กาฬสินธุ์)	11	3.85	0.59		
Admission	35	4.13	0.59		
โควต้าผู้มีความสามารถด้านกีฬา	29	3.93	0.62		
อื่นๆ	3	3.06	0.11		

*มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตารางที่ 9 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างระดับผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงกับเกรดเฉลี่ย

ระดับผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงกับเกรดเฉลี่ย	N		S.D.	F	Sig.
ด้านคุณธรรมและจริยธรรม					
2.00 -2.50	34	4.12	0.46	1.43	.231
2.51 – 2.99	191	3.97	0.42		
3.00 – 3.50	221	4.02	0.41		
3.51 – 4.00	34	3.98	0.35		
ด้านความรู้					
2.00 -2.50	34	4.10	0.42	1.25	.289
2.51 – 2.99	191	3.95	0.42		
3.00 – 3.50	221	3.99	0.40		
3.51 – 4.00	34	3.98	0.35		
ด้านทักษะทางปัญญา					
2.00 -2.50	34	4.06	0.61	1.70	.166
2.51 – 2.99	191	3.89	0.64		
3.00 – 3.50	221	3.81	0.65		
3.51 – 4.00	34	3.86	0.65		
ด้านทักษะสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ					
2.00 -2.50	34	4.10	0.64	0.53	.659
2.51 – 2.99	191	3.95	0.62		
3.00 – 3.50	221	3.99	0.60		
3.51 – 4.00	34	4.00	0.60		
ด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี					
2.00 -2.50	34	4.01	0.65	0.56	.641
2.51 – 2.99	191	3.91	0.64		
3.00 – 3.50	221	3.87	0.63		
3.51 – 4.00	34	3.93	0.57		
ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้					
2.00 -2.50	34	4.01	0.63	1.62	.183
2.51 – 2.99	191	3.92	0.63		
3.00 – 3.50	221	3.85	0.58		
3.51 – 4.00	34	4.04	0.48		

จากตารางที่ 7 พบว่าระดับผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ ที่มีระดับขั้นปีที่การศึกษาต่างกัน ไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ระดับผลการเรียนรู้จริง ด้านคุณธรรมและจริยธรรม และด้านความรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตารางที่ 8 พบว่าระดับผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ ในด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี ที่มีช่องทางการเข้ามศึกษาต่างกันไม่แตกต่างกัน ยกเว้นระดับผลการเรียนรู้จริงด้านทักษะการจัดการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตารางที่ 9 พบว่าระดับผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ ในด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี และด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกันไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

1) ผลการวิจัยพบว่า ระดับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ด้านคุณธรรมและจริยธรรมมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา เป็นด้านด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ ด้านทักษะทางปัญญา และด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านความรู้ ตามลำดับซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสถาบันแห่งชาติ เพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล (4) ได้สรุปปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปลูกฝังคุณธรรม

จริยธรรม จำแนกตามสถาบันและองค์กร พบว่า สถาบันการศึกษามีตัวปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมมากกว่าสถาบันอื่นๆ เช่น สถาบันครอบครัว สถาบันศาสนา สถาบันการศึกษาสถาบันการเมือง และสถาบันการปกครอง เป็นต้น

2) ผลการวิจัยพบว่า ระดับผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง ด้านคุณธรรมและจริยธรรม มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เช่นเดียวกัน รองลงมาเป็นด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านทักษะทางปัญญา และด้านความรู้ ตามลำดับซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประไพพิมพ์ สุขพลี(5) ซึ่งพบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนด้านคุณธรรมและจริยธรรม ของนักเรียนในกลุ่มทดลอง หลังเรียน สูงกว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนของนักเรียนในกลุ่มทดลอง ก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3) ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของระดับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและระดับผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงของ นักศึกษาปริญญาตรีสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ทั้ง 6 ด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประพันธ์ เกียรติเผ่า(6) ซึ่งพบว่าผลการเปรียบเทียบรายคู่ ของระดับความคาดหวังผลการเรียนรู้และระดับผลการเรียนรู้จริง ของนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาการจัดการเรียนรู้ สาขาพลศึกษา และสุขศึกษา ทั้ง 6 ด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

คุณธรรมและจริยธรรมที่จะปลูกฝังให้กับ ผู้เรียนควรสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแต่ละหลักสูตร และกระบวนการจัดการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชาในหลักสูตรจะต้องสอดคล้องกับธรรมชาติของรายวิชานั้นๆ เพื่อลดความแตกต่างระหว่างผลการเรียนรู้ที่คาดหวังกับผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการทำวิจัยคุณลักษณะบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) โดยเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ที่คาดหวังกับผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) ในหลักสูตรของสาขาวิชาอื่นๆ

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการวิจัยเรื่องผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง ของนักศึกษาปริญญาตรีหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติซึ่งได้รับทุนจากคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2557 โดยในการดำเนินงานได้รับความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร.ประสาธ อิศรปรีดา อาจารย์ ดร.มนตรี อนันตรักษ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขและขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี ศรีพุทธรินทร์ อาจารย์ ดร.สรวิชัย อาจารย์ ดร.รชฏ สุวรรณบุญ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนมที่ให้ความกรุณาช่วยตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ทุกคนในคณะที่อำนวยความสะดวกในการจัดทำวิจัยในครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- (1) ธงชัย สมบูรณ์.(2549). **อัตลักษณ์ของชาติตามนโยบายการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : คณะศึกษาศาสตร์.มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- (2) ปฏิรูปการศึกษา.(2545). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545**. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.
- (3) กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552**.
- (4) สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล. (2552). **คุณลักษณะและกระบวนการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในประเทศไทย รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- (5) ประไพพิมพ์ สุขพลี.(2550). **ผลของกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ตามแนวรูปแบบทีม เกม ทัวนาเมนต์ ที่มีต่อการพัฒนาความรู้เรื่องการสื่อสารเพื่อรักษาสัมพันธภาพระหว่างบุคคลของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมตามแนวรูปแบบทีม เกม ทัวนาเมนต์ที่วิทยานิพนธ์ (ค.ม.) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**
- (6) ประพันธ์ เกียรติเผ่า.(2555). **ความคาดหวังผลการเรียนรู้และผลการเรียนรู้จริง ของนิสิตปริญญาตรี หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาพลศึกษาและสุขศึกษา ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ**. รายงานการวิจัย ภาควิชาพลศึกษาและกีฬา คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

KKU isr.j. 2016; 4(2) : 168-182

<http://irj.kku.ac.th>

คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม Graduate Characteristics of graduate students according to Thai Qualification Framework for Higher Education Faculty of Liberal Art and Science Nakhon Phanom University

ชาญวิทย์ หาญรินทร์^{1*}

¹ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

*Correspondent author : chanwit1961@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาคุณลักษณะของบัณฑิตศึกษาที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม 2) เปรียบเทียบคุณลักษณะของบัณฑิตศึกษาที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติโดยจำแนกตามสถานภาพของบุคคล และระดับความสุขในการเรียนโดยเก็บข้อมูลจากนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิตจำนวน 120 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ตั้งแต่ 0.30 ถึง 0.67 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานด้วย t-test และ F-test ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาตามกรอบทั้ง 5 ด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านและเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า มากที่สุดคือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม รองลงมาคือ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านความรู้ และด้านทักษะทางปัญญาผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า นักศึกษาที่จำแนกตาม เพศ อายุ อาชีพ และประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกันมีระดับคุณลักษณะของบัณฑิตศึกษาตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติทั้ง 5 ด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนักศึกษาที่อยู่ต่างสาขาวิชา มีระดับคุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติไม่แตกต่างกัน และจำแนกระดับความสุขในการเรียนกับระดับคุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติทั้ง 5 ด้านพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ บัณฑิตศึกษา กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

Abstract

This research aimed to 1) study the ideal characteristics of graduate students according to Thai Qualifications Framework for Higher Education 2) compare the characteristics of graduate students of Nakhon Phanom University. The data were collected through 120 population of graduate student of Nakhon Phanom University by questionnaire and reliability value was 0.97. The frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test and F-test. The research found that the TQF of graduate were in high level. The data were analyzed in different aspects found that the TQF level in the aspect of Ethics and Moral were highest, followed by followed by the numerical analysis skills. Communications and information technology. And interpersonal skills and responsibility, knowledge and intellectual skills.. According hypothesizes test, Students who study sex, age, occupation and work experience at different levels within the desirable characteristics of graduates TQF 5 difference was statistically significant level at .01. The students have enjoyed learning different. The desirable characteristics of graduates within five TQF the difference was statistically significant level at .05

Keywords: Graduate characteristics, Graduate students, Thailand Qualification Framework for Higher Education

บทนำ

ประเทศไทยให้ความสำคัญในการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ ดังปรากฏในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้กำหนดให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ และเพื่อเป็นการพัฒนาไปอีกขั้นหนึ่งของการประกันคุณภาพการศึกษา จึงได้มีการกำหนดกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualifications Framework for Higher Education) ขึ้นเป็นพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ.2545 ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 และประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 เพื่อจัดการศึกษาให้มีคุณภาพพร้อมทั้งอำนวยความสะดวกให้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษามีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ดังนี้ชีวิต และเกณฑ์คุณภาพการศึกษา พร้อมทั้งกำหนดให้มีระบบกำกับติดตามและตรวจสอบการจัดการศึกษาตามมาตรฐานที่

กำหนดไว้ ซึ่งตามประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 ได้กำหนดการเรียนรู้และมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย ไว้ว่า การเรียนรู้คือการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่นักศึกษาพัฒนาขึ้นในตนเองจากประสบการณ์ที่ได้รับระหว่างการศึกษากรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้บัณฑิตมีอย่างน้อย 5 ด้าน คือ 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม (Ethics and Moral) หมายถึง การพัฒนานิสัยในการประพฤติอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม และด้วยความรับผิดชอบทั้งในส่วนตัวและส่วนรวม ความสามารถในการปรับวิถีชีวิตในความขัดแย้งทางค่านิยม การพัฒนานิสัยและการปฏิบัติตนตาม 2) ด้านความรู้ (Knowledge) หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจ การนึกคิดและการนำเสนอข้อมูล การวิเคราะห์และจำแนกข้อเท็จจริงในหลักการ ทฤษฎี ตลอดจนกระบวนการต่างๆ และสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา (Cognitive Skills) หมายถึง ความสามารถในการวิเคราะห์สถานการณ์และใช้ความรู้ ความเข้าใจในแนวคิด หลักการ ทฤษฎี และ

กระบวนการต่างๆ ในการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา เมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ใหม่ๆ ที่ไม่ได้คาดคิดมาก่อน

4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (Interpersonal Skills and Responsibility) หมายถึง ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม การแสดงถึงภาวะผู้นำ ความรับผิดชอบ ต่อตนเองและสังคม ความสามารถในการวางแผนและรับผิดชอบ ในการเรียนรู้ของตนเอง และ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Numerical Analysis, Communication and Information Technology Skills) หมายถึง ความสามารถในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข ความสามารถในการใช้เทคนิคทางคณิตศาสตร์และสถิติความสามารถในการสื่อสารทั้งการพูด การเขียน และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศซึ่งมาตรฐานผลการเรียนรู้ทั้ง 5 ด้าน ดังกล่าวข้างต้น เป็นมาตรฐานผลการเรียนรู้ขั้นต่ำที่บัณฑิตทุกคนในทุกระดับคุณวุฒิพึงได้รับ (1)

การศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาเป็นการศึกษาอีกระดับหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศเป็นอย่างยิ่ง นอกจากเป็นการพัฒนาบุคลากรระดับสูงที่เป็นกำลังสำคัญของชาติแล้ว ผลงานวิจัยของนิสิต นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่มีคุณภาพได้มาตรฐานสามารถนำไปตีพิมพ์เผยแพร่ต่อสาธารณชนหรือประยุกต์ใช้ในการพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ ก่อให้เกิดความร่วมมือและเครือข่ายการพัฒนางานวิจัยของคณาจารย์ นิสิต นักศึกษา ทั้งจากสถาบันเดียวกันและต่างสถาบัน เพื่อความกินดีอยู่ดีของชาติและประชาคมอาเซียน ซึ่งถ้ามีกระบวนการทำวิจัยที่มีประสิทธิภาพย่อมส่งผลให้วิจัยที่ผลิตออกมามีคุณภาพและมาตรฐานเป็นที่ยอมรับในระดับชาติและนานาชาติ รวมถึงนักวิจัยเองก็ต้องมีความรู้คู่คุณธรรม มีความสามารถด้านภาษา และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การนำกรอบ TQF 5 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มากำหนดระดับทุนมนุษย์ของนักศึกษา จึงมีความเหมาะสมกับยุค

แห่งการเรียนรู้ในปัจจุบันเป็นอย่างดี ซึ่งจะทำให้ทราบว่านักศึกษามีระดับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบ TQF อยู่ในระดับใด นำไปสู่การจัดการศึกษาที่เหมาะสมเอื้อต่อการพัฒนาทุนมนุษย์ในแต่ละด้านได้ชัดเจนมากขึ้น และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในสังคมได้เป็นอย่างดี เป็นการสร้างความสมดุลระหว่างเทคโนโลยีที่ทันสมัย การวิจัย และทรัพยากรมนุษย์ที่ใช้เครื่องมือเหล่านั้นอันเป็นการเตรียมพร้อมทรัพยากรมนุษย์ที่มีทักษะความสามารถในการแข่งขันการเข้าสู่ความเป็นประชาคมอาเซียนที่มีศักยภาพสูงของประเทศต่อไป(1) คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์เป็นคณะหนึ่งในมหาวิทยาลัยนครพนมที่ได้จัดการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิตมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2550 จำนวน 2 สาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และสาขาวิชาหลักสูตรและนวัตกรรม การจัดการเรียนรู้โดยได้มีการปรับปรุงหลักสูตรทั้งสองสาขาวิชาตามประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 ในช่วงต้นปี พ.ศ.2556 หลังจากที่หลักสูตรปรับปรุงได้ผ่านกระบวนการและขั้นตอนต่างๆเป็นที่เรียบร้อยแล้ว คณะได้ پذیرบ้นักศึกษารุ่นใหม่เข้ามาเรียนสาขาวิชาละหนึ่งห้อง รวม 168 คน โดยได้จัดการศึกษาให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งถือได้ว่าเป็นนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษารุ่นแรกของการจัดการเรียนการสอนตามกรอบดังกล่าว (ข้อมูล ณ วันที่ 7 พฤษภาคม 2556, คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม) โดยเฉพาะคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติเป็นคุณลักษณะที่สำคัญที่บัณฑิตทุกคนต้องมีตามที่หลักสูตรกำหนด ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษว่านักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาทั้งสองสาขาวิชาที่เรียนครบทุกรายวิชาแล้วมีระดับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบ TQF อย่างไร รวมถึงต้องการเปรียบเทียบระดับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบ TQF ของนักศึกษาโดยจำแนกตามสถานภาพของบุคคล และระดับความสุขในการ

เรียนซึ่งเป็นตัวแปรที่สำคัญที่จะทำให้ทราบว่ามีผลต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติหรือไม่ อีกทั้งยังเป็นข้อมูลที่จะนำไปใช้ปรับปรุงการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมต่างๆที่จะมีผลต่อคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบ TQF ของนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาของคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์มหาวิทยาลัยนครพนมให้ตรงจุดมากที่สุด

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาคณะศิลปศาสตร์มหาวิทยาลัยนครพนม
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา โดยจำแนกตามสถานภาพของบุคคล และระดับความสุขในการเรียน

วิธีดำเนินงาน

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต

คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม ปีการศึกษา 2556 จำนวนทั้งสิ้น 168 คน

กลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีของ Krejcie และ Morgan โดยทราบจำนวนประชากร สุ่มที่ระดับความเชื่อมั่น 95% จะได้ขนาดตัวอย่าง 113 คน เพื่อลดความคลาดเคลื่อนที่เกิดขึ้น ผู้วิจัยจึงใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 120 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

- 1) สถานภาพของบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สาขาวิชา อาชีพ และประสบการณ์การทำงาน
- 2) ระดับความสุขในการเรียน

ตัวแปรตาม คือ ระดับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ทั้ง 5 ด้าน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) โดยการศึกษาเอกสารตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับคุณลักษณะบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) โดยยึดกรอบแนวคิดในการศึกษาเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือจำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพบุคคลของนักศึกษาข้อคำถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 ระดับความสุขในการเรียนของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ใช้มาตรวัดแบบประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) ตามแบบลิเคิร์ต (Likert) โดยมีเกณฑ์ในการให้คะแนนมีดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีความสุขในการเรียนมากที่สุด ระดับ 4 หมายถึง มีความสุขในการเรียนมาก ระดับ 3 หมายถึง มีความสุขในการเรียนปานกลาง ระดับ 2 หมายถึง มีความสุขในการเรียนน้อย และระดับ 1 หมายถึง มีความสุขในการเรียนน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ โดยมีทั้งหมด 5 ด้าน คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ และ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศใช้มาตรวัดแบบประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) ตามแบบลิเคิร์ต (Likert)

วิธีการทางสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับวิเคราะห์สถิติในการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามจะถูกนำมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ประกอบด้วยความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ t-test และ F-test

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 สถานภาพบุคคลของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สถานภาพบุคคลของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

ข้อมูลสถานภาพบุคคลของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา		จำนวนคน (N)	ร้อยละ (%)
1.เพศ	1.1 ชาย	28	25.0
	1.2 หญิง	84	75.0
2.อายุ	2.1 20 ปี – 30 ปี	30	26.8
	2.2 31 ปี – 40 ปี	61	54.5
	2.3 41 ปี – 50 ปี	20	17.9
	2.4 มากกว่า 51 ปี	1	0.9
3.สาขาวิชา	3.1 หลักสูตรและนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้	32	28.6
	3.2การบริหารการศึกษา	80	71.4
4.อาชีพ	4.1 รับราชการ	88	78.6
	4.2 ธุรกิจส่วนตัว	6	5.4
	4.3 พนักงาน	16	14.3
	4.4 อื่นๆ	2	1.8
5.ประสบการณ์การทำงาน	5.1 1 ปี – 5 ปี	46	41.1
	5.2 6 ปี – 10 ปี	41	41.1
	5.3 11 ปี – 15 ปี	7	6.3
	5.4 16 ปี – 20 ปี	9	8.0
	5.5 21 ปี – 25 ปี	3	2.7
	5.6 มากกว่า 25 ปี	1	0.9

จากตารางที่ 1 เมื่อจำแนกตามเพศพบว่าเพศชาย จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 25 และเป็นเพศหญิง จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 75 ส่วนอายุมี 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มอายุ 20 ปี – 30 ปี มีจำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 26.8 กลุ่มอายุ 31 ปี – 40 ปี มีจำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 54.5 กลุ่มอายุ 41 ปี – 50 ปี มีจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 17.9 และมากกว่า 51 ปี มีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.9 ส่วนสาขาวิชา มี 2 สาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิชาหลักสูตรและนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ มี 32 คน คิดเป็นร้อยละ 28.8 และสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มี 80 คน คิดเป็นร้อยละ 71.4 ส่วนอาชีพ ประกอบด้วยรับราชการ มี 88 คน คิดเป็นร้อยละ 78.6 ธุรกิจส่วนตัว 6 คน คิดเป็นร้อยละ 5.4 พนักงาน

ของรัฐ มี 16 คน คิดเป็นร้อยละ 14.3 และอื่นๆ (นักบวช) มี 2 รูป คิดเป็นร้อยละ 1.8 ส่วนประสบการณ์การทำงาน แบ่งออกเป็น 5 ช่วง ได้แก่ ช่วง 1 ปี – 5 ปี มี 46 คน คิดเป็นร้อยละ 41.1 ช่วง 6 ปี – 10 ปี มี 41 คน คิดเป็นร้อยละ 41.1 ช่วง 11 ปี – 15 ปี มี 7 คน คิดเป็นร้อยละ 6.3 ช่วง 16 ปี – 20 ปี มี 9 คน คิดเป็นร้อยละ 8.0 ช่วง 21 ปี – 25 ปี มี 3 คน คิดเป็นร้อยละ 2.7 และมากกว่า 25 ปี มี 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.9 ซึ่งข้อมูลเหล่านี้เป็นปัจจัยที่สำคัญในการบ่งบอกถึงความสุขในการเรียนของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาและคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบ TQF 5 ด้าน

ตอนที่ 2 ระดับความสุขในการเรียนของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความสุขในการเรียนของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

ความสุขในการเรียน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1. มีความสุขในการเรียนกับเพื่อนในคณะ	4.22	0.45	มาก	3
2. มีความสุขกับการเรียนในคณะ	4.27	0.48	มาก	2
3. มีความสุขในการเรียนวิชาเลือก	4.11	0.59	มาก	7
4. มีความสุขในการเรียนวิชาบังคับ	4.07	0.49	มาก	10
5. มีความสุขกับสภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน	4.08	0.63	มาก	9
6. มีความสุขกับสภาพแวดล้อมในห้องเรียน	4.12	0.57	มาก	5
7. มีความสุขในการเรียนกับอาจารย์นอกคณะ/อาจารย์พิเศษ	4.13	0.62	มาก	4
8. มีความสุขในการเรียนกับอาจารย์ในคณะ	4.46	0.59	มาก	1
9. มีความสุขในการเรียนวิชาที่ใช้ ICT	4.10	0.66	มาก	8
10. มีความสุขในการเรียนที่ได้ไปทัศนศึกษาต่างประเทศ	4.12	0.89	มาก	6
รวม	4.17	0.52	มาก	

จากตารางที่ 2 ระดับความสุขในการเรียนของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีความสุขในการเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อใน 3 ลำดับจะเห็นว่าลำดับที่ 1 คือ มีความสุขในการเรียนกับอาจารย์ในคณะ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ มีความสุขกับการเรียนในคณะอยู่ใน

ระดับมาก และมีความสุขในการเรียนกับเพื่อนในคณะอยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 3 ระดับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบ TQF 5 ด้าน ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบ TQF 5 ด้าน

คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ตามกรอบ TQF 5 ด้าน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.15	0.53	มาก	1
2. ด้านความรู้	4.09	0.50	มาก	4
3. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	4.09	0.59	มาก	3
4. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	4.14	0.52	มาก	2
5. ด้านทักษะทางปัญญา	4.04	0.56	มาก	5
รวม	4.10	0.53	มาก	

จากตารางที่ 3 ระดับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบ TQF 5 ด้าน ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทุกด้านอยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบระดับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบ TQF กับข้อมูลสถานภาพของบุคคลของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์มหาวิทยาลัยนครพนม ดังตารางที่ 4, 5, 6, 7, 8 ดังนี้

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบระดับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบ TQF กับเพศ

คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ตามกรอบ TQFทั้ง 5 ด้าน	เพศ				t	Sig.
	ชาย		หญิง			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.81	0.46	3.93	0.35	10.45*	.000
2. ด้านความรู้	4.66	0.40	3.90	0.37	9.11*	.000
3. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	4.81	0.44	3.85	0.41	10.39*	.000
4. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	4.76	0.40	3.94	0.37	9.82*	.000
5. ด้านทักษะทางปัญญา	4.67	0.49	3.82	0.40	9.12*	.000
รวม	4.74	0.44	3.88	0.38	9.77*	.000

*มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตารางที่ 4 จำแนกตามเพศ พบว่าในภาพรวมแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่ม

เพศชายระดับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบ TQF มากกว่าเพศหญิง

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบระดับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบ TQF กับสาขาวิชา

คุณลักษณะบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) ทั้ง 5 ด้าน	สาขาวิชาหลักสูตรและนวัตกรรมการเรียนรู้		สาขาวิชาการบริหารการศึกษา		t	Sig.
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.02	0.57	4.20	0.51	1.60	0.11
2. ด้านความรู้	4.05	0.54	4.11	0.48	0.51	0.60
3. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	3.89	0.55	4.17	0.58	2.31*	0.02
4. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	3.96	0.51	4.21	0.51	2.32*	0.02
5. ด้านทักษะทางปัญญา	3.96	0.56	4.06	0.56	0.84	0.39
รวม	3.97	0.54	4.15	0.52	1.55	0.12

*มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตารางที่ 5 จำแนกตามสาขาวิชาพบว่าโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าแตกต่างกัน 2 ด้าน คือ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข

การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศโดยนักศึกษาสาขาการบริหารการศึกษามีระดับคุณลักษณะ

ของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบ TQF ด้านที่ 3 และด้านที่ 4 สูงกว่านักศึกษาสาขาวิชาหลักสูตรและนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบระดับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบ TQF กับอายุ

รายการแหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม					
ระหว่างกลุ่ม	10.84	3	3.61	18.37*	.000
ภายในกลุ่ม	21.23	108	0.19		
รวม	32.06	111			
2. ด้านความรู้					
ระหว่างกลุ่ม	12.65	3	4.22	29.44*	.000
ภายในกลุ่ม	15.48	108	0.14		
รวม	28.14	111			
3. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ					
ระหว่างกลุ่ม	12.06	3	4.00	16.17*	.000
ภายในกลุ่ม	26.72	108	0.24		
รวม	38.72	111			
4. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ					
ระหว่างกลุ่ม	10.93	3	3.64	20.21*	.000
ภายในกลุ่ม	19.48	108	0.18		
รวม	30.41	111			
5. ด้านทักษะทางปัญญา					
ระหว่างกลุ่ม	17.04	3	5.68	33.55*	.000
ภายในกลุ่ม	18.28	108	0.16		
รวม	35.32	111			
ภาพรวม					
ระหว่างกลุ่ม	12.55	3	4.18	23.62*	.000
ภายในกลุ่ม	19.24	108	0.17		
รวม	31.64	111			

*มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตารางที่ 6 จำแนกตามอายุพบว่าโดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 7 เปรียบเทียบระดับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบ TQF กับอาชีพ

รายการแหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม					
ระหว่างกลุ่ม	4.62	3	1.54	6.06*	.001
ภายในกลุ่ม	27.45	108	0.25		
รวม	28.14	111			
2. ด้านความรู้					
ระหว่างกลุ่ม	4.57	3	1.52	6.98*	.000
ภายในกลุ่ม	23.56	108	0.21		
รวม	28.14	111			
3. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ					
ระหว่างกลุ่ม	7.27	3	2.12	8.33*	.000
ภายในกลุ่ม	31.44	108	0.29		
รวม	38.72	111			
4. ด้านทักษะการวิเคราะห์ตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี					
ระหว่างกลุ่ม	5.80	3	1.93	8.48*	.000
ภายในกลุ่ม	24.61	108	0.22		
รวม	30.41	111			
5. ด้านทักษะทางปัญญา					
ระหว่างกลุ่ม	5.85	3	1.95	7.15*	.000
ภายในกลุ่ม	29.47	108	0.27		
รวม	38.45	111			
ภาพรวม					
ระหว่างกลุ่ม	5.53	3	1.84	7.61*	.000
ภายในกลุ่ม	26.14	108	0.24		
รวม	31.67	111			

*มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตารางที่ 7 จำแนกตามอาชีพพบว่าโดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 8 เปรียบเทียบระดับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบ TQF กับประสบการณ์การทำงาน

รายการแหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม					
ระหว่างกลุ่ม	13.03	5	2.60	14.51*	.000
ภายในกลุ่ม	19.03	106	0.18		
รวม	32.07	111			
2. ด้านความรู้					
ระหว่างกลุ่ม	11.81	5	2.36	15.34*	.000
ภายในกลุ่ม	16.32	106	0.15		
รวม	28.14	111			
3. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ					
ระหว่างกลุ่ม	16.25	5	3.25	15.32*	.000
ภายในกลุ่ม	22.47	106	0.21		
รวม	38.72	111			
4. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ					
ระหว่างกลุ่ม	13.17	5	2.63	16.19*	.000
ภายในกลุ่ม	17.24	106	0.16		
รวม	30.41	111			
5. ด้านทักษะทางปัญญา					
ระหว่างกลุ่ม	14.92	5	2.98	15.51*	.000
ภายในกลุ่ม	20.40	106	0.19		
รวม	35.32	111			
ภาพรวม					
ระหว่างกลุ่ม	13.65	5	2.73	16.06*	.000
ภายในกลุ่ม	18.02	106	0.17		
รวม	31.67	111			

*มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตารางที่ 8 จำแนกตามประสบการณ์การทำงานพบว่าโดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน

พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 9 เปรียบเทียบระดับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบ TQF กับระดับความสูงในการเรียน

รายการแหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
1.ด้านคุณธรรม จริยธรรม					
ระหว่างกลุ่ม	29.71	2	14.85	685.65*	.000
ภายในกลุ่ม	2.36	109	.022		
รวม	32.07	111			
2.ด้านความรู้					
ระหว่างกลุ่ม	24.26	2	12.13	340.90*	.000
ภายในกลุ่ม	3.87	109	0.36		
รวม	28.14	111			
3.ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ					
ระหว่างกลุ่ม	34.69	2	17.34	468.50*	.000
ภายในกลุ่ม	4.03	109	0.03		
รวม	38.72	111			
4.ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ					
ระหว่างกลุ่ม	26.14	2	13.07	333.73*	.000
ภายในกลุ่ม	4.27	109	0.03		
รวม	30.41	111			
5.ด้านทักษะทางปัญญา					
ระหว่างกลุ่ม	28.89	2	14.45	244.94*	.000
ภายในกลุ่ม	6.43	109	0.05		
รวม	35.32	111			
ภาพรวม					
ระหว่างกลุ่ม	28.62	2	14.31	511.38*	.000
ภายในกลุ่ม	3.05	109	0.02		
รวม	31.67	111			

*มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตารางที่ 9 เปรียบเทียบคุณลักษณะบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) ทั้ง 5 ด้านกับระดับความสูงในการเรียนพบ

ว่านักศึกษาที่มีระดับความสูงในการเรียนต่างกัน จะมีระดับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบ TQF แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้าน มีระดับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบ TQF แตกต่างกัน โดย นักศึกษาที่มีระดับความสุขในการ เรียนระดับมากที่สุดมีระดับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึง ประสงค์ตามกรอบ TQF มากกว่านักศึกษาที่มีระดับความ สุขในการเรียนระดับมาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

สรุปและอภิปรายผล

1. นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาคณะศิลปศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม มีคุณลักษณะ ของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบ TQF ทั้ง 5 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$) เมื่อพิจารณาเป็นราย ด้าน ทุกด้านอยู่ในระดับมาก

2. เปรียบเทียบคุณลักษณะของบัณฑิตที่ พึงประสงค์ตามกรอบ TQF ของนักศึกษาระดับ บัณฑิตศึกษา โดยจำแนกตามเพศ พบว่าทุกด้าน มีระดับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบ TQF ทั้ง 5 ด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 จำแนกตามสาขาวิชา พบว่านักศึกษาที่ เรียนสาขาวิชาต่างกันโดยรวมจะมีระดับคุณลักษณะ ของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบ TQF ทั้ง 5 ด้านไม่ แตกต่างกัน จำแนกตามอายุ พบว่าโดยรวมมีความแตก ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนก ตามอาชีพ พบว่านักศึกษาที่มีอาชีพต่างกัน จะมีระดับ คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบ TQF ทั้ง 5 ด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนก ตามระดับความสุขในการเรียน พบว่านักศึกษาที่มีระดับ ความสุขในการเรียนต่างกัน จะมีระดับคุณลักษณะของ บัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบ TQF ทั้ง 5 ด้านแตกต่าง กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ในส่วนของการอภิปรายผล จำแนกได้ ดังนี้

1. ผลการศึกษาข้อมูลสถานภาพของบุคคล ได้แก่ เพศ สาขาวิชา อายุ อาชีพ และประสบการณ์การ ทำงาน พบว่านักศึกษาส่วนมากเป็นเพศหญิง อายุอยู่ ระหว่าง 31 ปี – 40 ปี สังกัดสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ประกอบอาชีพรับราชการมากที่สุด และมีประสบการณ์การ ทำงาน อยู่ในช่วง 1 ปี – 5 ปี ที่เป็นเช่นนี้เพราะใน ปัจจุบันการศึกษาในระดับปริญญาตรี ไม่เพียงพอต่อ ชีวิตการทำงานในหลายๆอาชีพแล้วโดยเฉพาะอาชีพรับ ราชการ จึงต้องมีการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นเพื่อพัฒนา ตนเองและองค์กร หรือให้ได้งานทำที่มั่นคงและได้ผล ตอบแทนที่ดี หรือการแข่งขันเพื่อให้มีตำแหน่งที่สูงขึ้น

2. ระดับความสุขในการเรียนของนักศึกษาโดย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก นักศึกษามีความสุขในการเรียน กับเพื่อนในคณะมากที่สุด เพราะมนุษย์เป็นสัตว์สังคม การได้อยู่ร่วมกับคนอื่นหรือมีกิจกรรมร่วมกันบ่อยๆ จะทำให้เกิดความผูกพันและมีความสุขซึ่งสอดคล้อง กับทฤษฎีการเรียนรู้มีความสุขของ กิดิยวดี บุญซื่อ และคณะ(2) ได้พัฒนาขึ้น โดยมีจุดประสงค์จะหาวิธีเรียน แบบใหม่ที่ทำให้ผู้เรียนเรียนอย่างสนุกสนานทุกครั้ง ทุก ชั่วโมง ผู้เรียนมาเรียนด้วยความตื่นเต้นและมุ่งมั่น อยาก รู้ในสิ่งที่ยังไม่รู้ อยากทำในสิ่งที่ไม่เคยทำ อยากเป็นใน สิ่งที่ยังไม่เคยเป็น และมีความสุขในการเรียนวิชาบังคับ น้อยที่สุดซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริวรรณ สิริพิทุไพฑูรย์(3) พบว่ากระบวนการเรียนการสอนในวิชาบังคับ มีเงื่อนไขมากที่นักศึกษาจะต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด มีกิจกรรม และการเรียนการสอนที่เข้มข้นที่อาจทำให้นักศึกษามีความเครียดในการเรียนวิชาบังคับส่วนระดับ คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบ TQF 5 ด้านของนักศึกษา โดยภาพรวมและแต่ละด้านอยู่ใน ระดับมาก ด้านที่สูงที่สุดคือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด คือนักศึกษามีความรักและภูมิใจ ในท้องถิ่นของตนเองรวมถึงสถาบันและประเทศชาติมี ความเข้าใจในความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรม และสังคม จัดการปัญหาในด้านต่างๆได้สามารถปฏิบัติ

ตามจรรยาบรรณวิชาการหรือวิชาชีพของตนเองได้ มีจิตสาธารณะช่วยเหลือคณะ มหาวิทยาลัยหรือสังคม หรือประเทศชาติเมื่อมีโอกาส เป็นผู้นำในการส่งเสริม ให้มีการประพฤติปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรม เช่น การมีวินัย ซื่อสัตย์ รับผิดชอบต่อตนเองและสังคม เป็นผู้นำหรือมีส่วนร่วมเริ่มให้มีการทบทวนและวินิจฉัย ปัญหาทางจรรยาบรรณวิชาการหรือวิชาชีพของตนเอง ได้อย่างเหมาะสมตามสถานการณ์ได้ เป็นไปตามที่ มหาวิทยาลัยนครพนมต้องการและได้กำหนดคุณลักษณะ ของบัณฑิตที่พึงประสงค์ไว้ในการพัฒนาหลักสูตร และการขออนุมัติหลักสูตรของมหาวิทยาลัยนครพนม ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 (1) ส่วนด้านที่อยู่ลำดับสุดท้ายคือด้านทักษะ ทางปัญญา ได้แก่ สามารถดำเนินโครงการศึกษาที่สำคัญ หรือโครงการวิจัยทางวิชาการได้ด้วยตนเอง และหาข้อ สรุปที่สมบูรณ์เพื่อขยายองค์ความรู้หรือแนวทางปฏิบัติ ในวิชาชีพได้สามารถวิเคราะห์และประเมินผลงานวิจัย และผลงานทางวิชาการในสาขาวิชา และพัฒนาความรู้หรือ แนวความคิดใหม่ๆโดยบูรณาการเข้ากับความรู้เดิม ได้อย่างสร้างสรรค์ สามารถออกแบบและดำเนิน โครงการวิจัยที่สำคัญในเรื่องต่างๆแต่อาจจะต้องมีการ พัฒนาศักยภาพในด้านทักษะทางด้านกระบวนการวิจัย การพัฒนาและการบูรณาการความรู้และแนวคิดใหม่ๆ ให้มากยิ่งขึ้น

3. การเปรียบเทียบระดับคุณลักษณะของบัณฑิต ที่พึงประสงค์ตามกรอบ TQF ทั้ง 5 ด้านของนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนมกับสถานภาพของบุคคล และ ระดับความสุขในการเรียน สะท้อนให้เห็นว่า นักศึกษา เพศชายมีระดับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตาม กรอบ TQF ทั้ง 5 ด้านสูงกว่าเพศหญิง นักศึกษาสาขา วิชาการบริหารการศึกษา มีระดับคุณลักษณะของบัณฑิต ที่พึงประสงค์ตามกรอบ TQF ทั้ง 5 ด้านมากกว่านักศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ นักศึกษาที่มีระดับความสุขในการเรียนระดับมากที่สุด มีระดับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบ

TQF ทั้ง 5 ด้านมากกว่านักศึกษาที่มีระดับความสุขใน การเรียนระดับมาก และปัจจัยที่มีผลต่อระดับคุณลักษณะ ของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบ TQF ทั้ง 5 ด้าน คือ เพศ สาขาวิชา อายุ อาชีพ และประสบการณ์การทำงาน กล่าวคือเมื่อมีการเรียนรู้มากขึ้น ระดับคุณลักษณะของ บัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบ TQF ทั้ง 5 ด้านก็จะ สูงตามไปด้วยซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวัชรินทร์ แพงศรี(4) เพราะฉะนั้นการพัฒนาคุณภาพด้านการศึกษา ของประเทศ สถาบันการศึกษาควรเน้นด้านกระบวนการ เรียนการสอนซึ่งมีความสำคัญมากเพื่อผลิตบัณฑิตให้ ได้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน และการจ้าง งานในปัจจุบันที่มีการแข่งขันสูง มีการคัดเลือกที่เข้มข้น เพื่อให้ได้คนดีคนเก่งมาทำงานซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของธัญชนก นันตติกุล (5) ดังนั้นการพัฒนานักศึกษา ของสถาบันการศึกษาเพื่อให้ได้นักศึกษาที่มีคุณลักษณะ ของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบ TQF ทั้ง 5 ด้านใน ระดับที่สูงจึงเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาพัฒนาค ณเศรษฐกิจ สังคม และประเทศชาติให้มีความเจริญรุ่งเรือง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สรุปผลการวิจัยพบว่าด้านทักษะทางปัญญามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำ ดังนั้นผู้ที่จะนำผลการวิจัยนี้ไปใช้จึง ควรเน้นกระบวนการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษา ที่ให้นักศึกษาได้คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ การประยุกต์ใช้ ความรู้ที่เป็นรูปธรรม เพื่อให้นักศึกษาได้มีความชำนาญ เชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่เรียนเพราะจะทำให้นักศึกษาได้ มีความคิดริเริ่มพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพและเพื่อ ผลิตบัณฑิตให้มีคุณสมบัติตรงตามความต้องการของ ผู้ใช้บัณฑิต

2. ระดับความสุขในการเรียนวิชาบังคับพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำ เพราะฉะนั้นกระบวนการเรียน การสอนควรมีการสร้างเสริมแรงจูงใจ ความน่าสนใจตั้งแต่ การเรียนการสอนในชั่วโมงแรก เน้นการทำกิจกรรม มากกว่าการบรรยาย การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ ตลอดจนการนำสื่อสังคมออนไลน์มาประยุกต์ใช้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการวิจัยคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบ TQF ทั้ง 5 ด้าน ของนักศึกษาในระดับ บัณฑิตศึกษาในแต่ละสาขาวิชาหรือหลักสูตรอื่นๆ ในเชิงลึกเพื่อให้เกิดการปรับปรุงกระบวนการต่างๆที่จะมีผลต่อคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบ TQF ทั้ง 5 ด้าน ที่ชัดเจนมากขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการวิจัยเรื่องคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม ซึ่งได้รับทุนจากคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2557 โดยในช่วงของการดำเนินงานได้รับความกรุณาจากรองศาสตราจารย์ ดร.ประสาท อิศรปริดา อาจารย์ ดร.มนตรี อนันตรักษ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขและขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี ศรีพุทธรินทร์ อาจารย์ ดร.สรร ชงยศ อาจารย์ ดร.ศิริดา บุรชาติ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม ที่ให้ความกรุณาช่วยตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ทุกคนในคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ที่ให้การช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการจัดทำวิจัยในครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- (1) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2552). **คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2552**. กรุงเทพมหานคร : สวัสดิการสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- (2) กิตติยวดี บุญเชื้อและคณะ.(2540). **ทฤษฎีการเรียนรู้อย่างมีความสุข**. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี.
- (3) ศิริวรรณ สิริพุทไธวรรณ. (2547). **คุณลักษณะของบัณฑิตที่มีผลต่อการจ้างงานของบัณฑิตมหาวิทยาลัยทักษิณ**.วิทยานิพนธ์ หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยมหาวิทยาลัยทักษิณ.
- (4) วัชรินทร์ แพงศรี. (2556). **คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF : HED) ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น**. วิทยานิพนธ์ หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- (5) รัชย์ชนก นันตติกุล. (2553). **ระดับ TQF ของนิสิตปริญญาตรี คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน**. การศึกษาอิสระปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศิลปากร.

KKU isr.j. 2016; 4(2) : 183-190

<http://irj.kku.ac.th>

ความพึงพอใจของอาจารย์ต่อการให้บริการงานธุรการของบุคลากร สายสนับสนุนภาควิชาอายุรศาสตร์ และภาควิชาเวชศาสตร์ชุมชน คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Lecturers' Satisfaction towards providing services of supporting staffs of Department of Internal Medicine and Department of Community Medicine, Faculty of Medicine, Khon Kaen University

อัญชัญ เครือสุวรรณ (Unchan krewsuwan)^{1*}, อรุณี ตันกันยา (Arune Tongunya)²ปิยธิดา คูหิรัญญรัตน์ (Piyatida Kuhirunrat)²¹ภาควิชาอายุรศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น²ภาควิชาเวชศาสตร์ชุมชน คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

*Correspondent author : anckhr@kku.ac.th

บทคัดย่อ

การให้บริการที่รวดเร็วและมีคุณภาพย่อมแสดงถึงประสิทธิภาพการทำงานของบุคลากรผู้ให้บริการ แสดงออกให้เห็นถึงความเอาใจใส่ในการปฏิบัติงาน การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของอาจารย์ต่อการให้บริการงานธุรการ 7 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการรับ-ส่งเอกสาร 2) ด้านการขออนุมัติเดินทางไปราชการ 3) การเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ 4) ด้านสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี 5) ด้านสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา 6) ด้านการติดต่อประสานงาน 7) ด้านการอำนวยความสะดวกต่างๆ ของบุคลากรสายสนับสนุน แล้วนำผลสรุปดังกล่าวมาวิเคราะห์เพื่อพัฒนาการให้บริการที่ดีและพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ธุรการด้านต่าง ๆ

การศึกษานี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ อาจารย์จากภาควิชาอายุรศาสตร์ และภาควิชาเวชศาสตร์ชุมชน คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ปฏิบัติหน้าที่มาไม่น้อยกว่า 6 เดือน จำนวนทั้งหมด 58 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามชนิดตอบเอง อัตราการตอบกลับภาควิชาอายุรศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 90.70 ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 56.4) อายุระหว่าง 26-35 ปีมากที่สุด (ร้อยละ 30.8) เป็นข้าราชการมากที่สุด (ร้อยละ 56.4) พบว่ามีคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจในภาพรวมทั้ง 7 ด้าน 126.06 คะแนน (SD 12.4) ซึ่งเป็นระดับคะแนนความพึงพอใจอยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 87.2 อัตราการตอบกลับภาควิชาเวชศาสตร์ชุมชน คิดเป็นร้อยละ 100 ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 53.3) อายุระหว่าง 46-55 ปีมากที่สุด (ร้อยละ 46.7) เป็นข้าราชการมากที่สุด (ร้อยละ 73.3) พบว่ามีคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจในภาพรวมทั้ง 7 ด้าน 121.66 คะแนน (SD 12.23) ซึ่งเป็นระดับคะแนนความพึงพอใจอยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 80.0 เมื่อจำแนก

เป็นรายด้านทั้งภาควิชาอายุรศาสตร์ และภาควิชาเวชศาสตร์ชุมชน พบว่า ด้านการรับ-ส่งเอกสาร ด้านการขออนุมัติเดินทางไปราชการ การเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ ด้านการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี ด้านการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา ด้านการติดต่อประสานงาน ด้านการอำนวยความสะดวกต่างๆ อยู่ในระดับสูงเช่นกัน

คำสำคัญ : ความพึงพอใจ งานธุรการ บุคลากรสายสนับสนุน

Abstract

Fast and quality of services are important parts of performance efficiency. The objective of the study lecturer's satisfaction assessment in the department of internal medicine and department of community medicine on services provided by auxiliary staffs. Auxiliary services composed of 7 domains; messaging, travel permission requested and expense reimbursement, undergraduate class supporting, graduate class supporting, researches supporting, coordination, and facilitation. The result of this study will get advantage by analyzation for improving survey and developing auxiliary staffs.

The descriptive study was conducted. Samples are lecturers in the department of internal medicine and department of community medicine who worked in the departments for more than 6 months. Fifty eight lecturers were asked to answer self-administered questionnaire. Response rate was 93.10 percent. This study found, most participants were male (53.7%), aged between 46-55 years (33.33%), government services (61.31%) who belong to the department of internal medicine and department of community medicine (72.20 %) and (27.80%) respectively. In addition, overall mean score of all 7 domains satisfaction was 4.44 ± 0.74 , the samples were in high level of satisfaction (85.20%). Considering each domain, it is emerged that messaging, travel permission requested and expense reimbursement, undergraduate class supporting, graduate class supporting, researches supporting, coordination, and facilitation are in high level of satisfaction altogether.

Keywords : Satisfaction, General administration, Auxiliary Personal

บทนำ

ภาควิชาอายุรศาสตร์ และภาควิชาเวชศาสตร์ชุมชน คณะแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น มีการกิจหลักซึ่งสอดคล้องกับพันธกิจของคณะแพทยศาสตร์ ได้แก่ การจัดการเรียนการสอน การบริการวิชาการ การบริการวิชาชีพ การวิจัย ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม งานเจ้าหน้าที่ธุรการภาควิชาอายุรศาสตร์ และภาควิชาเวชศาสตร์ชุมชนเป็นหน่วยงานสนับสนุนภารกิจหลักให้บรรลุตามพันธกิจและเป้าหมายของ

หน่วยงาน โดยการสนับสนุนการดำเนินงานด้านการศึกษาทั้งระดับปริญญาตรี และระดับบัณฑิตศึกษา พร้อมทั้งประสานงานอำนวยความสะดวกด้านการดำเนินงานวิจัย ด้านวิชาการวิชาชีพ ด้านการบริหารจัดการองค์กร ให้แก่อาจารย์(1) ได้แก่ ด้านการรับ-ส่งเอกสาร การขออนุมัติเดินทางไปราชการและการเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษา สนับสนุนการดำเนินงานวิจัย การติดต่อประสานงานและการอำนวยความสะดวกต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง

และผู้รับบริการมีความพึงพอใจสูงสุด ผู้วิจัยและคณะฯ มีความประสงค์ต้องการพัฒนางาน จึงทำการสำรวจความพึงพอใจของอาจารย์ต่อการให้บริการงานธุรการของบุคลากรการสาขาสันนุนภาควิชาอายุรศาสตร์และภาควิชาเวชศาสตร์ชุมชน คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่นขึ้นเพื่อนำผลการวิจัยมาพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการให้บริการให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ผู้วิจัยและคณะฯ ได้มองเห็นความสำคัญของการให้บริการเป็นที่พึงพอใจมากที่สุด(2-5) จึงศึกษาความพึงพอใจของอาจารย์ต่อการให้บริการงานธุรการของบุคลากรสาขาสันนุนภาควิชาอายุรศาสตร์ และภาควิชาเวชศาสตร์ชุมชน คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษาค้นคว้านี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของอาจารย์ภาควิชาอายุรศาสตร์ และอาจารย์ภาควิชา เวชศาสตร์ชุมชนในการให้บริการงานธุรการ 1) ด้านการรับ-ส่งเอกสาร 2) ด้านการขออนุมัติเดินทางไปราชการ 3) การเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ 4) ด้านสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี 5) ด้านสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา 6) ด้านการติดต่อประสานงาน 7) ด้านการอำนวยความสะดวกต่างๆ

วิธีการดำเนินงาน

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นอาจารย์ภาควิชาอายุรศาสตร์ และอาจารย์ภาควิชาเวชศาสตร์ชุมชน คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยใช้เกณฑ์การคัดเลือก อาจารย์ที่ปฏิบัติงานมาไม่น้อยกว่า 6 เดือน ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 54 คน เป็นอาจารย์ภาควิชาอายุรศาสตร์ จำนวน 39 คน อาจารย์ภาควิชาเวชศาสตร์ชุมชน จำนวน 15 คน เก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 1-15 กันยายน 2557

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาค้นคว้านี้ได้ใช้ เป็นแบบสอบถามซึ่งประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่ 1) ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ หน่วยงานที่สังกัด 2) ความพึงพอใจของอาจารย์ต่อการให้บริการอาจารย์มีจำนวน 7 ด้าน ประกอบด้วยเนื้อหา 1) ด้านการรับ-ส่งเอกสาร 2) ด้านการขออนุมัติเดินทางไปราชการ 3) การเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ 4) ด้านสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี 5) ด้านสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา 6) ด้านการติดต่อประสานงาน 7) ด้านการอำนวยความสะดวกต่างๆ โดยวัดเป็นระดับความพึงพอใจ 5 ระดับ คือ ระดับความพึงพอใจ 5 = มากที่สุด 4 = มาก 3 = ปานกลาง 2 = น้อย 1 = ปรับปรุง และจำแนกความพึงพอใจเป็น 3 ระดับ ได้แก่

ระดับสูง (>80% ของคะแนนทั้งหมด) ระดับปานกลาง (60-80 ของคะแนนทั้งหมด) และระดับต่ำ (<60%ของคะแนนทั้งหมด)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ก่อนดำเนินการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้เสนอโครงร่างวิจัยนี้เพื่อขอพิจารณา ขกเว้น การพิจารณาจริยธรรมต่อคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เลขที่ HE571270 จากนั้นดำเนินการแจกแบบสอบถามกับอาจารย์ภาควิชาอายุรศาสตร์ และอาจารย์ภาควิชาเวชศาสตร์ชุมชน ที่ปฏิบัติงานไม่น้อยกว่า 6 เดือน โดยแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม ระหว่าง วันที่ 1-15 กันยายน 2557 จากนั้นนำแบบสอบถามที่ตอบแล้วส่งในกล่องที่ผู้วิจัยได้จัดเตรียมไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

แบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา จะถูกนำมาลงข้อมูลในโปรแกรมทางสถิติ SPSS เวอร์ชัน 19 ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น จากนั้นทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ข้อมูลทั่วไปของประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ส่วนด้านความพึงพอใจของอาจารย์ต่อการให้บริการอาจารย์ในภาพรวม

และจำแนกเป็นรายด้าน ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุดและค่าต่ำสุด และได้มีการจัดกลุ่มระดับความพึงพอใจในภาพรวมและจำแนกรายด้าน

แบบสอบถามแบบสอบถามได้รับการตอบกลับจาก อาจารย์ภาควิชาอายุรศาสตร์ จำนวน 39 คน คิดเป็น ร้อยละ 90.70 และจากอาจารย์ภาควิชาเวชศาสตร์ชุมชน จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ได้ผลการศึกษา ดังนี้

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่

1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 2) ข้อมูลจาก

ส่วนที่ 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของอาจารย์ภาควิชาอายุรศาสตร์ และภาควิชาเวชศาสตร์ชุมชน

ข้อมูลทั่วไป	ภาควิชา	
	อายุรศาสตร์ จำนวน(ร้อยละ)	เวชศาสตร์ชุมชน จำนวน(ร้อยละ)
เพศ		
ชาย	22 (56.4)	7 (46.7)
หญิง	17 (43.6)	8 (53.3)
อายุ		
อายุ 26-35 ปี	12 (30.8)	3 (20.0)
อายุ 36-45 ปี	10 (25.6)	-
อายุ 46-55 ปี	11 (28.2)	7 (46.7)
อายุ 56 ปีขึ้นไป	6 (15.4)	5 (33.3)
สถานภาพ		
ข้าราชการ	22 (56.4)	11 (73.3)
พนักงานมหาวิทยาลัยสายผู้สอน	17 (43.6)	4 (26.7)

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามภาควิชา อายุรศาสตร์ส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 56.4 อายุระหว่าง 26-35 ปี มากที่สุดร้อยละ 30.8 ส่วนใหญ่ เป็นข้าราชการ คิดเป็นร้อยละ 56.4 ผู้ตอบแบบสอบถาม

เวชศาสตร์ชุมชนส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 53.3 อายุระหว่าง 46-55 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 46.7 ส่วนใหญ่เป็นข้าราชการ คิดเป็นร้อยละ 73.3

ส่วนที่ 2) ความพึงพอใจต่อการให้บริการ

ตารางที่ 2 ระดับความพึงพอใจต่อการให้บริการงานธุรการ 7 ด้าน

ระดับความพึงพอใจ	อายุรศาสตร์	เวชศาสตร์ชุมชน
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
ระดับสูง (>80% ของคะแนนทั้งหมด)	34(87.2)	12(80.0)
ระดับปานกลาง (60-80 ของคะแนนทั้งหมด)	5(12.8)	3(20.0)
ระดับต่ำ (<60%ของคะแนนทั้งหมด)	-	-
ค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	126.06,12.4	121.66,12.23
ค่าสูงสุด,ต่ำสุด	104,140	111,140

จากตารางที่ 2 พบว่าระดับความพึงพอใจต่อการให้บริการงานธุรการ 7 ด้านของอาจารย์ภาควิชาอายุรศาสตร์ และภาควิชาเวชศาสตร์ชุมชน พบว่า ส่วนใหญ่อาจารย์

มีความพึงพอใจอยู่ในระดับสูง โดยภาควิชาอายุรศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 87.2 และภาควิชาเวชศาสตร์ชุมชน คิดเป็นร้อยละ 80.0

ส่วนที่ 3) ความพึงพอใจต่อการให้บริการจำแนกรายด้าน (ภาควิชาอายุรศาสตร์)

ตารางที่ 3 ความพึงพอใจต่อการให้บริการจำแนกรายด้าน (ภาควิชาอายุรศาสตร์)

ความพึงพอใจ	ภาควิชาอายุรศาสตร์ (n=39)			ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	สูง	ปานกลาง	ต่ำ		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
ด้านการรับ-ส่งเอกสาร	36 (92.3)	3 (7.7)	-	17.89	2.13
การขออนุมัติเดินทางไปราชการ	38 (97.4)	1 (2.6)	-	18.30	1.85
การเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ	37 (94.9)	1 (2.6)	1 (2.6)	18.28	2.17
การสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี	34 (87.2)	5 (12.8)	-	17.56	2.39
การสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา	35 (89.7)	4 (10.3)	-	17.48	2.32
ด้านการติดต่อประสานงาน	37 (94.9)	2 (5.1)	-	18.20	1.90
การอำนวยความสะดวกต่าง ๆ	38 (97.4)	1 (2.6)	-	18.28	1.91

จากตารางที่ 3 พบว่าความพึงพอใจของอาจารย์ ภาควิชาอายุรศาสตร์ในการให้บริการงานธุรการ ด้านการ ขออนุมัติเดินทางไปราชการ มีระดับความพอใจสูงสุด คิด

เป็นร้อยละ 97.4 และความพึงพอใจด้านการสนับสนุน การจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี มีระดับความ พื่อน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 87.2

ส่วนที่ 4) ความพึงพอใจต่อการให้บริการจำแนกรายด้าน (ภาควิชาเวชศาสตร์ชุมชน)

ตารางที่ 4 ความพึงพอใจต่อการให้บริการจำแนกรายด้าน (ภาควิชาเวชศาสตร์ชุมชน)

ความพึงพอใจ	ภาควิชาเวชศาสตร์ชุมชน (n=15)			ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน
	สูง	ปานกลาง	ต่ำ		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
ด้านการรับ-ส่งเอกสาร	13 (86.7)	2 (13.3)	-	17.40	1.91
การขออนุมัติเดินทางไปราชการ	15 (100)	-	-	17.66	1.83
การเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายในการเดินทางไป ราชการ	15 (100)	-	-	17.26	1.75
การสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน ระดับปริญญาตรี	14 (93.3)	1 (6.7)	-	17.86	1.92
การสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน ระดับบัณฑิตศึกษา	14 (93.3)	1 (6.7)	-	17.20	1.82
ด้านการติดต่อประสานงาน	14 (93.3)	1 (6.7)	-	17.0	1.96
การอำนวยความสะดวกต่าง ๆ	14 (93.3)	1 (6.7)	-	17.26	2.01

จากตารางที่ 4 พบว่าความพึงพอใจของอาจารย์ ภาควิชาเวชศาสตร์ชุมชนในการให้บริการงานธุรการ ด้านการขออนุมัติเดินทางไปราชการการเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ มีระดับความพอใจสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 100 และความพึงพอใจด้านการรับ-ส่ง เอกสาร มีระดับความพื่อน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 86.7

สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษาความพอใจของอาจารย์ต่อการให้ บริการงานธุรการของบุคลากรสายสนับสนุน 7 ด้าน ของ ภาควิชาอายุรศาสตร์ และภาควิชาเวชศาสตร์ชุมชน คณะ แพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มีผลความพึงพอใจ ของอาจารย์แต่ละภาควิชา ดังนี้

ระดับความพึงพอใจต่อการให้บริการงาน ธุรการในภาพรวม ของอาจารย์ภาควิชาอายุรศาสตร์ และภาควิชาเวชศาสตร์ชุมชน พบว่า มีความพึงพอใจ อยู่ในระดับสูง สอดคล้องกับ การศึกษาของงานประกัน คุณภาพ กองกลาง สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัย ขอนแก่น(6) พบว่า การให้บริการด้านการรับส่งเอกสาร รวดเร็ว ถูกต้อง ตรงเวลา จัดลำดับขั้นตอนการให้บริการ และความเต็มใจและความพร้อมการให้บริการอย่างสุภาพ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาแยกเป็น รายด้านจำแนกเป็นรายภาควิชา พบว่า

ภาควิชาอายุรศาสตร์ ด้านการขออนุมัติเดิน ทางไปราชการ และด้านการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยสูงสุด

ส่วนด้านสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีและด้านสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก แต่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ส่วนภาควิชาเวชศาสตร์ชุมชนนั้น ด้านสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนด้านการติดต่อประสานงาน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก แต่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ซึ่งจากผลการวิจัยดังกล่าว สรุปได้ว่า ระหว่างภาควิชาอายุรศาสตร์และภาควิชาเวชศาสตร์ชุมชนนั้นมีความแตกต่างกันด้านความพึงพอใจ ทั้งนี้แต่ค่าระดับความพึงพอใจต่างกัน เนื่องจากภาควิชาอายุรศาสตร์เป็นหน่วยงานใหญ่มีจำนวนบุคลากรที่ต้องให้บริการมีจำนวนมาก ทำให้มีความรีบเร่งในการปฏิบัติงาน มีงานด่วนที่อาจารย์ให้มากระชั้นชิดจึงมีข้อผิดพลาดในการปฏิบัติงาน ซึ่งแตกต่างจากภาควิชาเวชศาสตร์ชุมชน เนื่องจากภาควิชาเวชศาสตร์ มีจำนวนบุคลากรที่ให้บริการจำนวนน้อยกว่าภาควิชาอายุรศาสตร์ ผู้รับผิดชอบเป็นข้าราชการอยู่ปฏิบัติราชการมานานทำให้มีความชำนาญในเรื่องกฎระเบียบการปฏิบัติงานมากกว่า ซึ่ง มิลเลต (Millet, 1954 อ้างถึงใน มนตรี เนียมจีน(7)) ได้กล่าวไว้ว่าการให้บริการที่สร้างความพึงพอใจนั้น มีหลักการสำคัญคือการให้บริการอย่างเท่าเทียม รวดเร็วทันต่อเวลา เพียงพอ การให้บริการอย่างต่อเนื่อง และการให้บริการอย่างก้าวหน้า สอดคล้องกับงานวิจัยของสำนักงานประกันคุณภาพ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย(8) ได้สำรวจความพึงพอใจในการบริหารและการให้บริการ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประจำปี 2551 พบว่า ความพึงพอใจเกี่ยวกับการให้บริการของภาควิชา/หลักสูตร มีคะแนนความพึงพอใจแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการทำวิจัยในครั้งนี้

1. นำผลสรุปความพึงพอใจในด้านที่มีค่าระดับความพึงพอใจน้อยที่สุดมาวิเคราะห์กระบวนการให้

บริการ โดยใช้เครื่องมือทางคุณภาพเช่น lean เพื่อสำรวจค้นหากระบวนการให้บริการที่ดีและนำมาปรับปรุงงานต่อไป

2. ส่งบุคลากรไปอบรมสัมมนาในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับงานในด้านต่างๆ ตลอดจนส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้งานเพื่อให้มีความมั่นใจในการทำงานมากขึ้น

3. สนับสนุนให้นำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาประยุกต์ใช้กับงานเพื่อเพิ่มทักษะในการทำงานให้มากขึ้น เพื่อพัฒนาการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ข้อเสนอแนะจากการทำวิจัยในครั้งนี้ต่อไป

ควรจะทำการสำรวจความพึงพอใจแต่ละภาควิชา ซึ่งการสำรวจเช่นนี้ จะทำให้ทราบผลความพึงพอใจชัดเจนยิ่งขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษานี้สำเร็จลงได้ด้วยดี ผู้วิจัยและคณะขอขอบคุณอาจารย์จากภาควิชาอายุรศาสตร์และภาควิชาเวชศาสตร์ชุมชน คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดียิ่งจนการศึกษานี้เรียบร้อยตามวัตถุประสงค์

เอกสารอ้างอิง

- (1) อรุณทัย อุ่นไธสง. (2552). คุณภาพการให้บริการของกองกลางเจ้าหน้าที่ สำนักงานอธิการบดีมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- (2) ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการสำนักวิทยบริการมหาวิทยาลัยมหาสารคาม. (2552). กลุ่มงานบริการสารสนเทศมหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- (3) วาสนา แสนโคตรพิชัย. (2553). ความพึงพอใจของนิสิตต่อบริการของหน่วยทะเบียนและประเมินผล คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ข่าวสารห้องสมุดในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีที่ 26 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2553.
- (4) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2547). การสร้างความพึงพอใจต่อการรับบริการของประชาชน. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- (5) อาภากร ผดุงสัตยวงษ์. (2544). การศึกษาความพึงพอใจต่อการบริการของส่วนทะเบียนและประเมินผล มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต ครุศาสตร์อุตสาหกรรม (คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- (6) ประกันคุณภาพ กองกลาง สำนักงานอธิการบดีมหาวิทยาลัยขอนแก่น. (2556) .รายงานความพึงพอใจของผู้รับบริการ ปี 2553. สืบค้นเมื่อ 20 สิงหาคม 2558, จาก http://qagad.kku.ac.th/client_report.php
- (7) มนตรี เนียมจีน. (2544). ประสิทธิภาพการให้บริการของสหกรณ์ออมทรัพย์การเคหะแห่งชาติ จำกัด. ภาคนิพนธ์ปริญญา ศศ.ม. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- (8) สำนักงานประกันคุณภาพ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2551) ได้สำรวจความพึงพอใจในการบริหารและการให้บริการ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประจำปี 2551. สืบค้นเมื่อ 20 สิงหาคม 2558, จาก http://www.polsci.chula.ac.th/qapolsci/document/satis_qa51.pdf

การพัฒนาบทเรียนบนเว็บเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ด้วยการคิดนอกกรอบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

The development of a web-based instruction promoting creative thinking by using lateral thinking for grade 9 students

ขนิษฐา จันทะไทย (Khanitta Jantathai)^{1*}

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

*Correspondent author : khanitta@udonpit.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อพัฒนาบทเรียนบนเว็บเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ด้วยการคิดนอกกรอบ สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ของ Meguigans 2) เพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการทางความคิดสร้างสรรค์ระหว่างผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนบนเว็บที่มีการฝึกคิดนอกกรอบกับผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนบนเว็บแบบปกติ 3) เพื่อเปรียบเทียบคะแนนทักษะความคิดสร้างสรรค์ก่อนและหลังเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนบนเว็บที่มีการฝึกคิดนอกกรอบ และ 4) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อบทเรียนบนเว็บที่มีการฝึกคิดนอกกรอบและบทเรียนบนเว็บแบบปกติ วิธีการดำเนินการวิจัยได้พัฒนาบทเรียนบนเว็บตามรูปแบบของ ADDIE แล้วนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนอุดรพิทยานุกูล จำนวน 37 คน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มทดลองมีจำนวน 14 คน และกลุ่มควบคุมมีจำนวน 23 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย บทเรียนบนเว็บเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ด้วยการคิดนอกกรอบ แบบประเมินคุณภาพของบทเรียน แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ของ Torrance แบบ ก แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบสอบถามวัดความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test dependent sample และ t-test independent sample

ผลการวิจัยพบว่า 1) บทเรียนบนเว็บเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ด้วยการคิดนอกกรอบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.17$, S.D.=0.56) และมีประสิทธิภาพเท่ากับ 1.65 ซึ่งมีค่าสูงกว่า 1.00 กล่าวได้ว่าบทเรียนที่พัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ของ Meguigans 2) ผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนบนเว็บที่มีการฝึกคิดนอกกรอบ มีคะแนนพัฒนาการทางความคิดสร้างสรรค์เพิ่มขึ้นสูงกว่าผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนบนเว็บแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนบนเว็บที่มีการฝึกคิดนอกกรอบ มีคะแนนทักษะความคิดสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) ผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนบนเว็บที่มีการฝึกคิดนอกกรอบ มีความพึงพอใจต่อบทเรียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.14$, S.D.=0.94) และกลุ่มผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนบนเว็บแบบปกติมีความพึงพอใจต่อบทเรียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.32$, S.D.=0.70)

คำสำคัญ : บทเรียนบนเว็บ คิดสร้างสรรค์ คิดนอกกรอบ

Abstract

The purposes of this research were 1) to develop web-based instruction promoting creative thinking by using lateral thinking for grade 9 students to the efficiency under the standard criteria of Meguigans. 2) to compare the development of creative thinking scores between the students learned through web-based instruction by using lateral thinking and traditional web-based instruction 3) to compare a pretest and posttest creative thinking scores of students learned through web-based instruction by using lateral thinking and 4) to study student's satisfaction toward web-based instruction by using lateral thinking and student's satisfaction traditional web-based instruction. The research methods that developed web-based instruction by using ADDIE model then try out the sample with grade 9 students in second semester of 2014 academic year at Udonpittayanukoon School. The sample were total 37 students divided into two groups of 14 control group and 23 experimental group selected by simple random sampling. Research tools consisted of web-based instruction promoting creative thinking by using lateral thinking, quality assessment form of developed web-based instruction, Torrance's type A test of creative thinking, achievement test and satisfaction questionnaires. Statistical used were mean, standard deviation, t-test dependent samples and t-test independent samples.

Research found that 1) the quality of web-based instruction promoting creative thinking by using lateral thinking for grade 9 students was at good level ($\bar{X}=4.17$, S.D.=0.56) and efficiency valued of 1.65 higher than Meguigans' criterion of 1.00. 2) creative thinking score of the students learned through web-based instruction by using lateral thinking increased more than the students learned through traditional web-based instruction at .05 significant 3) posttest's creative thinking scores of students learned through web-based instruction by using lateral thinking was higher than pretest scores at .05 significant and 4) the satisfaction score of students learned through web-based instruction by using lateral thinking was at good level ($\bar{X}=4.14$, S.D.=0.94) and the satisfaction score of students learned through traditional web-based instruction was at good level ($\bar{X}=4.32$, S.D.=0.70)

Keywords : Web-based instruction ,creative thinking ,lateral thinking

1. บทนำ

โลกในยุคปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและวิทยาการใหม่ๆ การขยายตัวอย่างกว้างขวางของสื่อและเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นอย่างหลากหลายและรวดเร็ว ส่งผลให้ชีวิตมนุษย์เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างเห็นได้ชัดเจน ทั้งทางบวกและทางลบ เด็ก เยาวชน และพลเมืองของประเทศ จึงต้องมีชีวิตอยู่ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว ดังทัศนะของวิจารณ์ พานิช ที่ได้กล่าวไว้ว่า “...โลกสมัยใหม่ทุกอย่าง

เปลี่ยนตลอดเวลา เด็กต้องมีชีวิตอีก 50-60-70 ปี โลกมันจะเปลี่ยนไปอย่างนี้ไม่ถึงเลยว่าจะเปลี่ยนไปอย่างไร เขาต้องเป็นส่วนหนึ่งของการเปลี่ยนแปลง เขาต้องเป็นผู้หนึ่งที่มีส่วนร่วมในการสร้างการเปลี่ยนแปลง หากเขาไม่ทำอย่างนั้นเขาจะถูกเปลี่ยนแปลง ชีวิตเขาจะยากลำบากมากเพราะเขาจะเป็นผู้ถูกระทำ..”(1) ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องเตรียมความพร้อมเด็ก เยาวชน และพลเมืองของประเทศให้มีความรู้ทักษะที่เป็นในการดำรงชีวิต เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีความสุขความเหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน ในศตวรรษที่ 21 จากการประมวลและศึกษาแนวคิดที่นำเสนอโดยบุคคล คณะบุคคล และ

หน่วยงานต่างๆ สามารถสรุปสาระสำคัญได้ว่า ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จัดได้เป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

1. ความรู้ในวิชาหลัก ได้แก่ ภาษา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ สังคมศึกษา พหุวัฒนธรรม การปกครองและความเป็นพลเมืองที่ดี

2. ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ได้แก่ ทักษะการสื่อสาร ทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดวิพากษ์คิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดสังเคราะห์ คิดริเริ่ม คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหา คิดตัดสินใจคิดจินตนาการ คิดกว้าง รวมไปถึง ทักษะการเรียนรู้ ประกอบด้วย ทักษะการแสวงหาข้อมูล/เข้าถึงข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การสร้างความรู้ การเรียนรู้ด้วยตนเอง การปรับปรุงวิธีการเรียนรู้ของตน การใฝ่รู้และการรับผิดชอบการเรียนรู้ของตน

3. ทักษะชีวิตและอาชีพ การทำงานในยุคที่แข่งขัน การดำรงชีวิตที่มีความซับซ้อนให้ประสบความสำเร็จได้นั้นจำเป็นต้องมีความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสังคม มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ความมีวินัยในตนเอง การเป็นผู้นำ การมีภาวะผู้นำการสร้างแรงจูงใจและความร่วมมือ การปฏิสัมพันธ์และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การทำงานเป็นทีม และการเรียนรู้เป็นทีม

4. ทักษะการใช้เทคโนโลยี เช่น ทักษะด้านสารสนเทศ (Information Literacy) ทักษะด้านการสื่อสาร (Media Literacy) และทักษะด้านเทคโนโลยีและการสื่อสาร (Information, Communications and Technology)

ทักษะความคิดสร้างสรรค์เป็นหนึ่งในทักษะแห่งการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21 ที่มีความจำเป็นจะต้องฝึกกับเด็กไทย เพราะความคิดสร้างสรรค์มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงและแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มีความสามารถในการคิดแก้ไขปัญหา สามารถแก้ไขและคาดการณ์ล่วงหน้าถึงอุปสรรคที่จะเกิดขึ้น ทำให้บุคคลแก้ปัญหาเดิมด้วยวิธีการใหม่ๆ ช่วยให้เราเห็นโอกาสใหม่ๆ ทำให้ได้สิ่งที่ดีกว่า ช่วยให้เราคิดได้อย่างเหมาะสมสำหรับเรื่องนั้น ในเวลานั้น เพิ่มโอกาสความสำเร็จใน

การแก้ปัญหา สร้างสรรค์ผลงาน นวัตกรรมใหม่ๆ ทำให้มนุษย์สามารถดำรงชีวิตในโลกปัจจุบันได้อย่างสะดวกสบายและมีความสุข ความคิดสร้างสรรค์เป็นปัจจัยสำคัญในการดำรงชีวิตและส่งเสริมให้ประเทศชาติมีความเจริญก้าวหน้า ทั้งทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การแพทย์ การศึกษา เศรษฐกิจ สังคม สามารถสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ๆ ขึ้นมาเพื่อพัฒนาองค์กร และประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าได้

ความคิดสร้างสรรค์ ไม่ใช่พรสวรรค์ แต่สามารถเพิ่มได้ด้วยการเรียนรู้ การฝึกฝน หากเราพัฒนาศักยภาพของสมองในส่วนของความคิดสร้างสรรค์ให้มีประสิทธิภาพ เราก็สามารถมีความคิดสร้างสรรค์ได้เหมือนกัน จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยเกี่ยวกับความเชื่อในแนวคิดเรื่องความคิดสร้างสรรค์ได้ว่าเป็นสิ่งที่พัฒนาได้ ดังที่ Miles (2) กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นคุณลักษณะที่อยู่ในตัวทุกคนและสามารถส่งเสริมคุณลักษณะนี้ให้สูงขึ้นได้ซึ่งสอดคล้องกับ William (3) และ De Bono (4) ทุกคนมีความคิดสร้างสรรค์แต่อาจแตกต่างกันในระดับความมากน้อย และ Torrance (5) ก็สนับสนุนว่าความคิดสร้างสรรค์สามารถพัฒนาด้วยการสอน ฝึกฝน และการฝึกปฏิบัติที่ถูกวิธี ความคิดสร้างสรรค์สามารถฝึกได้หลากหลายวิธี ซึ่งจะเลือกใช้วิธีไหนนั้นขึ้นอยู่กับความเหมาะสมกับบริบทที่ใช้งาน การเป็นที่นิยมและยอมรับในงานวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกการฝึกทักษะความคิดสร้างสรรค์ด้วยการคิดนอกกรอบ (Lateral Thinking) ของ Edward De Bono เป็นแนวคิดที่เป็นที่นิยมในต่างประเทศ เช่น ในประเทศสหรัฐอเมริกา Peter Ueberroth บุคคลที่นิตยสาร Time เลือกให้เป็นบุคคลแห่งปี จากการที่เขาสามารถทำให้ ประเทศสหรัฐอเมริกาประสบความสำเร็จสูงสุดในกีฬาโอลิมปิกปี 1984 เป็นการให้สัมภาษณ์ผ่านนิตยสาร Washington Post กล่าวว่า ความสำเร็จเป็นผลสืบเนื่องจากการนำเทคนิคการคิดนอกกรอบมาใช้กับนักกีฬาและเกมส์การแข่งขัน เทคนิคการคิดนอกกรอบเป็นเทคนิคที่ง่ายในการเรียน การฝึก และการจดจำ นอกจากนี้บริษัทที่มีชื่อเสียงระดับโลกหลายบริษัท เช่น บริษัท IBM บริษัท

Shell บริษัท DuPont ก็ได้นำเทคนิคการคิดนอกกรอบมาใช้เช่นกันหรือในประเทศออสเตรเลีย เช่น มหาวิทยาลัย Sydney ได้ตั้งรางวัล Eureka Prizes สำหรับนักเรียนที่มีความสามารถในการคิดนอกกรอบ

จากการที่สถาบันห้องเรียนแห่งอนาคต (6) ได้ทำการทดสอบความคิดสร้างสรรค์ของคนไทย ผลปรากฏว่าคนไทยมีคะแนนเฉลี่ยระดับความคิดสร้างสรรค์อยู่ในระดับ 2.82 จากระดับคะแนน 0-9 ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับน้อย และจากประสบการณ์สอนของผู้วิจัยตลอดระยะเวลา 6 ปี ที่สอนวิชาการสร้างงานแอนิเมชัน ผู้วิจัยพบว่านักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 80 ไม่สามารถคิดสร้างสรรค์ผลงานให้แปลกใหม่ได้ จะคอยสังเกตว่าเพื่อนทำรูปแบบไหน แล้วชิ้นงานที่ออกมาจะไปในแนวทางเดียวกัน ซึ่งไม่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ผลงานให้แปลกใหม่ ผู้วิจัยได้สังเกตเห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้น และคิดหาวิธีในการฝึกทักษะความคิดสร้างสรรค์ให้กับนักเรียน

จากสภาพปัญหาและหลักการดังกล่าวผู้วิจัยสนใจพัฒนาบทเรียนบนเว็บเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ด้วยการคิดนอกกรอบ ตามแนวคิดของ Edward De Bono ขึ้น เพื่อให้ นักเรียนได้ฝึกทักษะความคิดสร้างสรรค์ที่มีอยู่ในตัวของนักเรียนได้อย่างถูกวิธี ซึ่งจะเป็นประโยชน์สำหรับนักเรียนในการนำไปใช้ในการดำรงชีวิตและสามารถนำทักษะไปใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิต และเป็นกำลังสำคัญในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ และมีคุณค่าสำหรับประเทศชาติต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาบทเรียนบนเว็บเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ด้วยการคิดนอกกรอบ สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ของ Meguigans
2. เพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการทางความคิดสร้างสรรค์ระหว่างผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนบนเว็บที่มีการฝึกคิดนอกกรอบกับผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนบนเว็บแบบปกติ

3. เพื่อเปรียบเทียบคะแนนทักษะความคิดสร้างสรรค์ก่อนและหลังเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนบนเว็บที่มีการฝึกคิดนอกกรอบ

4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อบทเรียนบนเว็บที่มีการฝึกคิดนอกกรอบและบทเรียนบนเว็บแบบปกติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่พัฒนาขึ้น

3. วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอุดรพิทยานุกูล ที่เลือกเรียนวิชาเพิ่มเติม รหัส ง 20218 การสร้างงานแอนิเมชัน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 37 คน เนื่องจากในรายวิชานี้เป็นวิชาเพิ่มเติมแต่ละภาคเรียน เปิดทำการสอนจำนวน 2 กลุ่มคือกลุ่ม ก และ ข ดังนั้นประชากรในการศึกษาในครั้งนี้จึงมีจำนวน 2 กลุ่ม กลุ่ม ก จำนวน 14 คน กลุ่ม ข จำนวน 23 คน รวมทั้งสิ้น 37 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ได้แก่นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอุดรพิทยานุกูล ที่เลือกเรียนวิชาเลือกเสรี รหัส ง 20218 การสร้างงานแอนิเมชัน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 2 กลุ่ม กลุ่ม ก จำนวน 14 คน กลุ่ม ข จำนวน 23 คน รวมทั้งสิ้น 37 คน ใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. บทเรียนบนเว็บเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ด้วยการคิดนอกกรอบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
2. แบบประเมินคุณภาพของบทเรียนบนเว็บเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ด้วยการคิดนอกกรอบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ด้วยบทเรียนบนเว็บเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ด้วยการคิดนอกกรอบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

4. แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ของทอแรนซ์
โดยใช้รูปภาพเป็นสื่อแบบ ก

5. แบบสอบถามวัดความพึงพอใจ

การหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

1. บทเรียนบนเว็บเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์
ด้วยการคิดนอกกรอบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 3

1.1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาบทเรียนบน
เว็บตามรูปแบบการสอนแบบ ADDIE Model ตาม
ลำดับขั้นตอน (7) ดังนี้ 1. ขั้นการวิเคราะห์ (Analysis)
2. ขั้นการออกแบบ (Design) 3. ขั้นการพัฒนา
(Development) 4. ขั้นการทดลองใช้ (Implementation) 5.
ขั้นการประเมินผล (Evaluation)

1.2 นำบทเรียนที่พัฒนาขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ
ประเมินคุณภาพ โดยแบ่งการประเมินคุณภาพออกเป็น
3 ด้านคือ 1. ด้านเนื้อหา 2. ด้านเทคนิคและกิจกรรม
3. ด้านสื่อการสอน

โดยทั้ง 3 ด้านใช้แบบประเมินค่า 5 ระดับ (Likert
Scale) คือ 5 4 3 2 และ 1 โดยการกำหนดความหมายของ
คะแนนของตัวเลือกในแบบประเมินแต่ละข้อ ดังนี้

5 คะแนน หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด

4 คะแนน หมายถึง เหมาะสมมาก

3 คะแนน หมายถึง เหมาะสมปานกลาง

2 คะแนน หมายถึง เหมาะสมน้อย

1 คะแนน หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

เกณฑ์เฉลี่ยของระดับความคิดเห็นของ
ผู้เชี่ยวชาญในงานวิจัยนี้ ใช้ค่าเฉลี่ยคะแนนตั้งแต่ 3.50
ขึ้นไป และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานไม่เกิน 1.00

2. แบบประเมินคุณภาพของบทเรียนบนเว็บ
เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ด้วยการคิดนอกกรอบ
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

2.1 ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิธีการสร้างแบบ
ประเมินคุณภาพบทเรียนจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง หลังจาก
นั้นได้ วิเคราะห์ และออกแบบประเด็นในการประเมิน
ประกอบด้วย

2.1.1 ด้านเนื้อหา

2.1.2 ด้านเทคนิคและกิจกรรมการฝึกคิด
นอกกรอบ

2.1.3 ด้านสื่อการสอน

2.2 พัฒนาแบบประเมินคุณภาพของบทเรียน
บนเว็บตามที่ได้ออกแบบไว้แล้วนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษา
ดูเพื่อตรวจสอบความถูกต้องแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข
ตามคำแนะนำ

2.3 นำแบบประเมินคุณภาพบทเรียนที่สร้าง
ขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 9 คน โดยแบ่งเป็น 3 ด้าน ด้าน
ละ 3 คน ประเมินความสอดคล้องของข้อคำถาม (IC)
โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณา คือ

+1	หมายถึง	เห็นด้วย
0	หมายถึง	ไม่แน่ใจ
-1	หมายถึง	ไม่เห็นด้วย

แล้วหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมิน
คุณภาพบทเรียน (Index of Consistency : IC) เกณฑ์การ
พิจารณา มีค่า IC มากกว่า หรือเท่ากับ 0.67 แสดงว่า
ใช้ได้ให้คงไว้ ถ้ามีค่า IC ต่ำกว่า 0.67 แสดงว่าต้องแก้ไข
ปรับปรุง โดยพิจารณาจากข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

2.4 ผู้วิจัยจัดทำแบบประเมินคุณภาพบทเรียน
เป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการประเมินคุณภาพบทเรียน
จากผู้เชี่ยวชาญต่อไป

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ด้วยบท
เรียนบนเว็บเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ด้วยการคิด
นอกกรอบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

3.1 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ เพื่อทำการปรับปรุง
แก้ไข และเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา เพื่อตรวจ
สอบความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์เชิง
พฤติกรรม

3.2 นำแบบทดสอบที่ผ่านการประเมินจาก
ผู้เชี่ยวชาญแล้วไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง
โดยใช้สูตร IOC ซึ่งการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของ
แบบทดสอบกับวัตถุประสงค์ (Index of Item Object

Congruence : IOC) เกณฑ์การพิจารณา มีค่า IOC มากกว่า หรือเท่ากับ 0.67 แสดงว่าใช้ได้ให้คงไว้ ถ้ามีค่า IOC ต่ำกว่า 0.67 แสดงว่าต้องแก้ไขปรับปรุง โดยพิจารณาจากข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ได้แบบทดสอบที่มีค่าความสอดคล้อง (IOC)

3.3 นำแบบทดสอบที่ได้ไปทดลองใช้กับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 ที่เคยเรียนวิชานี้มาแล้ว จำนวน 20 คน หลังจากนั้นผู้วิจัยนำคะแนนรวมของแบบทดสอบที่ได้ไปคำนวณ หาค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น ทั้งฉบับ โดยได้คัดเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากง่ายอยู่ใน ช่วง 0.20 ถึง 0.80 และค่าอำนาจจำแนกที่ยอมรับได้มีค่า ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ส่วนค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ ใช้วิธีของ Lovett และใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติในการคำนวณ ค่าความเชื่อมั่นที่ยอมรับได้มีค่าอยู่ระหว่าง 0.60 ถึง 1.00 ผลการคำนวณพบว่า แบบทดสอบมีค่าความเชื่อมั่นทั้ง ฉบับเท่ากับ 0.79 เมื่อเทียบกับเกณฑ์การประเมินพบว่า แบบทดสอบชุดนี้มีค่าความเชื่อมั่นสูง

3.4 คัดเลือกข้อสอบที่เข้าเกณฑ์คุณภาพ เพื่อเป็นข้อสอบสำหรับสอบก่อนเรียน (pretest) และหลัง เรียน (posttest) จำนวน 50 ข้อ ลงในฐานข้อมูลเพื่อใช้ในการทดสอบผู้เรียนกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4. แบบทดสอบวัดความพึงพอใจ

4.1 ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิธีการสร้างแบบ แบบทดสอบวัดความพึงพอใจ จากเอกสารที่เกี่ยวข้อง หลังจากนั้นได้ วิเคราะห์ และออกแบบประเด็นในข้อ คำถาม

4.2 พัฒนาแบบแบบทดสอบวัดความพึงพอใจ ตามที่ได้ออกแบบไว้แล้วนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำ เน้นแนะ

4.3 นำแบบทดสอบวัดความพึงพอใจสร้าง ขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ประเมินความสอดคล้อง ของข้อคำถาม (IC) แล้วหาค่าดัชนีความสอดคล้องของ แบบวัดความพึงพอใจ (Index of Consistency : IC) เกณฑ์ การพิจารณา มีค่า IC มากกว่า หรือเท่ากับ 0.67 แสดงว่า

ใช้ได้ให้คงไว้ ถ้ามีค่า IC ต่ำกว่า 0.67 แสดงว่าต้องแก้ไข ปรับปรุง โดยพิจารณาจากข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า แบบสอบถามที่พัฒนาขึ้นมีค่า 1.00 ซึ่งมีค่าสูงกว่า เกณฑ์ที่กำหนดแสดงว่าแบบสอบถามวัดความพึงพอใจที่ สร้างขึ้นสามารถนำไปใช้ได้

4.4 ผู้วิจัยจัดทำแบบสอบถามวัดความพึงพอใจ เป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการสอบถามความพึงพอใจ ของกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยด้วยตนเอง โดยทดลองใช้ กับผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการ ศึกษา 2557 จำนวน 37 คน ที่เลือกเรียนวิชาการสร้างงาน แอนิเมชัน โดยมีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ทำการชี้แจงเกี่ยวกับกระบวนการ เรียนการสอน โดยใช้บทเรียนบนเว็บเพื่อส่งเสริมความ คิดสร้างสรรค์ด้วยการคิดนอกกรอบ ที่พัฒนาขึ้น ให้แก่ กลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างสามารถใช้บทเรียนบน เว็บได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเริ่มเรียนจากหน่วยที่ 1-3 ตามลำดับ

2. ทำการทดสอบความคิดสร้างสรรค์ก่อนเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ของ Torrance แบบอาศัยรูปภาพเป็นสื่อ แบบ ก

3. ทำแบบทดสอบก่อนเรียน ซึ่งมีจำนวน 50 ข้อ ซึ่งแบบทดสอบนี้จะครอบคลุมทุกวัตถุประสงค์ของ ทุกหน่วยการเรียนรู้ หลังจากทีกลุ่มตัวอย่างทดสอบ เสร็จเรียบร้อยแล้ว ทำการตรวจเพื่อประเมินผลคะแนน ก่อนเรียน

4. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยบทเรียนบน เว็บที่สร้างขึ้น

5. ทำแบบทดสอบหลังเรียน ซึ่งเป็นแบบทดสอบ ชุดเดิมกับแบบทดสอบก่อนเรียน หลังจากทีกลุ่มตัวอย่าง ทดสอบเสร็จเรียบร้อยแล้ว ทำการตรวจเพื่อประเมินผล คะแนนหลังเรียน

6. ทำการทดสอบทักษะความคิดสร้างสรรค์ หลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ของ Torrance แบบใช้รูปภาพเป็นสื่อ แบบ ก

7. รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการทางสถิติ

8. สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพบทเรียน

ผู้วิจัยนำแบบประเมินคุณภาพบทเรียนบนเว็บที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ระดับความเหมาะสมโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยในการวิเคราะห์จะใช้ค่าเฉลี่ยเทียบกับเกณฑ์การประเมินดังนี้ (8)

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.51-5.00 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51-4.50 หมายถึง เหมาะสมมาก

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.51-3.50 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.51-2.50 หมายถึง พอใช้

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.00-1.50 หมายถึง ปรับปรุง

2. วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของบทเรียน

ผู้วิจัยจึงใช้เกณฑ์มาตรฐานของ Meguigans มาคำนวณหาค่าประสิทธิภาพของบทเรียนที่พัฒนาขึ้น โดยนำคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของผู้เรียนทั้ง 37 คน มาวิเคราะห์ ซึ่งถ้ามีค่าสูงกว่า 1.0 ถือว่าบทเรียนมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ของ Meguigans

3. วิเคราะห์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.1 ค่าความเที่ยงตรง

โดยใช้สูตรดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์ โดยใช้สูตรดัชนีค่าความสอดคล้อง IOC เกณฑ์การพิจารณา

ค่า IOC มากกว่า หรือเท่ากับ 0.67 แสดงว่าใช้ได้ให้คงไว้

ค่า IOC ต่ำกว่า 0.67 แสดงว่าต้องแก้ไขปรับปรุง

3.2 ค่าความยากง่าย (P)

ค่าความยากง่ายที่ใช้ได้ มีค่าระหว่าง 0.20 - 0.80

3.3 ค่าอำนาจจำแนก (Brennan's Index, B-Index)

เกณฑ์การแปลผล

+1.00 บ่งชี้ผู้รอบรู้-ไม่รอบรู้ได้ถูกต้องทุกคน

0.50 - 0.99 บ่งชี้ผู้รอบรู้-ไม่รอบรู้ ได้ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่

0.20 - 0.49 บ่งชี้ผู้รอบรู้-ไม่รอบรู้ ได้ถูกต้องเป็นบางส่วน

0.00 - 0.19 บ่งชี้ผู้รอบรู้-ไม่รอบรู้ ได้ถูกต้องน้อยมากหรือไม่ถูกต้อง

ติดลบ บ่งชี้ผู้รอบรู้-ไม่รอบรู้ ผิดพลาดหรือตรงข้ามกับความจริง

ข้อสอบที่ถือว่ามีความจำเป็นต้องมีค่าอำนาจจำแนกตามแนวคิดของเบรนนัน (B-index) ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป (9)

3.4 ค่าความเชื่อมั่น

เกณฑ์การแปลผลความเชื่อมั่น มีดังนี้ (10)

0.00 – 0.20 ความเชื่อมั่นต่ำมาก/ไม่มีเลย

0.21 – 0.40 ความเชื่อมั่นต่ำ

0.41 - 0.70 ความเชื่อมั่นปานกลาง

0.71 – 1.00 ความเชื่อมั่นสูง

4. แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์

ผู้วิจัยได้นำคะแนนการทดสอบความคิดสร้างสรรค์ของ Torrance แบบใช้รูปภาพเป็นสื่อแบบ ก มาคำนวณด้วยสถิติ t-test (Dependent) และ t-test (Independent) โดยได้ตั้งระดับนัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ระดับ .05 เมื่อคำนวณค่าสถิติ t-test ได้แล้ว ผู้วิจัยได้เปิดค่า t จากตารางและนำค่า t ที่ได้จากการคำนวณและจากตารางมาเปรียบเทียบกันเพื่อทดสอบสมมติฐาน

4. ผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาบทเรียนบนเว็บเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ด้วยการคิดนอกกรอบ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

1.1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของบทเรียนบนเว็บที่พัฒนาขึ้น

ผู้วิจัยได้ทดลองใช้บทเรียนบนเว็บกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 37 คน โดยเริ่มจากการทดสอบก่อนเรียน จากนั้นจึงทดลองใช้บทเรียนจนครบทุกหน่วยแล้วจึงทดสอบหลังเรียน นำผลมาวิเคราะห์หาประสิทธิภาพ

ของบทเรียน โดยใช้วิธีการหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ของ Meguigans ซึ่งผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพบทเรียน ได้ผลแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของบทเรียน

การทดสอบกลุ่มตัวอย่าง		S.D.	ค่าประสิทธิภาพตามเกณฑ์ Meguigans
คะแนนทดสอบก่อนเรียน	20.27	5.25	1.65
คะแนนทดสอบหลังเรียน	33.54	5.29	

ตารางที่ 2 ผลการประเมินคุณภาพบทเรียนบนเว็บ

หัวข้อประเมิน	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. ด้านเนื้อหา	4.33	0.51	มาก
2. ด้านเทคนิคและกิจกรรม	4.46	0.52	มาก
3. ด้านสื่อการสอน	3.72	0.65	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.17	0.56	มาก

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของบทเรียนบนเว็บเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ด้วยการคิดนอกกรอบ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีค่าเท่ากับ 1.65 ซึ่งมีความมากกว่า 1.00 จึงกล่าวได้ว่าบทเรียนที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ของ Meguigans

1.2 ผลการวิเคราะห์คุณภาพบทเรียนบนเว็บที่พัฒนาขึ้น

ผลการประเมินคุณภาพบทเรียน ได้แยกประเมิน 3 ด้าน คือ ด้านเนื้อหา ด้านเทคนิคและกิจกรรม และด้านสื่อการสอน โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญด้านละ 3 ท่าน ซึ่งผลการประเมินคุณภาพบทเรียน ได้ผลแสดงในตารางที่ 2

จากตารางที่ 2 พบว่าคุณภาพของบทเรียนโดยภาพรวม ทั้ง 3 ด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.17, S.D.=0.56$) โดยเรียงตามลำดับจากค่าเฉลี่ยมาก

ไปหาค่าเฉลี่ยน้อย 3 อันดับคือ ด้านเทคนิคและกิจกรรม ($\bar{X}=4.46$) ด้านเนื้อหา ($\bar{X}=4.33$) และด้านสื่อการสอน ($\bar{X}=3.72$) ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์พัฒนาการทางความคิดสร้างสรรค์ระหว่างผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนบนเว็บเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ด้วยการคิดนอกกรอบกับผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนบนเว็บแบบปกติ

ผู้วิจัยได้ทดสอบความคิดสร้างสรรค์กับกลุ่มตัวอย่าง โดยให้กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมทำแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ก่อนและหลังการเรียนด้วยบทเรียนบนเว็บซึ่งกลุ่มทดลองเรียนด้วยบทเรียนบนเว็บที่มีการฝึกคิดนอกกรอบ และกลุ่มควบคุมเรียนด้วยบทเรียนบนเว็บแบบปกติ หลังจากนั้นนำคะแนนทักษะความคิดสร้างสรรค์ของทั้ง 2 กลุ่ม มาวิเคราะห์เปรียบเทียบพัฒนาการทางความคิดสร้างสรรค์ ด้วยค่าสถิติ t-test

independent โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติในการคำนวณ ได้ผลแสดงในตารางที่ 3 ตามสมมติฐานต่อไปนี้

สมมติฐาน

$$H_0 : \mu_1 = \mu_2$$

$$H_1 : \mu_1 > \mu_2$$

เมื่อ

μ_1 เป็นค่าเฉลี่ยพัฒนาการทางความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนบนเว็บที่มีการฝึกคิดนอกกรอบ

μ_2 เป็นค่าเฉลี่ยพัฒนาการทางความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนบนเว็บแบบปกติ

จากตารางที่ 3 ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ t-test แบบ 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 พบว่าค่าเฉลี่ยพัฒนาการทางความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนบนเว็บที่มีการฝึกคิดนอกกรอบกับผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนบนเว็บแบบปกติแตกต่างกัน โดยผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนบนเว็บที่มีการฝึกคิดนอกกรอบมีพัฒนาการทางความคิดสร้างสรรค์เฉลี่ยเพิ่มขึ้นสูงกว่าผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนบนเว็บแบบปกติ

3. ผลการเปรียบเทียบคะแนนทักษะความคิดสร้างสรรค์ก่อนและหลังเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนบนเว็บที่มีการฝึกคิดนอกกรอบ

ผู้วิจัยได้นำคะแนนการทดสอบความคิดสร้างสรรค์ก่อนและหลังเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนบนเว็บที่มีการฝึกคิดนอกกรอบ มาวิเคราะห์ด้วยค่าสถิติ t-test dependent ได้ผลดังแสดงในตารางที่ 4 ตามสมมติฐานดังนี้

สมมติฐาน

$$H_0 : \mu_1 = \mu_2$$

$$H_1 : \mu_2 > \mu_1$$

เมื่อ

μ_1 เป็นค่าเฉลี่ยความคิดสร้างสรรค์ก่อนเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนบนเว็บที่มีการฝึกคิดนอกกรอบ

μ_2 เป็นค่าเฉลี่ยความคิดสร้างสรรค์หลังเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนบนเว็บที่มีการฝึกคิดนอกกรอบ

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบพัฒนาการทางความคิดสร้างสรรค์ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

รายการ	$\bar{X}$		S.D.		t	P-value
	ทดลอง	ควบคุม	ทดลอง	ควบคุม		
ความคิดสร้างสรรค์	37.43	18.70	18.54	14.45	34.3	0.002*

*หมายถึงปฏิเสธสมมติฐานสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบคะแนนความคิดสร้างสรรค์ก่อนและหลังเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนบนเว็บที่มีการฝึกคิดนอกกรอบ

ด้าน			S.D.		t	P-value
	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง		
ความคิดสร้างสรรค์	97.14	12.97	60.51	74.9	7.55	* 00.0

*หมายถึงปฏิเสธสมมติฐานสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

จากตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบคะแนนความคิดสร้างสรรค์ก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนบนเว็บที่มีการฝึกคิดนอกกรอบ ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ t-test แบบ 2 กลุ่ม ที่ไม่เป็นอิสระต่อกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 พบว่าระดับคะแนนความคิดสร้างสรรค์ก่อนและหลังเรียนแตกต่างกัน โดยมีคะแนนความคิดสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

4. ผลการศึกษาความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่าง

การสำรวจความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนที่พัฒนาขึ้น หลังจากเรียนด้วยบทเรียนนี้ไปแล้ว ผู้วิจัยได้สำรวจความพึงพอใจของผู้เรียนโดยแยกวิเคราะห์เป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนบนเว็บที่มีการฝึกคิดนอกกรอบและกลุ่มผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนบนเว็บแบบปกติ ได้ผลดังตารางที่ 5 และตารางที่ 6 ดังนี้

ตารางที่ 5 ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนบนเว็บที่มีการฝึกคิดนอกกรอบ

รายการ	ระดับความพึงพอใจ		
	$\bar{X}$	S.D	ความหมาย
1. ระบบการลงทะเบียนมีความสะดวกและรวดเร็ว	4.50	0.52	มาก
2. การเข้าเรียนในบทเรียนและการออกจากบทเรียนมีความสะดวกรวดเร็ว	4.21	0.89	มาก
3. ขนาดของตัวอักษรและสีตัวอักษรที่ใช้มีความเหมาะสม	4.29	0.83	มาก
4. กราฟิกของบทเรียนรวมทั้ง ภาพนิ่ง วิดีโอ มีความเหมาะสม น่าสนใจ	4.14	1.23	มาก
5. การใช้งานบทเรียน ง่าย สะดวกและรวดเร็ว	4.21	0.89	มาก
6. เนื้อหาถูกต้อง ชัดเจน เรียงเป็นลำดับ ง่ายต่อการเรียนรู้	4.14	0.95	มาก
7. แบบทดสอบในบทเรียนมีความเหมาะสม	4.43	0.76	มาก
8. เสียงบรรยายมีความชัดเจน	3.93	1.07	มาก
9. ความเหมาะสมของเวลาในแต่ละกิจกรรม	3.93	1.00	มาก
10. ความเหมาะสมของเวลาในการนำเสนอเนื้อหา	3.71	1.07	มาก
11. หลังจากศึกษาจบบทเรียนแล้วผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการวาดภาพและระบายสี สามารถวาดวัตถุเพื่อนำไปสร้างงานแอนิเมชันได้	3.93	1.21	มาก
12. การเข้าเรียนมีความสะดวกสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองทุกที่ ทุกเวลา	4.29	0.91	มาก
ค่าเฉลี่ยภาพรวม	4.14	0.94	มาก

จากตารางที่ 5 ผลการสำรวจความพึงพอใจของกลุ่มผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนบนเว็บที่มีการฝึกคิดนอกกรอบ พบว่า มีความพึงพอใจต่อบทเรียนที่พัฒนาขึ้นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.14, S.D.=0.94$) โดยเรียงตามลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาค่าเฉลี่ยน้อย3 อันดับ คือ อันดับ 1 ด้านระบบการลงทะเบียนมีความสะดวก

และรวดเร็ว ($\bar{X}=4.50$)อันดับ 2 ด้านแบบทดสอบในบทเรียนมีความเหมาะสม ($\bar{X}=4.43$) และอันดับ3 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ2 ด้าน คือด้านขนาดของตัวอักษรและสีตัวอักษรที่ใช้มีความเหมาะสม ($\bar{X}=4.29$) และด้านการเข้าเรียนมีความสะดวกสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองทุกที่ ทุกเวลา ($\bar{X}=4.29$) ตามลำดับ

ตารางที่ 6 ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนบนเว็บแบบปกติ

รายการ	ระดับความพึงพอใจ		
	$\bar{X}$	S.D	ความหมาย
1. ระบบการลงทะเบียนมีความสะดวกและรวดเร็ว	4.20	0.70	มาก
2. การเข้าเรียนในบทเรียนและการออกจากบทเรียนมีความสะดวกรวดเร็ว	4.40	0.50	มาก
3. ขนาดของตัวอักษรและสีตัวอักษรที่ใช้มีความเหมาะสม	4.40	0.68	มาก
4. กราฟิกของบทเรียนรวมทั้ง ภาพนิ่ง วิดีโอ มีความเหมาะสม น่าสนใจ	4.50	0.61	มาก
5. การใช้งานบทเรียน ง่าย สะดวกและรวดเร็ว	4.25	0.64	มาก
6. เนื้อหาถูกต้อง ชัดเจน เรียงเป็นลำดับ ง่ายต่อการเรียนรู้	4.40	0.68	มาก
7. แบบทดสอบในบทเรียนมีความเหมาะสม	4.25	0.72	มาก
8. เสียงบรรยายมีความชัดเจน	4.15	0.67	มาก
9. ความเหมาะสมของเวลาในแต่ละกิจกรรม	4.25	0.91	มาก
10. ความเหมาะสมของเวลาในการนำเสนอเนื้อหา	4.20	0.83	มาก
11. หลังจากศึกษาจบบทเรียนแล้วผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการวาดภาพและระบายสี สามารถวาดวัตถุเพื่อนำไปสร้างงานแอนิเมชันได้	4.40	0.60	มาก
12. การเข้าเรียนมีความสะดวกสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองทุกที่ ทุกเวลา	4.30	0.86	มาก
ค่าเฉลี่ยภาพรวม	4.32	0.70	มาก

จากตารางที่ 6 ผลการสำรวจความพึงพอใจของกลุ่มผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนบนเว็บแบบปกติ พบว่ามีความพึงพอใจต่อบทเรียนที่พัฒนาขึ้น ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.32$, S.D.=0.70) โดยเรียงตามลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาค่าเฉลี่ยน้อย 3 อันดับ คือ อันดับ 1 ด้านกราฟิกของบทเรียนรวมทั้ง ภาพนิ่ง วิดีโอ มีความเหมาะสม น่าสนใจ ($\bar{X}=4.50$) อันดับ 2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 4 ด้าน คือ ด้านการเข้าเรียนในบทเรียนและการออกจากบทเรียนมีความสะดวกรวดเร็ว, ด้านขนาดของตัวอักษรและสีตัวอักษรที่ใช้มีความเหมาะสม, ด้านเนื้อหาถูกต้อง ชัดเจน เรียงเป็นลำดับ ง่ายต่อการเรียนรู้, ด้านหลังจากศึกษาจบบทเรียนแล้วผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการวาดภาพและระบายสี สามารถวาดวัตถุเพื่อนำไปสร้างงานแอนิเมชันได้ ($\bar{X}=4.40$) และอันดับ 3 คือ ด้านการเข้าเรียนมีความสะดวกสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองทุกที่ ทุกเวลา ($\bar{X}=4.30$) ตามลำดับ

5. อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษางานวิจัยในครั้งนี้ ทำให้ได้บทเรียนบนเว็บเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ด้วยการคิดนอกกรอบ สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งเป็นสื่อที่สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองผ่านระบบอินเทอร์เน็ต และ บทเรียนได้ผ่านการออกแบบและพัฒนาตามรูปแบบการสอนของ ADDIE มีเนื้อหาของบทเรียนเกี่ยวกับการวาดภาพและระบายสีด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป จากผลการวิจัยพบประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ผลการพัฒนาบทเรียนบนเว็บเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ด้วยการคิดนอกกรอบ สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ผลการประเมินคุณภาพบทเรียนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นพบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นต่อบทเรียนโดยรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 ส่วนเบี่ยง

เบนมาตรฐานเท่ากับ 0.56 และบทเรียนมีประสิทธิภาพตามมาตรฐานของ Meguigans ซึ่งมีค่าเท่ากับ 1.65 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ มีค่ามากกว่าเกณฑ์ 1.00 หมายความว่า ผู้เรียนได้คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ถือเป็นบทเรียนที่มีประสิทธิภาพสามารถนำไปใช้เป็นบทเรียนได้ ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้พัฒนาบทเรียนอย่างมีระบบโดยยึดหลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสร้างบทเรียน ตามรูปแบบการสอน ADDIE ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ ขั้นวิเคราะห์ ขั้นออกแบบ ขั้นพัฒนา ขั้นทดลองใช้และขั้นประเมินผล สอดคล้องกับ มนต์ชัย เทียนทอง (7) กล่าวว่ารูปแบบการสอน ADDIE สามารถนำไปใช้ออกแบบและพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ได้เป็นอย่างดี เนื่องจากครอบคลุมกระบวนการทั้งหมด ซึ่งแต่ละขั้นตอนของการพัฒนาบทเรียนได้ผ่านการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ บทเรียนที่พัฒนาขึ้นจึงมีการนำเสนอที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้มีรูปแบบที่น่าสนใจนำเสนอเนื้อหาเป็นลำดับขั้นตอน โดยผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลาไม่จำกัดอยู่แต่ในห้องเรียน อีกทั้งบทเรียนมีภาพวิดีโอ สี เสียง มีเนื้อหาถูกต้องและครบถ้วน มีกิจกรรมให้นักเรียนได้ฝึกการใช้เครื่องมือในการวาดภาพและระบายสีด้วยตัวเองผ่านโปรแกรมสำเร็จรูป ทำให้ผู้เรียนเพลิดเพลินกับการสร้างสรรค์ชิ้นงาน และบทเรียนได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญและนำไปทดลองใช้ก่อนที่จะนำมาใช้เก็บข้อมูลจริง จึงทำให้บทเรียนมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพศาล แซ่ฮึ้ง (11) ที่ได้พัฒนาและหาประสิทธิภาพของเว็บช่วยสอนแบบทบทวนบนระบบ LMS (Moodle) และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนวิชาการพัฒนาเว็บเพจด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยการพัฒนาบทเรียนตามรูปแบบการสอนของ ADDIE พบว่า 1) ประสิทธิภาพของเว็บช่วยสอนแบบทบทวนบนระบบ LMS (Moodle) ที่พัฒนาขึ้น มีค่าเท่ากับ 1.07 สูงกว่าเกณฑ์การหาประสิทธิภาพของ Meguigans 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างกลุ่มที่เรียนรู้ร่วมกันแบบเพื่อนคู่คิดสูงกว่า

กลุ่มที่เรียนรู้ด้วยตนเองและได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สนิท ดีเมืองชัย (12) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ร่วมกันโดยใช้ปัญหาเป็นหลักที่มีการช่วยเสริมศักยภาพทางการเรียนผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ด้วยขั้นตอนตามรูปแบบ ADDIE ผลที่ได้พบว่าบทเรียนมีประสิทธิภาพ เท่ากับ 1.06 ซึ่งมีค่ามากกว่าเกณฑ์ 1.00 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรวรรณ ขวัญนาถ (13) ได้ศึกษาการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนผ่านเว็บวิชาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนด้วยวิธีปัญหาเป็นหลักร่วมกับสื่อการสอนแบบสาธิต ด้วยขั้นตอนตามรูปแบบ ADDIE พบว่าบทเรียนดังกล่าวมีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 1.22 ตามเกณฑ์มาตรฐานของ Meguigans และสอดคล้องกับงานวิจัย เพ็ญพร ใจเย็น (14) ได้ศึกษาการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนบนระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตแบบสาธิตเรื่องหนังสือราชการประเภทต่างๆ วิชาโปรแกรมประมวลผลคำประยุกต์ ด้วยขั้นตอนตามรูปแบบ ADDIE ผลการวิจัยพบว่า 1) บทเรียนดังกล่าวมีประสิทธิภาพเท่ากับ 2.26 ซึ่งสูงกว่า 1.00 จึงถือว่าบทเรียนมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานของ Meguigans

2. ผลการเปรียบเทียบพัฒนาการทางความคิดสร้างสรรค์ระหว่างกลุ่มผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนบนเว็บที่มีการฝึกคิดนอกกรอบกับกลุ่มผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนบนเว็บแบบปกติ

คะแนนทักษะความคิดสร้างสรรค์ของกลุ่มผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนบนเว็บที่มีการฝึกคิดนอกกรอบ เพิ่มขึ้นสูงกว่าผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนบนเว็บแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า คะแนนพัฒนาการทางความคิดสร้างสรรค์ของกลุ่มผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนบนเว็บที่มีการฝึกคิดนอกกรอบเพิ่มขึ้นสูงกว่ากลุ่มผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนบนเว็บแบบปกติ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภาณินี เทพหนู (15) ที่ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีววิทยาและความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ที่เรียนด้วยกิจกรรมพัฒนาการคิดนอกกรอบ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างนักเรียน

มัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนป่าพยอมพิทยาคม ซึ่งเรียนด้วยกิจกรรมพัฒนาการคิดนอกกรอบ และโรงเรียนพัทลุง ซึ่งเรียนด้วยกิจกรรมตามคู่มือครู โรงเรียนละ 1 ห้อง ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมพัฒนาการคิดนอกกรอบคะแนนความคิดสร้างสรรค์เพิ่มขึ้นมากกว่านักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมตามคู่มือครู และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทสพล ศิลลา (16) ได้ศึกษาผลของการสอนแบบคิดนอกกรอบบนเว็บไซต์ต่อการสร้างสรรค์งานกราฟิกสามมิติด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่มีแบบการเรียนต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนที่เรียนด้วยวิธีการสอนบนเว็บไซต์แบบคิดนอกกรอบมีผลคะแนนการสร้างสรรค์สูงกว่าผู้เรียนที่เรียนด้วยวิธีปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Moir (17) ที่ได้ศึกษาผลการใช้การคิดนอกกรอบเพื่อกระตุ้นนักศึกษาให้เกิดการสร้างความคิดอเนกนัย โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 72 คน แบ่งเป็นกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม ซึ่งได้รับการสอนโดยการคิดในกรอบ และกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม โดยแต่ละกลุ่มได้รับการสอนโดยการใช้การคิดนอกกรอบของ De bono กลุ่มที่ 1 เป็นการสอนโดยตรง กลุ่มที่ 2 เป็นการสอนโดยอ้อม และเปรียบเทียบคะแนนในด้านความคิดคล่อง ความคิดยืดหยุ่น และความคิดริเริ่ม ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มที่ได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคการคิดนอกกรอบ มีคะแนนสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนโดยการคิดในกรอบ ในด้านความคิดคล่อง และความคิดริเริ่ม และคะแนนของกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยตรงและโดยอ้อมไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบคะแนนทักษะความคิดสร้างสรรค์ก่อนและหลังเรียนของกลุ่มผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนบนเว็บที่มีการฝึกคิดนอกกรอบ

คะแนนความคิดสร้างสรรค์ของกลุ่มผู้เรียนหลังเรียนด้วยบทเรียนบนเว็บที่มีการฝึกคิดนอกกรอบสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ว่าคะแนนทักษะในการคิดสร้างสรรค์ของกลุ่มผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนบนเว็บที่มีการฝึกคิดนอกกรอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนสอดคล้องกับผลการวิจัยของจันทร์จิรา

จันทร์ปาน (18) ได้ศึกษาการสร้างสื่อคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้รูปแบบการฝึกคิดนอกกรอบแบบเลี้ยงแนวคิดเดิมและสร้างแนวคิดใหม่ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ จำนวน 40 ผลการวิจัยพบว่า คะแนนความคิดสร้างสรรค์หลังฝึกสูงกว่าก่อนฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับเพ็ญธนา บุญวงษ์ (19) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมพัฒนาการคิดนอกกรอบที่มีต่อทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าธนบุรี โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 1 ห้อง 35 คน ผลการศึกษาคพบว่า ความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนหลังการใช้ชุดกิจกรรมพัฒนาการคิดนอกกรอบสูงกว่าก่อนใช้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ผลการศึกษาความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการศึกษาความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม มีความพึงพอใจต่อบทเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากบทเรียนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีขั้นตอนการเรียนรู้ที่ง่าย ไม่ซับซ้อน มีรูปแบบที่น่าสนใจ ผู้เรียนมีอิสระในการเรียนรู้ สามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลาตามต้องการ มีกิจกรรมให้คิดและท้าทายความสามารถของผู้เรียน ทำให้ผู้เกิดเกิดความรู้สึกสนุกกับการทำกิจกรรม สอดคล้องกับ รัชมี จิตวิมลนิมิต (20) ได้ศึกษาการสร้างบทเรียนออนไลน์โดยใช้วิธีการสอนแบบสืบเสาะความรู้ วิชาคอมพิวเตอร์ เรื่องการสืบค้นข้อมูลบนอินเทอร์เน็ตที่พบว่า ความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างมีผลการประเมินเท่ากับ 4.72 อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด และสอดคล้องกับ ขนิษฐา คนกล้า (21) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยการเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบฝึกทบทวนบนอินเทอร์เน็ต โดยการใช้เทคนิคโครงงานเป็นฐาน รายวิชาการสร้างการ์ตูนด้วยโปรแกรม Adobe Flash เรื่องการใช้เครื่องมือการสร้างการ์ตูน พบว่าผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนผ่านเว็บที่พัฒนาขึ้นในระดับมาก และสอดคล้องกับ จิตรลัดดา โอบารุ่ง (22) ได้ศึกษาผลการพัฒนาทักษะปฏิบัติด้วยบทเรียนบนเว็บ

เรื่อง การใช้โปรแกรม Microsoft Word วิชาคอมพิวเตอร์ เพื่องานอาชีพ ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยการจัดกิจกรรมเรียนรู้ทักษะปฏิบัติด้วยบทเรียนบนเว็บ เรื่องการใช้โปรแกรม Microsoft Word วิชาคอมพิวเตอร์ เพื่องานอาชีพอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ด้วยการคิดนอกกรอบนั้นสามารถพัฒนาด้วยเทคนิคต่างๆ ที่หลากหลาย ดังนั้นควรเลือกใช้เทคนิคในการฝึกให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชานั้น ๆ

1.2 ในชั้นเรียนควรมีบรรยากาศการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้สึกสบายใจ กล้าที่จะแสดงความคิดเห็น ไม่ตำหนิหรือวิจารณ์ความคิดของผู้เรียน ควรออกแบบบทเรียนให้สามารถดึงดูดความสนใจ ผู้เรียนให้ได้ก่อนที่จะทำการฝึกความคิดสร้างสรรค์ด้วยการคิดนอกกรอบ เพื่อให้การใช้เทคนิคในบทเรียนเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

1.3 เกณฑ์การให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์แต่ละด้านมีรายละเอียดไม่เหมือนกัน ดังนั้นต้องอธิบายหลักเกณฑ์การตรวจให้กับผู้ตรวจอย่างชัดเจนจะได้เป็นมาตรฐานเดียวกัน และถ้าผู้ตรวจมีหลายคน ควรหาค่าความเที่ยงตรงของการตรวจให้คะแนนด้วย

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการพัฒนาบทเรียนบนเว็บที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ด้วยเทคนิคอื่น ๆ เปรียบเทียบกับการคิดนอกกรอบ

2.2 ควรเพิ่มกลุ่มทดลองเพื่อเปรียบเทียบคะแนนทักษะความคิดสร้างสรรค์กับเทคนิคอื่น ๆ

2.3 เพื่อให้เห็นพัฒนาการทางทักษะความคิดสร้างสรรค์อย่างชัดเจนควรเพิ่มระยะเวลาในการฝึกให้นานขึ้นเพราะการฝึกทักษะความคิดสร้างสรรค์ด้วยการคิดนอกกรอบในระยะแรกๆ อาจใช้เวลาในการคิดนาน

แต่เมื่อฝึกไปเรื่อยๆ จะทำให้ผู้เรียนมีทักษะในการคิดนอกกรอบดีขึ้น คิดได้เร็วขึ้น จะส่งผลให้เห็นความแตกต่างทางความคิดสร้างสรรค์ระหว่างก่อนฝึกและหลังฝึกอย่างชัดเจน

2.4 เทคนิคการคิดนอกกรอบของ De Bono (1982)(4) อธิบายไว้ว่าการฝึกคิดนอกกรอบแต่ละเทคนิคสามารถใช้ได้กับผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 7 ปีขึ้นไป ส่วนเทคนิคใดจะเหมาะสมกับกลุ่มใดมากที่สุดนั้นสามารถทดสอบหรือทดลองฝึกก่อนได้แต่ต้องแยกฝึกจากเนื้อหาวิชาอื่นๆ โดยให้มีช่วงเวลาฝึกคิดนอกกรอบโดยเฉพาะ

6. กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.กนก สมะวรรณนะ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประวิทย์ สิมมาทัน อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ซึ่งได้สละเวลา ให้ความรู้ด้านวิชาการ คำแนะนำ ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อบทความ คอยตรวจสอบและติดตามความก้าวหน้า และให้ความช่วยเหลือทุกครั้งที่มีปัญหา สุดท้ายขอขอบพระคุณ ศสวท. ที่ได้ให้ทุนการศึกษานับสนุนค่าใช้จ่ายในการเรียนตลอดหลักสูตร ทำให้การทำวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

7. เอกสารอ้างอิง

- (1) วิจารย์ พานิช. (2556). การสร้างการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ 21 (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ : ส.เจริญการพิมพ์.
- (2) Miles, Elizabeth. (1997). Tune Your Brain. New York : The Berkley Publishing Group.
- (3) William., F.E. (1970). Classroom Idea for Encouraging Thinking and Feeling. New York :D.O.K. Plublishing Co.
- (4) Edward De Bono. (1982). Lateral Thinking: A Textbook of Creativity. Penguin Books.

- (5) Torrance., E.P. (1965). The Torrance Tests of Creative Thinking. Bensenville, IL: Scholastic 119 Testing Service.
- (6) สถาบันห้องเรียนแห่งอนาคต (2557). JS Creative Thinking Score. กรุงเทพฯ:Future Classroom CentralPlaza Lardprao. (เอกสารอัดสำเนา).
- (7) มนต์ชัย เทียนทอง. (2554). การออกแบบและพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : ภาควิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- (8) พิสุทธิธารอารีราษฎร์. (2551). การพัฒนาซอฟต์แวร์ทางการศึกษา. มหาสารคาม : อภิชาติการพิมพ์.
- (9) บุญชม ศรีสะอาด, นิภา ศรีพิโรจน์ และนุชวรา ทองทวี. (2528). การวัดผลและการประเมินผลทางการศึกษา. ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- (10) เกียรติสุดา ศรีสุข. (2552). ระเบียบวิธีวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 3). เชียงใหม่ : โรงพิมพ์คลองข้ง.
- (11) ไพศาล แซ่อึ้ง. (2551). การพัฒนาและหาประสิทธิภาพของเว็บช่วยสอนแบบทบทวนบนระบบ LMS (Moodle) และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน วิชาการพัฒนาเว็บเพจด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงระหว่างกลุ่มที่เรียนรู้ด้วยตนเองกับกลุ่มที่เรียนรู้ร่วมกันแบบเพื่อนคู่คิด. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- (12) สนิท ดีเมืองซ้าย. (2552). การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ร่วมกันโดยใช้ปัญหาเป็นหลักที่มีการช่วยเสริมศักยภาพ การเรียนผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์. วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- (13) จีรวรรณ ขวัญนาค. (2555). การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนผ่านเว็บ วิชาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนด้วยวิธีปัญหาเป็นหลัก ร่วมกับสื่อการสอนแบบสาธิต. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- (14) เพ็ญพร ใจเย็น. (2555). การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนบนระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตแบบสาธิตเรื่องหนังสือราชการประเภทต่างๆ วิชาโปรแกรมประมวลผลคำประยุกต์. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- (15) ภาณินี เทพหนู. (2546). ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีววิทยาและความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยกิจกรรมพัฒนาการคิดนอกกรอบ. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- (16) ทศพล สิตลา. (2553). ผลของการสอนแบบคิดนอกกรอบบนเว็บที่มีต่อการสร้างสร้งงานกราฟิกสามมิติด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีแบบการเรียนต่างกัน. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาสัตสศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- (17) Moir, P.E. (1986). Training continuing educators for divergent thinking. Dissertation Abstract international.
- (18) จันทรจิรา จันทรปาน. (2553). การสร้างสื่อคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์โดยใช้รูปแบบการฝึกคิดนอกกรอบแบบเลี้ยงแนวคิดเดิมและสร้างแนวคิดใหม่. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์เทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.

- (19) เพ็ญธิดา บุญวงษ์. (2553). ผลการใช้ชุดกิจกรรมพัฒนาการคิดนอกกรอบที่มีต่อทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าธนบุรี. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- (20) รัชมี จิตวิมลนิมิต. (2553). การสร้างบทเรียนออนไลน์โดยใช้วิธีสอนแบบสืบเสาะความรู้ วิชาคอมพิวเตอร์เรื่องการสืบค้นเทคโนโลยี. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์เทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- (21) ขนิษฐา คนกล้า. (2554). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบฝึกทบทวน บนอินเทอร์เน็ต โดยการใช้เทคนิคโครงงานเป็นฐาน รายวิชา การสร้างการ์ตูน ด้วยโปรแกรม Adobe Flash เรื่อง การใช้เครื่องมือการสร้างการ์ตูน. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษามหาวิทยาลัยพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- (22) จิตรลัดดา โอบำรุง. (2554). ผลการพัฒนาทักษะปฏิบัติด้วยบทเรียนบนเว็บ เรื่อง การใช้โปรแกรมMicrosoft Word วิชาคอมพิวเตอร์เพื่อ งานอาชีพ ของนักเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ. การศึกษาค้นคว้าอิสระมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

KKU isr.j. 2016; 4(2) : 207-217

<http://irj.kku.ac.th>

ระดับองค์กรแห่งการเรียนรู้ : กรณีศึกษาคณะวิทยาการสุขภาพและการกีฬา มหาวิทยาลัยทักษิณ

Level of the Learning Organization : Case study of Faculty of Health and Sports Science, Thaksin University

ขจรศักดิ์ เพ็ชรรัตน์^{1*}

¹นักวิชาการ คณะวิทยาการสุขภาพและการกีฬา มหาวิทยาลัยทักษิณ

*Correspondent author : john_thaksin@hotmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาเชิงพรรณนาค้างนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับองค์กรแห่งการเรียนรู้ ของบุคลากรคณะวิทยาการสุขภาพและการกีฬา มหาวิทยาลัยทักษิณ กลุ่มประชากรที่ศึกษา คือ บุคลากรคณะวิทยาการสุขภาพและการกีฬา มหาวิทยาลัยทักษิณ จำนวน 41 คน เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่าง เดือนพฤศจิกายน - ธันวาคม พ.ศ. 2557 ด้วยแบบสอบถามองค์กรแห่งการเรียนรู้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบด้วย ด้านการเรียนรู้ องค์กร บุคคล การจัดการความรู้ และเทคโนโลยี แบบสอบถามได้รับการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ มีค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหา เท่ากับ 0.99 และมีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค เท่ากับ 0.83 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา

ผลการศึกษาพบว่า ระดับองค์กรแห่งการเรียนรู้ ของบุคลากรคณะวิทยาการสุขภาพและการกีฬา ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($= 3.58 \pm 0.48$) และเมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบ พบว่า การเรียนรู้ของบุคลากรอยู่ในระดับมาก (3.84 ± 0.57) ส่วนองค์ประกอบด้านเทคโนโลยี (3.63 ± 0.75) การจัดการความรู้ (3.53 ± 0.51) บุคลากร (3.47 ± 0.62) และองค์กร (3.43 ± 0.66) อยู่ในระดับปานกลาง จากผลการศึกษาดังกล่าว คณะฯ ควรส่งเสริมและจัดกิจกรรมที่เน้นให้บุคลากรมีการแสวงหาความรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและควรเพิ่มแรงจูงใจทางบวกตลอดจนการพัฒนากระบวนการสารสนเทศสำหรับการจัดการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อเป็นการพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ของคณะฯ ต่อไป

คำสำคัญ : องค์กรแห่งการเรียนรู้ คณะวิทยาการสุขภาพและการกีฬา มหาวิทยาลัยทักษิณ

Abstract

The purposes of this descriptive study aimed to investigate level of learning organization among staff of Faculty of Health and Sports Science, Thaksin University. The population was 41 staff working at Faculty of Health and Sports science. The data was gathered between November and December, 2014. The questionnaires of learning organization consisted of 5 components; including learning, organization, personnel, knowledge management and technology. The content validity of questionnaire was determined by experts and had content validity index of 0.99. The cronbach's alpha coefficient was 0.83. Descriptive statistics was to analyzed.

The main results found that learning organization among staff at Faculty of health and Sports Science were rated at moderate level ($= 3.58 \pm 0.480$). In addition, each component of learning organization found that leaning was rated at high level (3.84 ± 0.57). However, components of technology (3.63 ± 0.75), knowledge management (3.53 ± 0.51), personnel (3.47 ± 0.62), and organization (3.43 ± 0.66) were rated at moderate level.

The results suggested that executive organization should establish activities in order to promote self learning and development continuously. In addition, information technology systems should be developed to promote the staff's working competency and motivation in order to promote learning organization in further.

Keywords : Learning Organization, Faculty of Health and Sports Science, Thaksin University

1. บทนำ

จากสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยในปัจจุบันที่มีผลต่อทิศทางการพัฒนาประเทศในภาพรวมทั้งบริบทด้านเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรมและเทคโนโลยี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2556 - 2559 สะท้อนให้เห็นว่า ประเทศไทยยังต้องเผชิญกระแสการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกประเทศที่ผันผวนซับซ้อนและคาดการณ์ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นไม่ได้ (1) ผวนวกกับในปี พ.ศ. 2558 ประเทศไทยต้องเตรียมความพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญจากปัจจัยด้านความร่วมมือของประเทศไทยในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จำนวน 10 ประเทศเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ซึ่งประกอบด้วยความร่วมมือ 3 ด้าน ที่เปรียบเสมือนเสาหลักสามเสาที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ได้แก่ ประชาคมการเมืองและความมั่นคง (ASEAN Political-Security Community - APSC) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community - AEC) และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio - Cultural Community - SCC) (2)

จากสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวฯ ทำให้องค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนต้องปรับตัวและเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองให้อยู่รอดในภาวะการณ์ที่เต็มไปด้วยข้อมูลความรู้ เทคโนโลยีแห่งศักราชใหม่ การแข่งขันที่เพิ่มสูงขึ้น ดังนั้น องค์กรจะประสบความสำเร็จได้ต้องเพิ่มสมรรถนะในการเรียนรู้ของบุคลากร (3) เพื่อสู่เป้าหมายขององค์กรแห่งการเรียนรู้ องค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) นับได้ว่าเป็นพื้นฐานที่สำคัญสำหรับการพัฒนาองค์กร ที่นำสู่การเป็นองค์กรแห่งความรู้ (Knowledge Organization) และองค์กรแห่งนวัตกรรม (Innovative Organization) ซึ่งการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นทั่วทั้งองค์กรและทั่วทุกระบบ จะทำให้องค์กรไม่เพียงอยู่รอด แต่ยังมีโอกาสประสบความสำเร็จด้วย ดังเช่นที่บรรดาผู้นำของ Rover Automotive Group ในประเทศอังกฤษ กล่าวว่า “การเรียนรู้ในองค์กรจะนำมาซึ่งการบริหารความเปลี่ยนแปลงในอนาคต โดยมันจะทำให้เกิดการก้าวกระโดดระดับอนุภาค (Quantum leaps) การปรับปรุงอย่างต่อเนื่องก็คือ การที่ทุกก้าวกระโดดในระดับอนุภาคจะกลายเป็นโอกาสในการเรียนรู้ และการเตรียมพร้อมสำหรับการก้าวกระโดดในครั้งต่อไป

การเรียนรู้ที่เร็วกว่าคู่แข่งจะทำให้ระยะห่างของเวลาระหว่างการก้าวกระโดดแต่ละครั้งลดลง และทำให้เราก้าวรุดหน้าไปได้เร็วขึ้น” ปรากฏการณ์ขององค์กรแห่งการเรียนรู้เริ่มได้รับการยอมรับจากองค์กรภาคเอกชน โดยเฉพาะในช่วงทศวรรษที่ 1990 บริษัทจำนวนมากได้กำหนดพันธกิจของตนเอง เพื่อจะเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ เช่น General Electric Nokia รวมไปถึง Honda และ Samsung (4) สำหรับประเทศไทยเริ่มมีการตื่นตัวในแนวคิดองค์กรแห่งการเรียนรู้ สืบเนื่องจากพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 หมวด 3 การบริหารราชการให้เกิดผลสัมฤทธิ์ภารกิจของรัฐ มาตรา 11 บัญญัติไว้ว่า “ส่วนราชการมีหน้าที่พัฒนาความรู้ในส่วนราชการเพื่อให้มีลักษณะเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ โดยต้องรับรู้ข้อมูลข่าวสารและสามารถประมวลผลความรู้ในด้านต่าง ๆ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติราชการได้อย่างถูกต้อง รวดเร็วและเหมาะสมกับสถานการณ์” (5)

คณะวิทยาการสุขภาพและการกีฬา เป็นส่วนงานวิชาการ ระดับคณะฯ สังกัดมหาวิทยาลัยทักษิณ ซึ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐบาล มีพันธกิจหลักในการผลิตบัณฑิต พัฒนาบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ และการกีฬา บูรณาการภูมิปัญญาพัฒนาองค์ความรู้ บริการวิชาการเพื่อพัฒนาสังคมสุขภาพที่พึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน ตลอดจนส่งเสริมและอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทยด้านสุขภาพ กีฬาและนันทนาการ โดยปัจจุบันจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรี จำนวน 4 หลักสูตร ได้แก่ 1) หลักสูตร วท.บ. สาธารณสุขศาสตร์ 2) หลักสูตร วท.บ. สุขศาสตร์อุตสาหกรรมและความปลอดภัย 3) หลักสูตร วท.บ. วิทยาศาสตร์การกีฬา และ 4) หลักสูตร พท.บ. การแพทย์แผนไทย ระดับบัณฑิตศึกษา จำนวน 1 หลักสูตร คือ หลักสูตร วท.ม. การจัดการระบบสุขภาพ (6) จากภารกิจดังกล่าวฯ คณะฯ จำเป็นต้องใช้องค์ความรู้ ทักษะ เทคโนโลยีสารสนเทศ และการประสานเชื่อมโยงกันทุกระบบเพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์กร และเพื่อความเท่าทันการเปลี่ยน

ในด้านการจัดการศึกษาในฐานะสถาบันการอุดมศึกษาในกลุ่มประชาคมอาเซียนครอบคลุมทุกมิติ โดยองค์กรแห่งการเรียนรู้จะเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะทำให้คณะฯ เกิดการปรับตัวและปรับปรุงตนเองอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของคณะฯ ซึ่งคณะฯ จะเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ได้นั้น บุคลากรทั้งสายวิชาการและสายสนับสนุนของคณะฯ จะต้องเป็นคนที่ไม่รู้และเรียนรู้ร่วมกันทั้งองค์กรโดยถือว่าความรู้เป็นหัวใจสำคัญที่จะสร้างมูลค่าให้เกิดขึ้นในองค์กร

จากความสำคัญดังกล่าวฯ ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาว่าระดับองค์กรแห่งการเรียนรู้ ของคณะวิทยาการสุขภาพและการกีฬาว่าอยู่ในระดับใด โดยการศึกษาครั้งนี้มุ่งให้ความสนใจกับตัวแปรด้านองค์กรแห่งการเรียนรู้ของคณะวิทยาการสุขภาพและการกีฬา 5 องค์ประกอบตามแนวคิดของมาร์ควอตส์ ได้แก่ ด้านการเรียนรู้ ด้านองค์กร ด้านบุคลากร ด้านการจัดการความรู้ และด้านเทคโนโลยี ซึ่งองค์กรแห่งการเรียนรู้ หมายถึง องค์กรซึ่งมีบรรยากาศของการเรียนรู้ในลักษณะรายบุคคลและกลุ่มคน มีการเรียนรู้ที่เป็นพลวัต มีการสอนบุคลากรในองค์กรให้มีกระบวนการคิดวิเคราะห์เพื่อช่วยให้เข้าใจในสรรพสิ่ง สามารถเรียนรู้ จัดการ และให้ความรู้เป็นเครื่องมือไปสู่ความสำเร็จควบคู่ไปกับการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย (4) ทั้งนี้ประเด็นดังกล่าวฯ จะทำให้คณะฯ ได้ทราบวาระระดับองค์กรแห่งการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ ของคณะฯ อยู่ในระดับใด เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการตัดสินใจของผู้บริหาร ในส่งเสริมและสนับสนุนให้คณะฯ เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่ยั่งยืน ส่งผลต่อประสิทธิภาพและความสำเร็จการดำเนินงานในภารกิจต่าง ๆ ของคณะฯ ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาระดับองค์กรแห่งการเรียนรู้ คณะวิทยาการสุขภาพและการกีฬา มหาวิทยาลัยทักษิณ

2.2 เพื่อศึกษาระดับองค์กรแห่งการเรียนรู้จำแนกตามส่วนงานต่าง ๆ ภายใน คณะวิทยาการสุขภาพและการกีฬา มหาวิทยาลัยทักษิณ

3. นิยามศัพท์เฉพาะ

1. คณะวิทยาการสุขภาพและการกีฬา หมายถึง ส่วนงานวิชาการระดับคณะ สังกัดมหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุง

2. องค์กรแห่งการเรียนรู้ หมายถึง คุณลักษณะของคณะวิทยาการสุขภาพและการกีฬา 5 ด้าน ตามแนวคิดของมาร์ควอตท์ (4) คือองค์ประกอบด้านการเรียนรู้ องค์ประกอบด้านองค์กร องค์ประกอบด้านบุคคล องค์ประกอบด้านการจัดการความรู้ และองค์ประกอบด้านเทคโนโลยี

4. วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรสำหรับการวิจัยครั้งนี้คือ บุคลากรที่ปฏิบัติงานประจำทุกคน สังกัดคณะวิทยาการสุขภาพและการกีฬา มหาวิทยาลัยทักษิณ รวมทั้งสิ้น จำนวน 50 คน จำแนกเป็นสายวิชาการ จำนวน 30 คน และสายสนับสนุนวิชาการ 20 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้พัฒนาเครื่องมือจากการศึกษาค้นคว้า เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเครื่องมือของผู้วิจัยอื่นๆ ในประเด็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยจัดทำเป็นแบบสอบถาม 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามสำรวจรายการ (Check List) ใช้รวบรวมข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามองค์กรแห่งการเรียนรู้ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท สเกล (Likert Scale) (7) ซึ่งเป็นข้อคำถามเชิงบวกทั้งหมด จำนวน 26 ข้อ ใช้สำหรับสอบถามระดับองค์กรแห่งการเรียนรู้ 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) องค์ประกอบด้านการเรียนรู้ 2) องค์ประกอบด้านองค์กร 3) องค์ประกอบด้านบุคคล 4) องค์ประกอบด้านการจัดการความรู้ และ 5) องค์ประกอบด้านเทคโนโลยี โดยกำหนดหลักเกณฑ์การให้ค่าน้ำหนักคะแนน 5 ระดับ ว่าข้อ

คำถามแต่ละข้อตรงกับความคิดเห็นของผู้ตอบในระดับใด ดังนี้

5 หมายถึง มีลักษณะนั้นมากที่สุด

4 หมายถึง มีลักษณะนั้นมาก

3 หมายถึง มีลักษณะนั้นปานกลาง

2 หมายถึง มีลักษณะนั้นน้อย

1 หมายถึง มีลักษณะนั้นน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาคณะวิทยาการสุขภาพและการกีฬาสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ 5 ด้าน

3. การสร้างและทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

3.1 ศึกษาทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์กรแห่งการเรียนรู้

3.2 แบบสอบถามองค์กรแห่งการเรียนรู้ได้ทำการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์กรแห่งการเรียนรู้ และสรุปเป็นข้อบ่งชี้เนื้อหาที่จะใช้สร้างแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยพัฒนาปรับปรุงแบบสอบถามของ ธิดาวรรณ เกื้อคลัง (8)

3.3 ความเที่ยง โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านการบริหารหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านองค์กรแห่งการเรียนรู้ภายนอก เพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยตรวจสอบความครอบคลุมของข้อคำถาม ความถูกต้องและความชัดเจนของข้อคำถามรายข้อ (Item) กับนิยามเชิงปฏิบัติการ (Item-objective Congruence) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญลงความเห็นและให้ค่าคะแนน เมื่อแน่ใจว่าคำถามนั้นตรงกับเนื้อหา (+1) เมื่อไม่แน่ใจว่าคำถามนั้นตรงกับเนื้อหา (0) เมื่อแน่ใจว่าคำถามนั้นไม่ตรงกับเนื้อหา (-1) นำคะแนนแต่ละข้อมาหาค่า IOC (Index of Item-Objective Congruence) โดยมีเกณฑ์ตัดสินค่าดัชนีความสอดคล้องที่ยอมรับได้มากกว่า 0.5 ขึ้นไป ถือว่าข้อคำถาม

นั้นวัดได้ตรงจุดประสงค์ และสามารถนำมาใช้ได้ ซึ่งค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหาเท่ากับเท่ากับ 0.99 (9)

3.4 การหาความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นและผ่านการตรวจจากผู้ทรงคุณวุฒิไปทำการทดสอบก่อนปฏิบัติงานจริง (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา คือ บุคลากรสังกัดคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ จำนวน 30 ชุด แล้วนำข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามหาความเชื่อมั่นแต่ละฉบับ โดยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) เท่ากับ 0.83

3.5 นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้แล้วตรวจสอบและนำเสนอเกี่ยวกับการจัดทำฉบับสมบูรณ์สำหรับการใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ต่อไป

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม ซึ่งผ่านการพิจารณาความสอดคล้องต้องกันของเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิและผ่านการทดลองก่อนปฏิบัติงานจริง (Try Out) และทำการปรับปรุงแก้ไขจนมีความสมบูรณ์ และนำไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากรที่กำหนด จำนวน 50 ชุด โดยมีอัตราการตอบกลับ (Response Rate) จำนวน 41 ชุด คิดเป็นร้อยละ 82.00 ซึ่งก่อนดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม โดยหาค่า Missing Data พบว่า แบบสอบถามทุกชุดมีความสมบูรณ์

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ทั้งนี้ นำเสนอข้อมูลในรูปแบบเชิงพรรณนาและตาราง

7. ผลการวิจัยและอภิปรายผล

7.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างบุคลากร

ข้อมูลทั่วไปของบุคลากรคณะวิทยาการสุขภาพและการกีฬา พบว่า บุคลากรส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี การศึกษาพบว่าบุคลากรมีการศึกษาระดับปริญญาโทมากที่สุดรองลงมาคือ ระดับปริญญาตรีระยะเวลาการปฏิบัติงานส่วนใหญ่ไม่เกิน 5 ปี รองลงมาคือ มีระยะเวลาการปฏิบัติงานระหว่าง 6 - 10 ปี ประเภทบุคลากรพบว่า เป็นบุคลากรสายวิชาการมากกว่าสายสนับสนุน และสังกัดสำนักงานคณะเป็นส่วนใหญ่ รองลงมาสังกัดสาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

7.2 ระดับองค์กรแห่งการเรียนรู้

ระดับองค์กรแห่งการเรียนรู้ คณะวิทยาการสุขภาพและการกีฬา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.58 \pm 0.48$) และเมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบพบว่า องค์ประกอบด้านการเรียนรู้ของบุคลากรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84 \pm 0.57$) ส่วนองค์ประกอบด้านเทคโนโลยี ด้านการจัดการความรู้ ด้านบุคลากร และด้านองค์กร อยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด ($\bar{X} = 3.63 \pm 0.75, 3.53 \pm 0.51, 3.47 \pm 0.62$ และ 3.43 ± 0.66 ตามลำดับ)

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาระดับองค์กรแห่งการเรียนรู้จำแนกตามส่วนงานภายในคณะวิทยาการสุขภาพและการกีฬาพบว่าสาขาวิชาการแพทย์แผนไทยและสำนักงานคณะ มีระดับองค์กรแห่งการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.73 \pm 0.34$ และ 3.71 ± 0.34 ตามลำดับ) ส่วนสาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์และสุขภาพสิ่งแวดล้อมและสาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา ระดับองค์กรแห่งการเรียนรู้โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด ($\bar{X} = 3.62 \pm 0.45, 3.57 \pm 0.21$ และ 3.05 ± 0.79 ตามลำดับ) ดังรายละเอียดในตารางที่ 2 และ 3

ตาราง 1 จำนวนและค่าร้อยละของข้อมูลทั่วไปของบุคลากร คณะวิทยาการสุขภาพและการกีฬา

ข้อมูลทั่วไปของบุคลากร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	13	31.70
หญิง	28	68.30
อายุ		
อายุไม่เกิน 30 ปี	12	29.30
อายุระหว่าง 31 - 40 ปี	24	58.50
อายุ 41 ปี ขึ้นไป	5	12.20
ข้อมูลทั่วไปของบุคลากร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	1	2.40
ปริญญาตรี	15	36.60
ปริญญาโท	18	43.90
ปริญญาเอก	7	17.10
ระยะเวลาการปฏิบัติงาน		
0 - 5 ปี	20	48.8
6 - 10 ปี	17	41.5
11 - 15 ปี	0	0
16 - 20 ปี	3	7.3
มากกว่า 21 ปี	1	2.4
ประเภทบุคลากร		
สายวิชาการ	21	51.20
สายสนับสนุน	20	48.80
ส่วนงานที่สังกัด		
สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์	10	24.40
สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์อุตสาหกรรมและสุขภาพ	4	9.80
สิ่งแวดล้อม		
สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา	6	14.60
สาขาวิชาการแพทย์แผนไทย	8	19.50
สำนักงานคณะ	13	31.70

ตารางที่ 2 ระดับองค์กรแห่งการเรียนรู้ คณะวิทยาการสุขภาพและการกีฬา โดยภาพรวม

องค์กรแห่งการเรียนรู้	($\bar{X}$)	S.D	ระดับ
1. ด้านการเรียนรู้ของบุคลากร	3.84	0.57	มาก
2. ด้านองค์กร	3.43	0.66	ปานกลาง
3. ด้านบุคลากร	3.47	0.62	ปานกลาง
4. ด้านการจัดการความรู้	3.53	0.51	ปานกลาง
5. ด้านเทคโนโลยี	3.63	0.75	ปานกลาง
ภาพรวมองค์ประกอบองค์กรแห่งการเรียนรู้	3.58	0.48	ปานกลาง

ตารางที่ 3 ระดับองค์กรแห่งการเรียนรู้ จำแนกตามส่วนภายใน

องค์กรแห่งการเรียนรู้	ส่วนงานที่สังกัด				
	สาธารณสุข ศาสตร์	สุขศาสตร์ อุตสาหกรรมฯ	วิทยา ศาสตร์การ กีฬา	การแพทย์ แผนไทย	สำนักงาน คณะฯ
1. ด้านการเรียนรู้					
Mean $\pm$ SD	4.10 $\pm$ 0.38	3.85 $\pm$ 0.34	3.56 $\pm$ 0.82	3.90 $\pm$ 0.50	3.73 $\pm$ 0.64
2. ด้านองค์กร					
Mean $\pm$ SD	3.58 $\pm$ 0.60	3.50 $\pm$ 0.34	2.63 $\pm$ 0.88	3.80 $\pm$ 0.49	3.4 $\pm$ 0.53
3. ด้านบุคลากร					
Mean $\pm$ SD	3.53 $\pm$ 0.60	3.66 $\pm$ 0.13	2.72 $\pm$ 0.90	3.60 $\pm$ 0.50	3.64 $\pm$ 0.44
4. ด้านการจัดการความรู้					
Mean $\pm$ SD	3.50 $\pm$ 0.58	3.55 $\pm$ 0.41	3.30 $\pm$ 0.72	3.65 $\pm$ 0.54	3.58 $\pm$ 0.40
5. ด้านเทคโนโลยี					
Mean $\pm$ SD	3.42 $\pm$ 0.52	3.30 $\pm$ 0.80	3.06 $\pm$ 1.15	3.70 $\pm$ 0.33	4.13 $\pm$ 0.61
ภาพรวม	3.62 $\pm$ 0.45	3.57 $\pm$ 0.21	3.05 $\pm$ 0.79	3.73 $\pm$ 0.34	3.71 $\pm$ 0.34
ระดับ	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	มาก	มาก

8. ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของบุคลากรคณะวิทยาการสุขภาพและการกีฬา พบว่า บุคลากรส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี การศึกษาพบว่าบุคลากรมีการศึกษาระดับปริญญาโทมากที่สุด รองลงมาคือ ระดับปริญญาตรีระยะเวลาการปฏิบัติงานส่วนใหญ่ ไม่เกิน 5 ปี รองลงมาคือ มีระยะเวลาการปฏิบัติงานระหว่าง 6 - 10 ปี ประเภทบุคลากรพบว่า เป็นบุคลากรสายวิชาการมากกว่าสายสนับสนุน และสังกัดสำนักงานคณะฯ เป็นส่วนใหญ่ รองลงมาสังกัดสาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ผลการวิเคราะห์ระดับองค์กรแห่งการเรียนรู้ คณะวิทยาการสุขภาพและการกีฬา พบว่า ระดับองค์กรแห่งการเรียนรู้ คณะวิทยาการสุขภาพและการกีฬา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางและเมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบด้านการเรียนรู้ของบุคลากรอยู่ในระดับมาก ส่วนองค์ประกอบด้านอื่น ๆ ได้แก่ ด้านเทคโนโลยี ด้านการจัดการความรู้ ด้านบุคลากรและด้านองค์กร อยู่ในระดับปานกลาง

ทั้งนี้ ระดับองค์กรแห่งการเรียนรู้เมื่อจำแนกตามส่วนงานภายในคณะวิทยาการสุขภาพและการกีฬา พบว่าสาขาวิชาการแพทย์แผนไทย และสำนักงานคณะฯ มีระดับองค์กรแห่งการเรียนรู้ในระดับมาก และส่วนงานอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด

9. อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาระดับองค์กรแห่งการเรียนรู้ คณะวิทยาการสุขภาพและการกีฬา มหาวิทยาลัยทักษิณ พบว่า ผลการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบด้านการเรียนรู้ของบุคลากร อยู่ในระดับมาก ส่วนองค์ประกอบด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลางทั้งหมดโดยเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านเทคโนโลยี ด้านการจัดการความรู้ ด้านบุคลากรและด้านองค์กร และ การศึกษาระดับองค์กรแห่งการเรียนรู้จำแนกตามส่วนงานภายใน คณะวิทยาการสุขภาพและการกีฬา พบว่า

สาขาวิชาการแพทย์แผนไทย และสำนักงานคณะฯ มีระดับองค์กรแห่งการเรียนรู้ในระดับมาก และส่วนงานอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด

ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับการศึกษาของ สมชัย วงษ์นาคะ (10) โดยศึกษาระดับองค์กรแห่งการเรียนรู้ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคเหนือ ผลการศึกษา พบว่า ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคเหนืออยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกันกับการศึกษาของ บัวบุญ อุดมทรัพย์ และคณะ (3) ได้ศึกษาการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ตามการรับรู้ของบุคลากรสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดขอนแก่น พบว่า ระดับองค์กรแห่งการเรียนรู้ของบุคลากรในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลางและการศึกษาของ วิภาพร วรหาร (11) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ระดับองค์กรแห่งการเรียนรู้ของพยาบาลวิชาชีพกลุ่มการพยาบาลผู้ป่วยผ่าตัด โรงพยาบาลศูนย์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการศึกษาพบว่า การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ตามความรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพกลุ่มการพยาบาลผู้ป่วยผ่าตัด โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน แต่อย่างไรก็ตามผลการศึกษาไม่มีความสอดคล้องกับการศึกษาของ ชิดาวรรณ เกื้อคลัง (8) ซึ่งได้ศึกษาระดับองค์กรแห่งการเรียนรู้ในกลุ่มพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยวิกฤต โรงพยาบาลสงขลานครินทร์ พบว่า ระดับองค์กรแห่งการเรียนรู้ของพยาบาลวิชาชีพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้จากผลการศึกษาระดับองค์กรแห่งการเรียนรู้ คณะวิทยาการสุขภาพและการกีฬา มหาวิทยาลัยทักษิณ สามารถอภิปรายผลการศึกษารายองค์ประกอบ ดังนี้

1. องค์ประกอบด้านการเรียนรู้ ผลการศึกษาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจจะเนื่องจากข้อมูลทั่วไปของกลุ่มประชากรเป็นวัยหนุ่มสาวคนรุ่นใหม่ ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี พร้อมทั้งจะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ และยอมรับการเปลี่ยนแปลง (12) ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของมาร์ควอตส์ (4) ได้กล่าวไว้ว่า การเรียนรู้ของปัจเจกบุคคล (Individual Learning) เป็นการเปลี่ยนแปลงด้านทักษะ

ความรู้เจตคติและค่านิยมรายบุคคล อันเกิดจากการเรียนรู้ด้วยตนเอง

2. องค์ประกอบด้านเทคโนโลยี ผลการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเนื่องจากในภาวการณ์ปัจจุบันระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันมากขึ้น ซึ่งการปฏิบัติงานของบุคลากร คณะวิทยาการสุขภาพและการกีฬา ส่วนหนึ่งอาศัยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นช่องทางในสื่อสารการเรียนรู้ การจัดการ ตลอดจนการปฏิบัติงานประจำ เช่น ระบบงานสารบัญอิเล็กทรอนิกส์ ระบบงานทะเบียนระบบการเงินและพัสดุ เป็นต้น ฉะนั้นความมีเสถียรภาพของระบบเครือข่ายและการปรับปรุงระบบเทคโนโลยีสารสนเทศต่างๆ ให้พร้อมใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอยู่อย่างสม่ำเสมอจึงเป็นสิ่งสำคัญเพื่อสนับสนุนในการเรียนรู้และการปฏิบัติงานของบุคลากร โดยมาร์ควอตส์ ได้กล่าวว่า บรรยาการของการเรียนรู้ในลักษณะรายบุคคลและกลุ่มคน มีการเรียนรู้ที่เป็นพลวัต มีการสอนบุคลากรในองค์กรให้มีกระบวนการคิดวิเคราะห์เพื่อช่วยให้เข้าใจในสรรพสิ่ง สามารถเรียนรู้จัดการ และใช้ความรู้เป็นเครื่องมือไปสู่ความสำเร็จควบคู่ไปกับการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย โดยองค์ประกอบด้านเทคโนโลยี (Technology application) เป็นส่วนหนึ่งขององค์กรแห่งการเรียนรู้ (13)

3. องค์ประกอบด้านการจัดการความรู้ ผลการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง อาจมีสาเหตุมาจากการกระบวนการจัดการความรู้ภายในคณะวิทยาการสุขภาพและการกีฬา มีการดำเนินการเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่ได้จากการปฏิบัติงานระหว่างภายในและภายนอกหน่วยงาน โดยปัจจุบันคณะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการการจัดการความรู้ ระดับคณะฯ (14) ซึ่งเป็นระบบและกลไกหนึ่งในการติดตามการดำเนินงานการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย

4. องค์ประกอบด้านบุคลากร ผลการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง อาจเนื่องมาจากคณะฯ มีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ ความหลากหลายในสาขาวิชาชีพ มีความสามารถให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาในการปฏิบัติ

งานแก่บุคลากรอื่นทั้งภายในและภายนอกคณะฯ และคณะฯ มีการสนับสนุนให้บุคลากรของคณะฯ สามารถตัดสินใจในการแก้ปัญหาต่างๆ ด้วยตนเองในขณะปฏิบัติงานและสนับสนุนการสร้างเครือข่ายการปฏิบัติงานระหว่างกันทั้งภายในและภายนอกคณะฯ

5. องค์ประกอบด้านองค์กร ผลการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง อาจเนื่องมาจากการดำเนินงานของคณะวิทยาการสุขภาพและการกีฬา เน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรในคณะฯ ทุกระดับ ตั้งแต่กระบวนการกำหนดแผนยุทธศาสตร์ การพัฒนา คณะวิทยาการสุขภาพและการกีฬา ระยะ 5 ปี พ.ศ. 2556 - 2551 ตลอดจนการให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการถ่ายทอดแผนยุทธศาสตร์สู่แผนปฏิบัติการประจำปี ทั้งในระดับสาขาวิชา และคณะกรรมการชุดต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติงานตามเป้าประสงค์ที่คณะฯ กำหนด ตามกรอบพันธกิจหลัก 4 ประการของสถาบันการอุดมศึกษา คือ 1) การผลิตบัณฑิต 2) การวิจัย 3) การบริการวิชาการ และ 4) การทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม (15) ทั้งนี้ คณะฯ ยังมีระบบและกลไกการให้รางวัล เพื่อสร้างแรงจูงใจแก่ผู้ปฏิบัติงานภายในคณะฯ คือ เงินค่าตอบแทนการตีพิมพ์เผยแพร่งานวิจัยหรือผลการทางวิชาการ การสนับสนุนงบประมาณการเดินทางไปราชการเพื่อพัฒนาดตนเองของบุคลากร (16)

10. ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

10.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

10.1.1 คณะฯ ควรมีการส่งเสริมให้บุคลากรภายในคณะฯ มีการแสวงหาความรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและเป็นส่วนหนึ่งในการคิดวิเคราะห์วางแผนการปฏิบัติงาน โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเพื่อนร่วมงานและควรมีการนำผลสำเร็จของคณะฯ มาใช้ในการพัฒนางานและเชื่อมโยงกับลักษณะการทำงานให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

10.1.2 คณะฯ ควรมีการสนับสนุนการสร้างแรงจูงใจบุคลากรของคณะฯ ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น รางวัล

ประกาศเกียรติคุณ แก่บุคลากรผู้ที่ทำคุณประโยชน์ให้แก่คณะฯ และคณะฯ ควรที่จะจัดรูปแบบสายบังคับบัญชาที่มีความคล่องตัว กระชับ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการสื่อสาร และก่อให้เกิดองค์กรใฝ่รู้และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

10.1.3 คณะฯ ควรมีการสนับสนุนให้บุคลากรภายในคณะฯ มีส่วนร่วมในการปรับปรุงกฎระเบียบข้อบังคับที่ไม่จำเป็น หรือเป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานให้เกิดความกระชับเพื่อการปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ ตลอดจนการสนับสนุนให้มีการสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกันภายในคณะฯ

10.1.4 คณะฯ ควรเพิ่มกระบวนการจัดการความรู้ภายในคณะฯ ให้มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการสร้างความรู้ใหม่ๆ จากการฝึกฝนทักษะ ความคิดสร้างสรรค์และการทดลองของบุคลากรในคณะ และการนำความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติงานแลกเปลี่ยน ถ่ายโอนให้ผู้อื่นหรือหน่วยงานอื่นทั้งภายในและภายนอกคณะมาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

10.1.5 ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นระบบที่มีความจำเป็นต่อการเรียนรู้และการปฏิบัติงานของบุคลากรในปัจจุบัน ดังนั้น คณะฯ ควรมีการบริหารจัดการ และอำนวยความสะดวกเพื่อการเรียนรู้และการปฏิบัติงาน เช่น ห้องประชุม สื่ออิเล็กทรอนิกส์ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเพียงพอต่อความต้องการของบุคลากร ตลอดจนควรมีการปรับปรุงระบบต่างๆ ให้มีความทันสมัยและพร้อมใช้งานเสมอ

10.2 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

10.2.1 ควรมีการศึกษาในระดับความสัมพันธ์หรือปัจจัยที่มีผลต่อระดับองค์กรแห่งการเรียนรู้ของคณะวิทยาการสุขภาพและการกีฬา

10.2.2 ควรมีการศึกษาในกลุ่มประชากรที่เป็นหน่วยงานวิชาการระดับคณะฯ อื่น ๆ เพื่อเทียบเคียง

10.2.3 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างบุคลากรสายวิชาการกับบุคลากรสายสนับสนุน

11. กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยดี โดยความกรุณาของ อาจารย์ ดร.วัลลภา เขยบัวแก้ว คชภักดี คณบดีคณะวิทยาการสุขภาพและการกีฬา ที่กรุณาให้โอกาสและสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรประเภทวิชาการสายสนับสนุน สังกัดคณะวิทยาการสุขภาพและการกีฬา ในทุกรูปแบบ ขอขอบพระคุณ ผศ.ดร.บุญญพัฒน์ ไชยเมล์ รองคณบดีฝ่ายวิชาการและบัณฑิตศึกษา ที่ได้ให้คำปรึกษาในการทำวิจัย ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.สมเกียรติยศ วรเดช อาจารย์บุญเรือง ขาวนวล อาจารย์ประจำสาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ และ ผศ. สุพจน์ โกวิทยา อาจารย์ประจำภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในการพิจารณาโครงร่างวิจัยและตรวจสอบความสอดคล้องของเครื่องมือขอขอบพระคุณบุคลากรคณะวิทยาการสุขภาพและการกีฬา ทุกท่านที่อำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล

12. เอกสารอ้างอิง

- (1) สำนักงานพัฒนาการเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี. (2555). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2556 - 2559. กรุงเทพฯ : สำนักงานพัฒนาการเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี.
- (2) กรมประชาสัมพันธ์. (2554). ประเทศไทยกับอาเซียน. กรุงเทพฯ : กรมประชาสัมพันธ์ สำนักงานนายกรัฐมนตรี.
- (3) บัณฑิต อดุมทรัพย์และคณะ. (2553). “การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ตามการรับรู้ของบุคลากรสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดขอนแก่น,” KKU Res J 10(4), 65 - 76.
- (4) บดินทร์ วิจารณ์. (2548). การพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : เอกซ์เปอร์เน็ท.

- (5) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2546). พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546. กรุงเทพฯ : กระทรวงมหาดไทย.
- (6) คณะวิทยาการสุขภาพและการกีฬา. (2556). ยุทธศาสตร์การพัฒนา คณะวิทยาการสุขภาพและการกีฬา ระยะ 5 ปี (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 - 2561). พัทยา : มหาวิทยาลัยทักษิณ
- (7) Likert, Rensis A. (1961). New Patterns of Management. New York : McGraw-Hill Book Company Inc.
- (8) ธีธารธรน เกื้อคลั่ง. (2556). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับองค์กรแห่งการเรียนรู้ของหอผู้ป่วยวิกฤต โรงพยาบาลสงขลานครินทร์. วิทยานิพนธ์หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการระบบสุขภาพ. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- (9) ประคอง กรรณสูตร. (2542). สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- (10) สมชัย วงษ์นาคะ (2557). “ปัจจัยที่มีผลต่อความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคเหนือ,”วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร. 12(1), 37 - 53.
- (11) วิภาพร วรหาร. (2553) “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพกลุ่มการพยาบาลผู้ป่วยผ่าตัด โรงพยาบาลศูนย์ ภาควิชาสูติศาสตร์และนรีเวชวิทยา โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี,”วารสารสมาคมพยาบาลฯ สาขาภาควิชาสูติศาสตร์และนรีเวชวิทยา. 31(2), 132 - 139.
- (12) คณะวิทยาการสุขภาพและการกีฬา. (2557). รายงานประเมินตนเอง ปีการศึกษา 2557. พัทยา : มหาวิทยาลัยทักษิณ
- (13) พิชิต เทพวรรณ. (2548). “องค์กรแห่งการเรียนรู้: แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศสำหรับนวัตกรรม.” Naresuan University Journal 13(3), 55 - 62.
- (14) คณะวิทยาการสุขภาพและการกีฬา. (2558, 1 เมษายน). คำตั้งคณะวิทยาการสุขภาพและการกีฬา ที่ 2036/2558 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดการความรู้.
- (15) ฝ่ายวิชาการและประกันคุณภาพการศึกษามหาวิทยาลัยทักษิณ (2554). คู่มือประกันคุณภาพการศึกษามหาวิทยาลัยทักษิณ. พัทยา : มหาวิทยาลัยทักษิณ
- (16) คณะวิทยาการสุขภาพและการกีฬา. (2557, 30 พฤษภาคม). ประกาศคณะวิทยาการสุขภาพและการกีฬา เรื่อง หลักเกณฑ์การสนับสนุนค่าตอบแทนการตีพิมพ์และเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ พ.ศ. 2557.

KKU isr.j. 2016; 4(2) : 218-236

<http://irj.kku.ac.th>

ความต้องการในพัฒนาความพร้อมก่อนการปฏิบัติงาน ของนักศึกษา สหกิจศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Needs analysis for development of preparation before students participating in cooperated education both domestic and abroad

Khon Kaen University

มลิวรรณ เป้าวัน (Maliwan Baowan)^{1*}¹นักวิชาการศึกษาชำนาญการ^{*}Correspondent author : bmaliw@kku.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษารั้วนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการในการพัฒนาความพร้อมก่อนการปฏิบัติงานของนักศึกษาสหกิจศึกษา ทั้งในประเทศและต่างประเทศ และเพื่อเปรียบเทียบข้อมูลดังกล่าวเพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาโดยกลุ่มตัวอย่างได้แก่นักศึกษาสหกิจศึกษาที่ออกปฏิบัติงานในภาคปลาย ปีการศึกษา 2557 แบ่งเป็นในประเทศ 178 คนและต่างประเทศ 26 คน ใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล นำเสนอผลการศึกษาด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่านักศึกษาสหกิจศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 63.7 และเป็นเพศชาย ร้อยละ 36.3 เป็นนักศึกษาสหกิจศึกษาในประเทศเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 87.3 เป็นนักศึกษาสหกิจศึกษาต่างประเทศเพียงร้อยละ 12.7 ส่วนใหญ่มีอายุ 24 ปีขึ้นไป ร้อยละ 32.4 รองลงมาคืออายุ 22 ปี ร้อยละ 30.4 มีอายุ 21 ปี ร้อยละ 19.1 และมีอายุ 23 ปี น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 18.1 และมีความต้องการที่พัฒนาด้านต่างๆ ดังนี้

ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลของนักศึกษาสหกิจศึกษาพบว่า นักศึกษาสหกิจศึกษาสังกัดคณะวิทยาศาสตร์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 29.4 รองลงมาเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ คณะสัตวแพทยศาสตร์ ร้อยละ 27.0 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และคณะวิทยาการจัดการ จำนวนเท่ากันคือร้อยละ 12.7 คณะวิศวกรรมศาสตร์ ร้อยละ 6.9 วิทยาเขตหนองคาย ร้อยละ 6.4 คณะเกษตรศาสตร์ ร้อยละ 3.4 วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น ร้อยละ 1.0 และสังกัดวิทยาลัยนานาชาติน้อยที่สุดเพียงร้อยละ 0.5 ในขณะที่ส่วนใหญ่มิเกรดเฉลี่ย 2.51 – 3.00 คิดเป็นร้อยละ 44.1 รองลงมาคือมีเกรดเฉลี่ย 3.01 – 3.50 ร้อยละ 28.4 และมีเกรดเฉลี่ย 2.00 – 2.50 ร้อยละ 17.2 โดยมีเกรดเฉลี่ย 3.51 – 4.00 น้อยที่สุดเพียงร้อยละ 10.3

ความต้องการในการเตรียมความพร้อมของนักศึกษาสหกิจศึกษา พบว่า นักศึกษาสหกิจศึกษามีความต้องการเตรียมความพร้อม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.36 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่ามีความต้องการเตรียมความพร้อมอยู่ในระดับมากที่สุดในทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด คือ ด้านการปรับตัว มีค่าเฉลี่ย 3.45 ด้านทักษะทางปัญญา มีค่าเฉลี่ย 3.40 ด้านคุณธรรมจริยธรรม ค่าเฉลี่ย 3.35 ด้านการคิดวิเคราะห์ มีค่าเฉลี่ย 3.34 ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ย 3.33 และด้านความรู้ มีค่าเฉลี่ย 3.29 ตามลำดับ

คำสำคัญ : สหกิจศึกษา งานประสานงานสหกิจศึกษา การเตรียมความพร้อม

Abstract

A needs analysis for development of preparation of students before participating in cooperative education abroad and domestic cooperative education students of Khon Kaen University was carried out aimed at studying development needs in preparation before students partake in cooperative education work. The sample group of 375 Students consisted of cooperative education students who were about to participate in cooperative education in the academic year 2014. There are 178 people in the country and overseas synthesize 26 questionnaires to collect data. Presented a motion with educational statistics were frequency, percentage, average, and standard deviation. The study found that

The study found that cooperative education students at Khon Kaen University are predominantly female students accounting for 63.7% of all cooperative education students. The remaining 36.3% are male students. The majority of students did their cooperative education domestically accounting for 87.3% and 12.7% are international cooperative education students. The majority of students are aged 24 and over make up 32.8% of students. 30.4% are aged under 22 and 19.1% are 21 years old. 23 year old students are the smallest group at 18.1% of all students in the sample.

The personal characteristics of students in cooperative are as follows. Students from the Faculty of Science accounted for 29.4% which is the largest group followed by the Faculty of Veterinary Medicine with 12.7% of all students, students from the Faculty of Humanities and Social Sciences and the Faculty of Management Science both made up 12.7% of the total and 6.9% of the students study at the Faculty of Engineering. Nong Khai campus students accounted for 6.4% of all students and the Faculty of Agriculture 3.4%. The College of Local Administration accounted for 1% of all students and the smallest group of students who participated in cooperative education study at the International College with 0.5%. The majority of students have a grade point average between 2.00 and 2.50 this group accounts for 17.2% of all students. 28.4% of all students under investigation had a grade point average of 2.00 to 2.5. Another 10.3% had a grade point average of 3.51 to 4.00.

The need analysis for development in preparation for cooperative education activities concluded that students have a need for preparation before venturing in cooperative education work. Overall, the respondents indicated to have a “very high” need for preparation, with an average score of 3.36 out of 5. Further investigation into what categories of preparation are most needed showed that in all categories respondents indicated to have a “very high” need. From highest average score to lowest average score, these categories are “adjustment” with an average score of 3.45,

“intellectual skills” with an average score of 3.40, “ethics and morals” received a score of 3.35, “analytical thinking” was rated 3.34, “interpersonal communication skills” received 3.33 points and “knowledge” was scored 3.29 respectively

Keywords : cooperative education, coordinating cooperative education, Preparedness

1.บทนำ

ทรัพยากรบุคคลจะเป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญและมีค่าขององค์กรนั้น จะต้องเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพและศักยภาพ ตลอดจนความมีทัศนคติ หรือเจตคติที่ดีต่อการทำงาน และหน่วยงาน การบำรุงรักษาและพัฒนาทรัพยากรบุคคลเพื่อให้เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าในองค์กร และนำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างสูงสุดจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับองค์กร (1)

ภายใต้บริบทของการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและการแข่งขันที่รุนแรง เพื่อให้การผลิตบัณฑิตของมหาวิทยาลัยขอนแก่น มีความสมบูรณ์ตรงตามต้องการของผู้ใช้บัณฑิต ตลอดจนสถานะสังคมในปัจจุบันซึ่งต้องการบัณฑิตที่มีความรู้ ความสามารถเป็นคนเก่ง คนดี และสามารถทำงานร่วมกับคนอื่นได้อย่างมีความสุข และสอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualifications Framework for Higher Education) หรือ TQF.HEd. ที่ใช้เป็นกรอบมาตรฐานคุณภาพให้กับสถาบันอุดมศึกษาใช้เป็นแนวทาง ในการพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้สามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ ซึ่งได้กำหนดคุณภาพบัณฑิตให้ครอบคลุม อย่างน้อย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลข ด้านการสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ รวมทั้งเพื่อให้สอดคล้องกับคุณลักษณะบัณฑิตมหาวิทยาลัยขอนแก่นที่กำหนดให้มีทั้งด้านวิชาการ คือ มีองค์ความรู้ในสาขาวิชาการ ประสบการณ์การเรียนรู้ และการปฏิบัติงานที่

สามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ รวมทั้งการเรียนรู้ การใช้ความรู้และประสบการณ์เพื่อการพัฒนาวิชาการ ด้านวิชาการ คือ มีทักษะและประสบการณ์ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานในสภาวะแวดล้อมการทำงานสมัยใหม่ที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา และด้านวิชาคน คือ มีจิตสำนึกที่ดีและมีความรับผิดชอบต่องานของตนเอง ครอบครัว วิชาชีพ องค์กร และสังคม มีคุณธรรมและจริยธรรมเพื่อการดำรงตนในสังคมร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (2)

การพัฒนาความพร้อม คือ การเตรียมความพร้อมให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจก่อนไปปฏิบัติงานสหกิจศึกษา ซึ่งเป็นการเตรียมความพร้อมทั้งความสามารถทางวิชาการและความสามารถในการปฏิบัติงานจริง ที่เป็นทักษะชีวิต รวมถึงการเสริมสร้างทัศนคติต่อการปฏิบัติสหกิจศึกษาเพื่อให้นักศึกษาได้เห็นถึงช่องทางเข้าสู่อาชีพในสาขาที่ได้เรียนมา (3)

ด้วยสาเหตุดังกล่าว ทางคณะผู้วิจัยจึงให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อม เนื่องจากมีเสียงสะท้อนจากองค์กรผู้ใช้นักศึกษา คือ นักศึกษาสหกิจศึกษาที่ปฏิบัติงาน ไม่มีความพร้อมที่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ดังนั้นเพื่อให้นักศึกษาสหกิจศึกษาของมหาวิทยาลัยขอนแก่นที่จะออกปฏิบัติงานสหกิจศึกษา มีความพร้อมมากที่สุดในการปฏิบัติงาน ในสถานประกอบการและสามารถปฏิบัติงานได้ดีเป็นที่พึงพอใจของผู้ประกอบการ

2.วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการเตรียมความพร้อมของนักศึกษาสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น ก่อนออกปฏิบัติงาน

2. เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการและจัดทำแนวทางการพัฒนาการจัดการฝึกอบรมเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาสหกิจศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นก่อนออกปฏิบัติงาน

3. วิธีดำเนินงาน

3.1 หน่วยในการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ใช้ปัจเจกบุคคลเป็นหน่วยในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ออกปฏิบัติงานสหกิจศึกษาในภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2557

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยขอนแก่น หลังการปฏิบัติสหกิจศึกษา ในภาคการศึกษาภาคปลาย ปีการศึกษา 2557 ประกอบด้วย นักศึกษาสหกิจศึกษาในประเทศจากคณะสัตวแพทยศาสตร์ จำนวน 95 คน คณะวิทยาศาสตร์ จำนวน 92 คน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จำนวน 49 คน คณะวิทยาการจัดการ จำนวน 45 คน คณะวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 27 คน วิทยาเขตหนองคาย จำนวน 25 คน คณะเกษตรศาสตร์ จำนวน 9 คน วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น จำนวน 3 คน วิทยาลัยนานาชาติ จำนวน 2 คน คณะแพทยศาสตร์ จำนวน 2 คน รวม 349 คน และนักศึกษาสหกิจศึกษานานาชาติ จำนวน 26 คน รวมทั้งสิ้น 375 คน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและกรอบแนวคิดในการศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยลักษณะของคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Checklists)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความต้องการในการพัฒนาความพร้อมก่อนออกปฏิบัติงานของนักศึกษา

สหกิจศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศมหาวิทยาลัยขอนแก่น จึงได้จัดทำแบบสอบถามเป็นคำถามปลายเปิดให้เลือก 4 คำตอบ ตามเกณฑ์มาตราวัดแบบ Rating Scale และกำหนดค่าคะแนนในแบบสอบถามแต่ละข้อแบ่งออกเป็น 4 ระดับ โดยให้ค่าคะแนนเป็น 4, 3, 2, 1 ซึ่งหมายถึง ระดับความต้องการพัฒนา ดังนี้

ความต้องการในการพัฒนาอยู่ในระดับ มากที่สุด
ให้ค่าคะแนนเป็น 4

ความต้องการในการพัฒนาอยู่ในระดับ มาก
ให้ค่าคะแนนเป็น 3

ความต้องการในการพัฒนาอยู่ในระดับ น้อย
ให้ค่าคะแนนเป็น 2

ความต้องการในการพัฒนาอยู่ในระดับ น้อยที่สุด
ให้ค่าคะแนนเป็น 1

ซึ่งแบ่งคำถามเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาการเตรียมความพร้อมทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านคุณธรรม และจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญาด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านการคิดวิเคราะห์ และด้านการปรับตัว

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะ เป็นคำถามปลายเปิด เพื่อให้แสดงความคิดเห็นข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงหัวข้อการเตรียมความพร้อมสหกิจศึกษา

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล เพื่อขออนุญาตให้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูล

2. ทำหนังสือเพื่อขอความร่วมมือจากบุคลากรภายในคณะต่างๆ ที่เป็นผู้ดำเนินการเกี่ยวกับสหกิจศึกษา

3. การเก็บข้อมูล โดยผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามให้กลุ่มเป้าหมายใช้ในการศึกษาด้วยตนเอง

4. เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนมาแล้ว นำแบบสอบถามที่เก็บได้มาตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูล

5. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามแบบประมาณค่าทั้งหมด มาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ซึ่งประกอบด้วย ค่าความถี่ และค่าร้อยละ สำหรับอธิบายข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ หรือโปรแกรม SPSS (Statistical Package for the Social Science) สำหรับเกณฑ์การตัดสินใจวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยนั้น จำแนกออกเป็น 4 ช่วง (Class interval) โดยแบ่งช่วงค่าคะแนนจากการคำนวณ ดังนี้

$$\begin{aligned}\text{ช่วงห่างของค่าเฉลี่ย} &= \frac{\text{คะแนนมาก} - \text{คะแนนน้อย}}{\text{จำนวนช่วง}} \\ &= \frac{4 - 1}{4} = \frac{3}{4} = 0.75\end{aligned}$$

ซึ่งแปลความในแต่ละช่วงค่าคะแนนดังนี้

ค่าเฉลี่ย 3.26 – 4.00 แปลความว่า
ความต้องการในการพัฒนาอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.25 แปลความว่า
ความต้องการในการพัฒนาอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 1.76 – 2.50 แปลความว่า
ความต้องการในการพัฒนาอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.75 แปลความว่า
ความต้องการในการพัฒนาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4. ผลการวิจัย

4.1 ข้อมูลทั่วไป

ผลการศึกษาพบว่านักศึกษาสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่นส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 63.7 และเป็นเพศชาย ร้อยละ 36.3 เป็นนักศึกษาสหกิจศึกษาในประเทศเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 87.3 เป็นนักศึกษาสหกิจศึกษาต่างประเทศ เพียงร้อยละ 12.7 ส่วนใหญ่มีอายุ 24 ปีขึ้นไป ร้อยละ 32.4 รองลงมาคือมีอายุ 22 ปี ร้อยละ 30.4 มีอายุ 21 ปี ร้อยละ 19.1 และมีอายุ 23 ปี น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 18.1

นักศึกษาสหกิจศึกษาสังกัดคณะวิทยาศาสตร์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 29.4 รองลงมาเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ คณะสัตวแพทยศาสตร์ ร้อยละ 27.0 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และคณะวิทยาการจัดการ จำนวนเท่ากันคือร้อยละ 12.7 คณะวิศวกรรมศาสตร์ ร้อยละ 6.9 วิทยาเขตหนองคาย ร้อยละ 6.4 คณะเกษตรศาสตร์ ร้อยละ 3.4 วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น ร้อยละ 1.0 และสังกัดวิทยาลัยนานาชาติน้อยที่สุด เพียงร้อยละ 0.5 ในขณะที่ส่วนใหญ่มิเกรดเฉลี่ย 2.51 – 3.00 คิดเป็นร้อยละ 44.1 รองลงมา มีเกรดเฉลี่ย 3.01 – 3.50 ร้อยละ 28.4 และมีเกรดเฉลี่ย 2.00 – 2.50 ร้อยละ 17.2 โดยมีเกรดเฉลี่ย 3.51 – 4.00 น้อยที่สุด เพียงร้อยละ 10.3 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าความถี่ และร้อยละของลักษณะส่วนบุคคลของนักศึกษาสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น

n = 204

คุณลักษณะส่วนบุคคล		ความถี่	ร้อยละ
เพศ	ชาย	74	36.3
	หญิง	130	63.7
ประเภทสหกิจ	ในประเทศ	178	87.3
	ต่างประเทศ	26	12.7
อายุ	21 ปี	39	19.1
	22 ปี	62	30.4
	23 ปี	37	18.1
	มากกว่า 23 ปี	66	32.4
คณะที่ศึกษา	เกษตรศาสตร์	7	3.4
	วิศวกรรมศาสตร์	14	6.9
	วิทยาศาสตร์	60	29.4
	มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	26	12.7
	วิทยาการจัดการ	26	12.7
	สัตวแพทยศาสตร์	55	27.0
	วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น	2	1.0
	วิทยาลัยนานาชาติ	1	0.5
	วิทยาเขตหนองคาย	13	6.4
เกรดเฉลี่ย	2.00 – 2.50	35	17.2
	2.51 – 3.00	90	44.1
	3.01 – 3.50	58	28.4
	3.51 – 4.00	21	10.3

4.2 ความต้องการพัฒนาความพร้อมของนักศึกษา สหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น

4.2.1 ความต้องการเตรียมความพร้อมของ นักศึกษาสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น จำแนก รายด้าน

ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาสหกิจศึกษามีความ
ต้องการพัฒนาความพร้อม โดยภาพรวมอยู่ในระดับ
มากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.36 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่ามี

ความต้องการพัฒนาความพร้อมอยู่ในระดับมากที่สุดในทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด คือ ด้านการปรับตัว มีค่าเฉลี่ย 3.45 ด้านทักษะทางปัญญา มีค่าเฉลี่ย 3.40 ด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่าเฉลี่ย 3.35 ด้านการคิดวิเคราะห์ มีค่าเฉลี่ย 3.34 ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ย 3.33 และด้านความรู้ มีค่าเฉลี่ย 3.29 ตามลำดับ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลระดับความของความต้องการพัฒนาความพร้อมของนักศึกษาสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น จำแนกรายด้าน

n = 204

ความต้องการพัฒนาความพร้อม	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1. ด้านคุณธรรมจริยธรรม	3.35	0.553	มากที่สุด
2. ด้านความรู้	3.29	0.623	มากที่สุด
3. ด้านทักษะทางปัญญา	3.40	0.495	มากที่สุด
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	3.33	0.491	มากที่สุด
5. ด้านการคิดวิเคราะห์	3.34	0.489	มากที่สุด
6. ด้านการปรับตัว	3.45	0.496	มากที่สุด
รวม	3.36	0.395	มากที่สุด

4.2.2 ความต้องการพัฒนาเตรียมความพร้อมของนักศึกษาสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น ด้านคุณธรรมจริยธรรม

ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาสหกิจศึกษามีความ
ต้องการพัฒนาความพร้อมด้านคุณธรรมจริยธรรม
โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ร้อยละ 3.35
เมื่อพิจารณารายข้อพบว่านักศึกษามีความต้องการ
พัฒนาความพร้อมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ
โดยหัวข้อจรรยาบรรณในวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ

3.44 รองลงมาเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การปรับเปลี่ยนทัศนคติ มีค่าเฉลี่ย 3.39 การส่งเสริมและพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ค่าเฉลี่ย 3.36 คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีค่าเฉลี่ย 3.32 ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร มีค่าเฉลี่ย 3.31 โดยที่มีความต้องการพัฒนาความพร้อมหัวข้อความสามารถในการควบคุมอารมณ์ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ 3.25 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความของความต้องการพัฒนาความพร้อมของนักศึกษาสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น ด้านคุณธรรมจริยธรรม

n = 204

ความต้องการพัฒนา ด้านคุณธรรมและจริยธรรม	ระดับความต้องการ				$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด			
	ร้อยละ (ความถี่)	ร้อยละ (ความถี่)	ร้อยละ (ความถี่)	ร้อยละ (ความถี่)			
1. ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร	39.2 (8)	52.5 (107)	8.3 (17)	-	3.31	0.618	มากที่สุด
2. ส่งเสริมและพัฒนาความคิดสร้างสรรค์	39.7 (81)	56.4 (115)	3.9 (8)	-	3.36	0.557	มากที่สุด
3. ความสามารถในการควบคุมอารมณ์	40.2 (82)	48.5 (99)	7.8 (16)	3.4 (7)	3.25	0.745	มาก
4. การปรับเปลี่ยนทัศนคติ	51.0 (104)	41.7 (85)	2.9 (6)	4.4 (9)	3.39	0.751	มากที่สุด
5. คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์	44.1 (90)	47.1 (96)	5.9 (12)	2.9 (6)	3.32	0.718	มากที่สุด
6. จรรยาบรรณในวิชาชีพ	54.4 (111)	36.3 (74)	7.8 (16)	1.5 (3)	3.44	0.702	มากที่สุด
รวม					3.35	0.553	มากที่สุด

4.2.3 ความต้องการพัฒนาเตรียมความพร้อมของนักศึกษาสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น ด้านความรู้

ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาสหกิจศึกษามีความต้องการพัฒนาความพร้อมด้านความรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.29 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีความต้องการพัฒนาความพร้อมระดับมากที่สุด 2 หัวข้อ คือ ความรู้เกี่ยวกับงานและเทคนิควิธีการ

ทำงาน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ 3.51 และการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพตนเอง มีค่าเฉลี่ยรองลงมาคือ 3.32 ในขณะที่มีระดับความต้องการพัฒนาการเตรียมความพร้อมอยู่ในระดับมาก 3 หัวข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ภาษาต่างประเทศ มีค่าเฉลี่ย 3.25 คอมพิวเตอร์เพื่อการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ย 3.20 และการศึกษาดูงานทั้งในและต่างประเทศ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ 3.16 ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความของความต้องการในการพัฒนาความพร้อมของนักศึกษาสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น ด้านความรู้

n = 204

ความต้องการพัฒนา	ระดับความต้องการ				$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด			
	ร้อยละ (ความถี่)	ร้อยละ (ความถี่)	ร้อยละ (ความถี่)	ร้อยละ (ความถี่)			
1. คอมพิวเตอร์เพื่อการปฏิบัติงาน	29.9 (61)	62.3 (127)	5.9 (12)	2.0 (4)	3.20	0.631	มาก
2. ภาษาต่างประเทศ	37.7 (77)	49.5 (101)	12.7 (26)	-	3.25	0.667	มาก
3. ความรู้เกี่ยวกับงานและเทคนิค วิธีการทำงาน	54.1 (92)	48.0 (99)	5.4 (11)	1.5 (3)	3.51	2.176	มากที่สุด
4. การศึกษาดูงานทั้งในและต่าง ประเทศ	32.8 (67)	52.5 (107)	12.7 (26)	2.0 (4)	3.16	0.715	มาก
5. การฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพ ตนเอง	38.7 (79)	54.4 (111)	6.9 (14)	-	3.32	0.597	มากที่สุด
รวม					3.29	0.623	มากที่สุด

4.2.4 ความต้องการพัฒนาเตรียมความพร้อมของนักศึกษาสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น ด้านทักษะทางปัญญา

ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาสหกิจศึกษามีความต้องการพัฒนาความพร้อมด้านทักษะทางปัญญาโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.40 เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่านักศึกษามีความต้องการพัฒนาเตรียมความ

พร้อมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกหัวข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การวางแผนการทำงาน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ 3.50 การศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเพื่อพัฒนางาน มีค่าเฉลี่ย 3.44 ทักษะทางวิชาการสู่ทักษะทางอาชีพ มีค่าเฉลี่ย 3.40 การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ย 3.38 และการบริหารความเสี่ยง มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ 3.27 ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความของความต้องการในการพัฒนาความพร้อมของนักศึกษาสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น ด้านทักษะทางปัญญา

n = 204

ความต้องการพัฒนา	ระดับความต้องการ				$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด			
	ร้อยละ (ความถี่)	ร้อยละ (ความถี่)	ร้อยละ (ความถี่)	ร้อยละ (ความถี่)			
1. ทักษะทางวิชาการสู่ทักษะทางอาชีพ	44.6 (91)	51.0 (104)	4.4 (9)	-	3.40	0.575	มากที่สุด
2. การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์	43.1 (88)	52.0 (106)	4.9 (10)	-	3.38	0.580	มากที่สุด
3. การบริหารความเสี่ยง	40.7 (83)	47.1 (96)	10.8 (22)	1.5 (3)	3.27	0.709	มากที่สุด
4. การวางแผนการทำงาน	55.4 (113)	38.7 (79)	5.9 (12)	-	3.50	0.608	มากที่สุด
5. การศึกษา ค้นคว้าเพิ่มเติมเพื่อการพัฒนางาน	55.9 (114)	33.8 (69)	8.8 (18)	1.5 (3)	3.44	0.717	มากที่สุด
รวม					3.40	0.495	มากที่สุด

4.2.5 ความต้องการพัฒนาความพร้อมของนักศึกษาสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาสหกิจศึกษามีความต้องการพัฒนาความพร้อมด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.33 เมื่อพิจารณารายหัวข้อ พบว่า นักศึกษาที่มีความต้องการพัฒนาเตรียมความพร้อมอยู่

ในระดับมากที่สุดทุกหัวข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การสร้างความสัมพันธ์ในการทำงาน มีค่าเฉลี่ย 3.40 เทคนิคการสื่อสารในองค์กร ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับเทคนิคการทำงานเป็นทีม คือ 3.34 รองลงมา คือ การพัฒนาทีมสู่ความเป็นเลิศ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากันกับการประชุมที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีค่าเฉลี่ย 3.31 และกิจกรรมกลุ่มเพื่อการทำงานเป็นทีม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 3.27 ตามลำดับ ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความของความต้องการพัฒนาเตรียมความพร้อมของนักศึกษาสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

n = 204

ความต้องการพัฒนา	ระดับความต้องการ				$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด			
	ร้อยละ (ความถี่)	ร้อยละ (ความถี่)	ร้อยละ (ความถี่)	ร้อยละ (ความถี่)			
1. การพัฒนาทีมสู่ความเป็นเลิศ	41.7 (85)	47.5 (97)	10.8 (22)	-	3.31	0.657	มากที่สุด
2. เทคนิคการทำงานเป็นทีม	47.1 (96)	40.2 (82)	12.7 (26)	-	3.34	0.695	มากที่สุด
3. การประชุมที่มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล	40.2 (82)	51.0 (104)	8.8 (18)	-	3.31	0.627	มากที่สุด
4. กิจกรรมกลุ่มเพื่อการทำงาน เป็นทีม	37.7 (77)	53.4 (109)	7.4 (15)	1.5 (3)	3.27	0.661	มากที่สุด
5. เทคนิคการสื่อสารในองค์กร	42.2 (86)	50.0 (102)	7.8 (16)	-	3.34	0.620	มากที่สุด
6. การสร้างความสัมพันธ์ในการ ทำงานร่วมกัน	43.6 (89)	53.4 (109)	2.0 (4)	1.0 (2)	3.40	0.582	มากที่สุด
รวม					3.33	0.491	มากที่สุด

4.2.6 ความต้องการพัฒนาเตรียมความพร้อมของนักศึกษาสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น ด้านทักษะการคิดวิเคราะห์

ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาสหกิจศึกษามีความต้องการพัฒนาความพร้อมด้านทักษะการคิดวิเคราะห์ โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 3.34 เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่านักศึกษามีความต้องการพัฒนาเตรียมความพร้อมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกหัวข้อ ยกเว้น หัวข้อการคิดและการปฏิบัติงานเชิงบูรณาการอยู่ในระดับ

มาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ เทคนิคการแก้ปัญหาและตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ 3.42 การพัฒนาศักยภาพสูงสุดทางความคิดสร้างสรรค์และการให้เหตุผล มีค่าเฉลี่ย 3.39 การศึกษาวิจัยการทำงาน และการคิดสร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์และวิพากษ์ มีค่าเฉลี่ย 3.32 และการคิดและการปฏิบัติงานเชิงบูรณาการ มีค่าเฉลี่ย 3.25 ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความของความต้องการพัฒนาความพร้อมของนักศึกษาสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น ด้านทักษะการคิดวิเคราะห์

n = 204

ความต้องการพัฒนา	ระดับความต้องการ				$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด			
	ร้อยละ (ความถี่)	ร้อยละ (ความถี่)	ร้อยละ (ความถี่)	ร้อยละ (ความถี่)			
1. การคิดและการปฏิบัติงานเชิงบูรณาการ	32.8 (67)	59.8 (122)	7.4 (15)	-	3.25	0.582	มาก
2. การศึกษาวิจัยการทำงาน	40.4 (83)	51.0 (104)	8.3 (17)	-	3.32	0.622	มากที่สุด
3. การคิดสร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์ และวิพากษ์	40.2 (82)	52.0 (106)	7.8 (16)	-	3.32	0.614	มากที่สุด
4. การพัฒนาศักยภาพสูงสุดทางความคิดสร้างสรรค์และการให้เหตุผล	42.6 (87)	53.4 (109)	3.9 (8)	-	3.39	0.563	มากที่สุด
5. เทคนิคการแก้ปัญหาและตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ	45.1 (92)	52.0 (106)	2.9 (6)	-	3.42	0.552	มากที่สุด
รวม					3.34	0.489	มากที่สุด

4.2.7 ความต้องการพัฒนาความพร้อมของนักศึกษาสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น ด้านทักษะการปรับตัว

ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาสหกิจศึกษามีความต้องการพัฒนาความพร้อมด้านทักษะการปรับตัวโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 3.45 เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่านักศึกษามีความต้องการพัฒนาความพร้อม

อยู่ในระดับมากที่สุดทุกหัวข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ มนุษยสัมพันธ์ในการทำงาน และเทคนิคการปรับตัวเข้ากับงานที่เปลี่ยนแปลงไปมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ 3.48 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาระงานที่รับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ย 3.44 และเทคนิคการบริหารเวลาอย่างมีประสิทธิภาพมีค่าเฉลี่ย 3.40 ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความของความต้องการพัฒนาความพร้อมของนักศึกษาสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น ด้านทักษะการปรับตัว

n = 204

ความต้องการพัฒนา	ระดับความต้องการ				$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด			
	ร้อยละ (ความถี่)	ร้อยละ (ความถี่)	ร้อยละ (ความถี่)	ร้อยละ (ความถี่)			
1. เทคนิคการบริหารเวลาอย่างมีประสิทธิภาพ	47.1 (96)	46.1 (94)	6.9 (14)	-	3.40	0.616	มากที่สุด
2. มนุษยสัมพันธ์ในการทำงาน	51.0 (104)	45.6 (93)	3.4 (7)	-	3.48	0.565	มากที่สุด
3. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาระงานที่รับผิดชอบ	49.5 (101)	45.1 (92)	5.4 (11)	-	3.44	0.697	มากที่สุด
4. เทคนิคการปรับตัวเข้ากับงานที่เปลี่ยนแปลงไป	50.0 (102)	48.0 (98)	2.0 (4)	-	3.48	0.539	มากที่สุด
รวม					3.45	0.496	มากที่สุด

4.3 เปรียบเทียบความต้องการการพัฒนาความพร้อมของนักศึกษาสหกิจศึกษาในประเทศและนักศึกษาสหกิจศึกษาต่างประเทศ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

4.3.1 เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาความพร้อมของนักศึกษาสหกิจศึกษาในประเทศและนักศึกษาสหกิจศึกษาต่างประเทศ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จำแนกรายด้าน

ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาสหกิจศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศมีความต้องการพัฒนาเตรียมความพร้อม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยไม่แตกต่างกันมากนัก (ค่าเฉลี่ยในประเทศ = 3.36, ต่างประเทศ = 3.33) เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่า

นักศึกษาสหกิจศึกษาในประเทศ มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด 5 ด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการปรับตัว (ค่าเฉลี่ย = 3.46) ด้านทักษะทางปัญญา (ค่าเฉลี่ย = 3.41) ด้านคุณธรรมจริยธรรม (ค่าเฉลี่ย = 3.37) ด้านการคิดวิเคราะห์ (ค่าเฉลี่ย = 3.35) และด้านทักษะความสัมพันธ์

ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (ค่าเฉลี่ย = 3.34) โดยที่ด้านความรู้มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 3.25)

ในขณะที่นักศึกษาสหกิจต่างประเทศมีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด 5 ด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านความรู้ (ค่าเฉลี่ย = 3.55) ด้านการปรับตัว (ค่าเฉลี่ย = 3.38) ด้านทักษะทางปัญญา ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (ค่าเฉลี่ย = 3.29) และด้านการคิดวิเคราะห์ (ค่าเฉลี่ย = 3.28) โดยที่ด้านคุณธรรมจริยธรรมมีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 3.21)

เป็นที่น่าสังเกตว่า นักศึกษาสหกิจศึกษาต่างประเทศมีความต้องการด้านความรู้อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเมื่อเรียงลำดับตามความต้องการรายด้านแล้ว ในขณะที่นักศึกษาสหกิจศึกษาในประเทศมีความต้องการด้านดังกล่าวอยู่เพียงระดับมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ตามตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความ ความต้องการพัฒนาความพร้อมของนักศึกษาสหกิจศึกษาในประเทศและต่างประเทศ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จำแนกรายด้าน

ความต้องการพัฒนา	นักศึกษาสหกิจศึกษา ในประเทศ			นักศึกษาสหกิจศึกษา ต่างประเทศ		
	n = 178			n = 26		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1. ด้านคุณธรรมจริยธรรม	3.37	0.544	มากที่สุด	3.21	0.599	มาก
2. ด้านความรู้	3.25	0.489	มาก	3.55	1.195	มากที่สุด
3. ด้านทักษะทางปัญญา	3.41	0.515	มากที่สุด	3.29	0.321	มากที่สุด
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ	3.34	0.506	มากที่สุด	3.29	0.373	มากที่สุด
5. ด้านการคิดวิเคราะห์	3.35	0.498	มากที่สุด	3.28	0.427	มากที่สุด
6. ด้านการปรับตัว	3.46	0.498	มากที่สุด	3.38	0.481	มากที่สุด
รวม	3.36	0.402	มากที่สุด	3.33	0.344	มากที่สุด

4.3.2 เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาความพร้อมของนักศึกษาสหกิจศึกษาในประเทศและนักศึกษาสหกิจศึกษาต่างประเทศ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ด้านคุณธรรมจริยธรรม

ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาสหกิจศึกษาทั้งในประเทศ และต่างประเทศมีความต้องการพัฒนาความพร้อมด้านคุณธรรมจริยธรรมแตกต่างกัน กล่าวคือนักศึกษาสหกิจศึกษาในประเทศมีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 3.37) ในขณะที่นักศึกษาสหกิจศึกษาต่างประเทศมีความต้องการเพียงระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.21) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า

นักศึกษาสหกิจศึกษาในประเทศ มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุดทุกหัวข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ จรรยาบรรณในวิชาชีพ (ค่าเฉลี่ย = 3.47) การปรับเปลี่ยนทัศนคติ (ค่าเฉลี่ย = 3.43) ส่งเสริมและพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ (ค่าเฉลี่ย

= 3.38) คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (ค่าเฉลี่ย = 3.33) ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร (ค่าเฉลี่ย = 3.30) และความสามารถในการควบคุมอารมณ์ (ค่าเฉลี่ย = 3.29) ตามลำดับ

ในขณะที่นักศึกษาสหกิจต่างประเทศมีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุดเพียง 2 หัวข้อ คือ ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ซึ่งมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 3.35) รองลงมาคือ คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (ค่าเฉลี่ย = 3.27) ในขณะเดียวกันมี 4 หัวข้อที่นักศึกษาสหกิจต่างประเทศมีความต้องการอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ส่งเสริมและพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับจรรยาบรรณในวิชาชีพ (ค่าเฉลี่ย = 3.23) การปรับเปลี่ยนทัศนคติ (ค่าเฉลี่ย = 3.12) และความสามารถในการควบคุมอารมณ์ (ค่าเฉลี่ย = 3.04) ตามลำดับ ดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความ ความต้องการในการพัฒนาความพร้อมของนักศึกษา
สหกิจศึกษาในประเทศและต่างประเทศ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ด้านคุณธรรมจริยธรรม

ความต้องการพัฒนา ด้านคุณธรรมจริยธรรม	นักศึกษาสหกิจศึกษา ในประเทศ			นักศึกษาสหกิจศึกษา ต่างประเทศ		
	n = 178			n = 26		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1. ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร	3.30	0.618	มากที่สุด	3.35	0.629	มากที่สุด
2. ส่งเสริมและพัฒนาความคิดสร้างสรรค์	3.38	0.511	มากที่สุด	3.23	0.587	มาก
3. ความสามารถในการควบคุมอารมณ์	3.29	0.722	มากที่สุด	3.04	0.871	มาก
4. การปรับเปลี่ยนทัศนคติ	3.43	0.728	มากที่สุด	3.12	0.864	มาก
5. คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และ คุณลักษณะที่พึงประสงค์	3.33	0.727	มากที่สุด	3.27	0.667	มากที่สุด
6. จรรยาบรรณในวิชาชีพ	3.47	0.698	มากที่สุด	3.23	0.710	มาก
รวม	3.37	0.544	มากที่สุด	3.21	0.599	มาก

4.3.3 เปรียบเทียบความต้องการพัฒนา ความพร้อมของนักศึกษาสหกิจศึกษาในประเทศและ นักศึกษาสหกิจศึกษาต่างประเทศ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ด้านความรู้

ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาสหกิจศึกษาทั้งในประเทศ และต่างประเทศมีความต้องการพัฒนาความพร้อมด้านความรู้แตกต่างกัน กล่าวคือ นักศึกษาสหกิจศึกษาในประเทศมีความต้องการเพียงระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.25) ในขณะที่นักศึกษาสหกิจศึกษาต่างประเทศมีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 3.55) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า

นักศึกษาสหกิจศึกษาในประเทศ มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด เพียง 2 หัวข้อ คือ ความรู้เกี่ยวกับงานและเทคนิควิธีการทำงาน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 3.37) และการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพตนเอง ซึ่งมีค่าเฉลี่ยรองลงมา (ค่าเฉลี่ย = 3.33)

ขณะเดียวกันมี 3 หัวข้อที่นักศึกษาสหกิจในประเทศมีความต้องการอยู่เพียงระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ คอมพิวเตอร์เพื่อการปฏิบัติงาน (ค่าเฉลี่ย = 3.22) ภาษาต่างประเทศ (ค่าเฉลี่ย = 3.21) และการศึกษาดูงานทั้งในและต่างประเทศ (ค่าเฉลี่ย = 3.13) ตามลำดับ

ในขณะที่นักศึกษาสหกิจต่างประเทศมีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด ถึง 4 หัวข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ความรู้เกี่ยวกับงานและเทคนิควิธีการทำงาน (ค่าเฉลี่ย = 3.54) ภาษาต่างประเทศ (ค่าเฉลี่ย = 3.50) การศึกษาดูงานทั้งในและต่างประเทศ (ค่าเฉลี่ย = 3.38) และการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพตนเอง (ค่าเฉลี่ย = 3.27) ตามลำดับ ในขณะที่เดียวกันนักศึกษาสหกิจศึกษาต่างประเทศมีความต้องการในหัวข้อคอมพิวเตอร์เพื่อการปฏิบัติงานเพียงระดับมากเท่านั้น (ค่าเฉลี่ย = 3.08) ดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความ ความต้องการในการพัฒนาความพร้อมของนักศึกษา สหกิจศึกษาในประเทศและต่างประเทศ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ด้านความรู้

ความต้องการพัฒนา ด้านความรู้	นักศึกษาสหกิจศึกษา ในประเทศ			นักศึกษาสหกิจศึกษา ต่างประเทศ		
	n = 178			n = 26		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1. คอมพิวเตอร์เพื่อการปฏิบัติงาน	3.22	0.603	มาก	3.08	0.796	มาก
2. ภาษาต่างประเทศ	3.21	0.672	มาก	3.50	0.583	มากที่สุด
3. ความรู้เกี่ยวกับงานและเทคนิควิธีการทำงาน	3.37	0.669	มากที่สุด	3.54	5.833	มากที่สุด
4. การศึกษาดูงานทั้งในและต่างประเทศ	3.13	0.729	มาก	3.38	0.571	มากที่สุด
5. การฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพตนเอง	3.33	0.606	มากที่สุด	3.27	0.533	มากที่สุด
รวม	3.25	0.489	มาก	3.55	1.195	มากที่สุด

4.3.4 เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาความพร้อมของนักศึกษาสหกิจศึกษาในประเทศและนักศึกษาสหกิจศึกษาต่างประเทศ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ด้านทักษะทางปัญญา

ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาสหกิจศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศมีความต้องการพัฒนาความพร้อมด้านทักษะทางปัญญาอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน (ค่าเฉลี่ยในประเทศ = 3.41, ต่างประเทศ = 3.29) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า

นักศึกษาสหกิจศึกษาในประเทศ มีความต้องการด้านทักษะทางปัญญาอยู่ในระดับมากที่สุดทุกหัวข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การวางแผนการทำงาน (ค่าเฉลี่ย = 3.51) การศึกษา ค้นคว้าเพิ่มเติมเพื่อพัฒนางาน (ค่าเฉลี่ย = 3.44)

ทักษะทางวิชาการสู่ทักษะทางอาชีพ (ค่าเฉลี่ย = 3.43) การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ (ค่าเฉลี่ย = 3.41) และการบริหารความเสี่ยง (ค่าเฉลี่ย = 3.28) ตามลำดับ

ในเดียวกัน นักศึกษาสหกิจต่างประเทศมีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุดเพียง 2 หัวข้อ คือ การศึกษา ค้นคว้าเพิ่มเติมเพื่อพัฒนางาน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุด (ค่าเฉลี่ย = 3.46) และการวางแผนการทำงาน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยรองลงมา (ค่าเฉลี่ย = 3.38) ในขณะที่มี 3 หัวข้อที่นักศึกษาสหกิจศึกษาต่างประเทศมีความต้องการอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ทักษะทางวิชาการสู่ทักษะทางอาชีพ (ค่าเฉลี่ย = 3.23) และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากันกับการบริหารความเสี่ยง (ค่าเฉลี่ย = 3.19) ตามลำดับ ดังตารางที่ 12

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความ ความต้องการพัฒนาความพร้อมของนักศึกษาสหกิจศึกษาในประเทศและต่างประเทศ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ด้านทักษะทางปัญญา

ความต้องการพัฒนา ด้านทักษะทางปัญญา	นักศึกษาสหกิจศึกษา ในประเทศ			นักศึกษาสหกิจศึกษา ต่างประเทศ		
	n = 178			n = 26		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1. ทักษะทางวิชาการสู่ทักษะทางอาชีพ	3.43	0.570	มากที่สุด	3.23	0.587	มาก
2. การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์	3.41	0.568	มากที่สุด	3.19	0.634	มาก
3. การบริหารความเสี่ยง	3.28	0.721	มากที่สุด	3.19	0.634	มาก
4. การวางแผนการทำงาน	3.51	0.613	มากที่สุด	3.38	0.571	มากที่สุด
5. การศึกษา ค้นคว้าเพิ่มเติมเพื่อการพัฒนางาน	3.44	0.743	มากที่สุด	3.46	0.508	มากที่สุด
รวม	3.14	0.515	มากที่สุด	3.29	0.321	มากที่สุด

4.3.5 เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาความพร้อมของนักศึกษาสหกิจศึกษาในประเทศและนักศึกษาสหกิจศึกษาต่างประเทศ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาสหกิจศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศมีความต้องการพัฒนาความพร้อมด้านด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน (ค่าเฉลี่ยในประเทศ = 3.34, ต่างประเทศ = 3.29) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า

นักศึกษาสหกิจศึกษาในประเทศ มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุดทุกหัวข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การสร้างความสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกัน (ค่าเฉลี่ย = 3.41) เทคนิคการสื่อสารในองค์กร (ค่าเฉลี่ย = 3.36) เทคนิคการทำงานเป็นทีม (ค่าเฉลี่ย = 3.35) การพัฒนาทีมสู่ความเป็นเลิศ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากันกับการประชุมที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (ค่าเฉลี่ย = 3.31) และกิจกรรมกลุ่มเพื่อการทำงานเป็นทีม (ค่าเฉลี่ย = 3.27)

ในขณะที่นักศึกษาสหกิจต่างประเทศมีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด 5 หัวข้อ หัวข้อ คือ

การพัฒนาทีมสู่ความเป็นเลิศ การประชุมที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล กิจกรรมกลุ่มเพื่อการทำงานเป็นทีม และการสร้างความสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกัน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากัน (ค่าเฉลี่ย = 3.31) รองลงมาคือ เทคนิคการทำงานเป็นทีม (ค่าเฉลี่ย = 3.27) โดยเทคนิคการสื่อสารในองค์กร มีความต้องการเพียงระดับมากเท่านั้น (ค่าเฉลี่ย = 3.23) ดังตารางที่ 12

5. สรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผล

นักศึกษาสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ปฏิบัติงานสหกิจศึกษาในประเทศ มีอายุ 24 ปีขึ้นไป ส่วนใหญ่สังกัดคณะวิทยาศาสตร์ และมีเกรดเฉลี่ย 2.51 – 3.00 ส่วนความต้องการเตรียมความพร้อมของนักศึกษาสหกิจศึกษา พบว่า นักศึกษาสหกิจศึกษา มีความต้องการเตรียมความพร้อมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.36 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีความต้องการเตรียมความพร้อมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด คือ ด้านการปรับตัว มีค่าเฉลี่ย 3.45 ด้านทักษะทางปัญญา มีค่าเฉลี่ย 3.40 ด้านคุณธรรมจริยธรรม ค่าเฉลี่ย 3.35 ด้านการคิดวิเคราะห์ มีค่าเฉลี่ย 3.34

ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ย 3.33 และด้านความรู้ มีค่าเฉลี่ย 3.29 ตามลำดับ

ส่วนผลการเปรียบเทียบความต้องการความพร้อมของนักศึกษาสหกิจศึกษาในประเทศและต่างประเทศ พบว่า นักศึกษาสหกิจศึกษาดังกล่าวมีความต้องการพัฒนาความพร้อมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน แต่มีลำดับความต้องการแตกต่างกันเมื่อเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย กล่าวคือ นักศึกษาสหกิจศึกษาในประเทศ มีความต้องการพัฒนาด้านการปรับตัว (ค่าเฉลี่ย = 3.46) มากที่สุดเป็นอันดับแรก รองลงมาคือด้านทักษะทางปัญญา (ค่าเฉลี่ย = 3.41) ด้านคุณธรรมจริยธรรม (ค่าเฉลี่ย = 3.37) ด้านการคิดวิเคราะห์ (ค่าเฉลี่ย = 3.35) และด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (ค่าเฉลี่ย = 3.34) ตามลำดับ โดยที่ด้านความรู้มีความต้องการอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.25) มีความต้องการเป็นอันดับสุดท้าย

ในขณะที่นักศึกษาสหกิจต่างประเทศมีความต้องการพัฒนาด้านความรู้ (ค่าเฉลี่ย = 3.55) เป็นอันดับแรก รองลงมาคือด้านการปรับตัว (ค่าเฉลี่ย = 3.38) ด้านทักษะทางปัญญา ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (ค่าเฉลี่ย = 3.29) และด้านการคิดวิเคราะห์ (ค่าเฉลี่ย = 3.28) ตามลำดับ โดยที่ด้านคุณธรรมจริยธรรมมีความต้องการอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.21) มีความต้องการเป็นอันดับสุดท้าย

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาประกอบกับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากนักศึกษา ผู้วิจัยสามารถสังเคราะห์เป็นข้อเสนอแนะ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาเตรียมความพร้อมก่อนออกปฏิบัติงานของนักศึกษา สหกิจศึกษา ดังนี้

หัวข้อการฝึกอบรม

จากผลการศึกษาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมชี้ให้เห็นว่า หัวข้อหรือประเด็นที่จัดอบรมควรมีเนื้อหาเกี่ยวกับประเด็นดังต่อไปนี้

(1) ภาษาต่างประเทศ ซึ่งนักศึกษาเห็นว่ายังเป็นปัญหาสำคัญ โดยเฉพาะนักศึกษาสหกิจศึกษาต่างประเทศ ซึ่งควรเพิ่มความเข้มข้นในการฝึกอบรมเพิ่มขึ้น นอกเหนือจากการสื่อสารในชีวิตประจำวัน เช่น ภาษา (จีน เวียดนาม อินโดนีเซีย ญี่ปุ่น) เพื่อการปฏิบัติงานเป็นต้น ทั้งนี้ระยะเวลาในการอบรมควรเพิ่มให้สอดคล้องและเหมาะสมกับเนื้อหาที่เข้มข้นขึ้นตามไปด้วย

(2) การปรับตัวเพื่อเข้ากับสังคมใหม่และการสร้างมนุษยสัมพันธ์ โดยเฉพาะนักศึกษาสหกิจศึกษาต่างประเทศที่จำเป็นต้องเรียนรู้วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมของประเทศที่ตนจะออกปฏิบัติงานสหกิจศึกษา

(3) จรรยาบรรณ/คุณธรรม/ความรับผิดชอบในวิชาชีพ

(4) ความรู้ความเข้าใจลักษณะงานและเทคนิคในการทำงาน

(5) การวางแผนการทำงาน

(6) การแก้ปัญหาและการตัดสินใจอย่างมี

นอกจากเนื้อหาดังกล่าวข้างต้นที่อบรมโดยงานสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่นแล้ว ยังสามารถประสานขอความร่วมมือให้คณะเน้นย้ำและให้ความสำคัญก่อนเข้าสู่กระบวนการสหกิจศึกษาได้ คือ การเขียนจดหมายสมัครงาน การเขียนเอกสารแนะนำตัว (resume) และจรรยาบรรณในวิชาชีพ

ลักษณะการฝึกอบรม การฝึกอบรมเตรียมความพร้อมก่อนสหกิจศึกษา ของงานสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น ควรแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ

(1) การฝึกอบรมพื้นฐาน เป็นการฝึกอบรมร่วมกันทั้งหมดของนักศึกษา ซึ่งเนื้อหาจะมีลักษณะทั่วไปสามารถนำไปปฏิบัติหรือประยุกต์ใช้ได้ทุกสาขาวิชาเช่น มนุษยสัมพันธ์และการปรับในการทำงาน แนวทางการปฏิบัติเมื่อเกิดปัญหา ระเบียบและข้อปฏิบัติสำหรับสหกิจศึกษา เป็นต้น

(2) การฝึกอบรมเฉพาะทาง หมายถึงการแยกฝึกอบรมให้นักศึกษาที่มีลักษณะเฉพาะแตกต่างกัน เช่น ภาษาต่างประเทศ สามารถแยกฝึกอบรมตามประเทศที่นักศึกษาเลือกไป เทคนิคและลักษณะงานที่ปฏิบัติ

อาจแยกตามกลุ่มสาขา (กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ กลุ่มวิทยาศาสตร์ และกลุ่มสังคมศาสตร์) เพราะเป็นลักษณะเฉพาะทางที่คล้ายกันมากกว่า ซึ่งจะทำการฝึกอบรมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

5.3 ข้อเสนอแนะเชิงวิจัย

(1) ควรศึกษาเปรียบเทียบความต้องการการฝึกอบรมของนักศึกษาสหกิจศึกษาระหว่างกลุ่มสาขาวิชา (กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ กลุ่มวิทยาศาสตร์ และกลุ่มสังคมศาสตร์) ซึ่งจะสามารถนำไปออกแบบเนื้อหาและรูปแบบการฝึกอบรมให้เหมาะสม อันจะส่งผลให้การฝึกอบรมมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

(2) ควรศึกษาการเปลี่ยนแปลงของนักศึกษาในการปฏิบัติสหกิจศึกษาก่อนและหลัง เพื่อทราบความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้นของนักศึกษา นำมาสู่การปรับเนื้อหาการฝึกอบรม สามารถบรรลุหลักการของสหกิจศึกษามากที่สุด

6. กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณสำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และคณะกรรมการวิจัยสถาบัน สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น สนับสนุนทุนวิจัย

ขอขอบคุณนักศึกษาสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ได้ให้ข้อมูลในการทำวิจัย

7. เอกสารอ้างอิง

- (1) ศรีณย์ คำริสุข. (2525). จิตวิทยาพัฒนาการ. กรุงเทพฯ : พิณฑักษณ
- (2) ฝ่ายพัฒนานักศึกษา กองกิจการนักศึกษา. สืบค้นเมื่อวันที่ 14, ธันวาคม, 2557. เข้าถึงได้จาก <http://ilp.kku.ac.th/Sac/FrontEnd/SacV2/h100.php>
- (3) ดุษฎี อยุธยาวัฒน์. (2553). รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ สหกิจศึกษาของเครือข่ายอุดมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ขอนแก่น : คลังน่านาวิทยา

KKU isr.j. 2016; 4(2) : 237-243

<http://irj.kku.ac.th>

การศึกษาผลสัมฤทธิ์การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการของหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรดุษฎีบัณฑิต คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

The achievement of an integrated teaching for Doctor of Public Health Program Faculty of Public Health, Khon Kaen University

จิตาภา พลังวัน (Jidapa Phlangwan)^{1*}¹นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น^{*}Correspondent author : krisom1@kku.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการของหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรดุษฎีบัณฑิต และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ส.ด.) ต่อการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตร ประชากรที่ศึกษาคือนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในวิชาของหลักสูตรฯ ที่เปิดสอนประจำภาคต้น ปีการศึกษา 2556 จำนวน 17 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบบันทึกผลการเรียน ผลงานของนักศึกษา และแบบประเมินความพึงพอใจของนักศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา

ผลการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่นักศึกษามีผลการเรียนเฉลี่ยระดับ 3.67 จำนวน 6 คน (ร้อยละ 35.29) รองลงมาคือผลการเรียนเฉลี่ย 4.00 จำนวน 4 คน (ร้อยละ 23.53) และผลการเรียนเฉลี่ย 3.83 จำนวน 4 คน (ร้อยละ 23.53) และนักศึกษาได้ประเด็นที่จะทำวิทยานิพนธ์ จำนวน 17 คน (ร้อยละ 100) และพบว่า ประเด็นที่นักศึกษาสนใจที่ทำวิทยานิพนธ์ และพัฒนาต่อเพื่อให้ผลงานไปสู่การทำค้นคว้าบทความวิจัย จำนวน 4 เรื่อง (ร้อยละ 23.53) เมื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรดุษฎีบัณฑิต พบว่า ด้านกระบวนการเรียนรู้นี้มีความพึงพอใจระดับมาก ($\bar{X}=4.47$, S.D. =0.649) ด้านอาจารย์ผู้สอน มีผลการประเมินระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.61$, S.D. =0.513) สำหรับผลการเรียนรู้ที่นักศึกษาได้รับจากหลักสูตรฯ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ด้านปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.61$, S.D. =0.607, $\bar{X}=4.62$, S.D. =0.577, $\bar{X}=4.66$, S.D. =0.603, $\bar{X}=4.61$, S.D. =0.594, $\bar{X}=4.61$, S.D. =0.687)

คำสำคัญ : การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ผลสัมฤทธิ์ การสอนแบบบูรณาการ

Abstract

The purpose of this study was to study the achievement of integrated education management of Doctor of Public Health (Dr.Ph.) program, and to study the satisfaction of Doctor of Public Health students to the integrated teaching management. The population study were 17 Dr.Ph. students who registered in the course of the first semester in 2013. The research instruments were transcripts, students' works and satisfaction questionnaire, analyzing data by using descriptive statistics.

The results found that 35.29% got GPA of 3.67, 23.53% got GPA of 4.00 and 3.83 respectively, and 100% got their topic for dissertation. It also found that there were 4 papers got more advantage to be the further research articles.

The satisfaction to the integrated teaching program, the results found that there was most satisfaction level in learning process ($\bar{X}$ = 4.47, S.D. = 0.649), and there were almost satisfaction level to the instructors, Virtue, Intellectual, Interpersonal relationship and responsibility skill, Numerical skill, Communication skill and IT skill, respectively. ($\bar{X}$ = 4.61, S.D. = 0.513, $\bar{X}$ = 4.61, S.D. = 0.607, $\bar{X}$ = 4.62, S.D. = 0.577, $\bar{X}$ = 4.66, S.D. = 0.603, $\bar{X}$ = 4.61, S.D. = 0.594, $\bar{X}$ = 4.61, S.D. = 0.687)

Keywords : integrated teaching, achievement, Integrated teaching

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดแนวทางไว้ว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และผู้เรียนมีความสำคัญมากที่สุด ซึ่งผู้สอนและผู้จัดการศึกษาต้องเปลี่ยนบทบาทจากผู้ชี้นำและผู้ถ่ายทอดความรู้ เป็นผู้ช่วยเหลือสนับสนุนผู้เรียนในการแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ และให้ข้อมูลที่ถูกต้องเพื่อนำข้อมูลนั้นไปใช้สร้างความรู้ตนเอง(1) ซึ่งการเรียนการสอนแบบบูรณาการ เป็นวิธีการสอนหนึ่งที่มุ่งให้เรียนเกิดความรู้เป็นองค์รวม สามารถเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนรู้มาแล้วเข้ากับสิ่งที่กำลังเรียนรู้ใหม่ได้ ทำให้ผู้เรียนเข้าใจในสิ่งที่เรียนว่ามีประโยชน์และนำไปใช้ในชีวิตจริง(2) โดยการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการมีหลายรูปแบบ ซึ่งผู้สอนหรือผู้จัดการศึกษา สามารถเลือกรูปแบบที่เหมาะสมกับสถานการณ์ หรือเหมาะสมกับนักศึกษา

การจัดการศึกษาแบบบูรณาการ เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนเกิดพัฒนาการทั้งด้าน

ความรู้ ทักษะ และเจตคติไปพร้อมๆ กัน จึงทำให้เกิดความเชื่อมโยงสัมพันธ์กับชีวิตจริงและความเป็นจริง อีกทั้งเป็นการเปิดโลกทัศน์ของทั้งผู้สอนและผู้เรียนให้กว้างขึ้น ตลอดจนช่วยให้เรียนรู้ที่น่าสนใจ น่าตื่นเต้น ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ และมีความคิดและมุมมองที่กว้างขึ้น ซึ่งการบูรณาการดังกล่าว สามารถทำได้ทั้ง การบูรณาการภายในวิชา(Intradisciplinary) และการบูรณาการระหว่างวิชา (Interdisciplinary) โดยที่การบูรณาการระหว่างวิชาเป็นการนำเนื้อหาของหลายๆ วิชามาสัมพันธ์ให้เป็นเรื่องเดียวกัน ซึ่งในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการนี้ มีตัวบ่งชี้ที่สำคัญคือ ผู้สอน และผู้เรียน มีการร่วมกันกำหนดกิจกรรมร่วมกัน มีการอภิปรายร่วมกัน มีการสะท้อนความคิด และสรุปการเรียนรู้ที่ได้รับ ตลอดจนผู้สอน มีการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนครบถ้วนทุกด้านตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด(3)

จากความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการดังกล่าว ข้างต้น คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จึงได้ตระหนักถึงความสำคัญเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอนของ

หลักสูตรสาธารณสุขศาสตรดุษฎีบัณฑิต ซึ่งหลักสูตรนี้ได้มีการจัดการเรียนการสอนตั้งแต่ปีการศึกษา 2552 เป็นต้นมา โดยเปิดรับทั้งนักศึกษาไทยและนักศึกษาต่างชาติ ซึ่งในการจัดการเรียนการสอนมีทั้งเป็นแบบการทำวิจัยอย่างเดียว(Non –course work) และแบบที่เรียนวิชา (Course work) โดยแบบ course work นั้น จะเรียนวิชาบังคับ 3 รายวิชา และวิชาสัมมนา 1 รายวิชา สำหรับแบบทำวิจัยอย่างเดียว (Non-course work)(4) มีวิชาที่นักศึกษาจะต้องมาเข้าชั้นเรียน คือวิชาสัมมนา ซึ่งในปีการศึกษาที่ผ่านมาได้มีการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาบังคับดังกล่าวข้างต้น ในรูปแบบที่เป็นบูรณาการในบางรายวิชา โดยที่ยังไม่ได้จัดการเรียนการสอนรวมทั้ง 4 รายวิชาเข้าด้วยกัน

ดังนั้น ในภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2556 นี้ หลักสูตรจึงได้มีการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการทั้ง 4 รายวิชาเข้าด้วยกัน โดยใช้ลักษณะการบูรณาการระหว่างวิชา (Interdisciplinary) คือกำหนดประเด็น (Theme) แล้วนำความรู้จากวิชาต่างๆ มาเชื่อมโยงให้สัมพันธ์กับเรื่อง นั้น โดยหลักสูตรคาดหวังที่จะให้นักศึกษาแสวงหาความรู้ ทักษะและประสบการณ์จากวิชาต่างๆ มาใช้ในการเรียน ซึ่งนักศึกษาจะเกิดการเรียนรู้ที่ลึกซึ้ง สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริงได้ และหลักสูตรยังคาดหวังที่จะให้นักศึกษาสามารถเขียนบทความเพื่อที่จะนำไปสู่การเผยแพร่ในวารสารนานาชาติได้ตามเกณฑ์มาตรฐานของหลักสูตร และมหาวิทยาลัยขอนแก่น ก่อนที่จะสำเร็จการศึกษา ซึ่งเมื่อนักศึกษาได้ทำดุษฎีนิพนธ์จริง จะประสบปัญหาในการจัดทำต้นฉบับบทความวิจัย (Manuscript) น้อยมากหรือไม่มีปัญหาเลย เพราะได้เรียนรู้ถึงวิธีการจัดทำในขณะศึกษาในเบื้องต้นแล้ว

จากการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาถึงผลสัมฤทธิ์ในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการของหลักสูตรฯ เพื่อศึกษาถึงผลสำเร็จที่เกิดขึ้นในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ตลอดจนศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ

ซึ่งข้อมูลที่ได้สามารถนำมาพัฒนา /ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรให้มีคุณภาพมากขึ้น และสอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา ตลอดจนให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา (TQF) ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการของหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรดุษฎีบัณฑิต และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรดุษฎีบัณฑิตต่อการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรฯ

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและประชากรที่ศึกษา การศึกษาครั้งนี้เป็นนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในวิชาของหลักสูตรฯ ที่เปิดสอนประจำภาคต้น ปีการศึกษา 2556 จำนวน 17 คน

เครื่องมือที่ใช้การวิจัย คือ แบบบันทึกผลการเรียนและแบบบันทึกผลงานของนักศึกษา และแบบประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรฯ โดยประเมินความพึงพอใจแบบประเมินค่า 5 ระดับ ซึ่งจำแนกข้อคำถามออกเป็น 3 ด้าน ประกอบด้วยด้านผู้เรียน จำนวน 9 ข้อ ด้านกระบวนการเรียนรู้ จำนวน 5 ข้อ ด้านอาจารย์ผู้สอน จำนวน 14 ข้อ และมีการประเมินผลการเรียนรู้ที่นักศึกษาได้รับจากรายวิชา 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านคุณธรรม จริยธรรม จำนวน 3 ข้อ ด้านความรู้ จำนวน 2 ข้อ ด้านปัญญา จำนวน 2 ข้อ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ จำนวน 3 ข้อ และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน 3 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล เก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาที่เข้าศึกษาและลงทะเบียนในรายวิชาของหลักสูตรฯ ที่เปิดให้ลงทะเบียน ประจำภาคต้น ปีการศึกษา 2556 และบันทึกผลการเรียนและผลงานของนักศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลที่เป็นเชิงปริมาณ ทำการวิเคราะห์โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

ข้อมูลประเมินการจัดการเรียนสอนของนักศึกษา ที่ต่อหลักสูตร มีวิเคราะห์ตามเกณฑ์ ดังต่อไปนี้ (5)

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายความว่า มีความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายความว่า มีความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายความว่า มีความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายความว่า มีความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายความว่า มีความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนระดับน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

จากการศึกษาการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการของหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรดุษฎีบัณฑิต โดยนำรายวิชา 4 รายวิชา ซึ่งประกอบด้วย วิชาเรื่องคัดสรรด้านสุขภาพเชิงประจักษ์ (Selected Topic in Evidence-based Health Practices) วิชาระเบียบวิธีวิจัยทางสุขภาพขั้นสูง (Advanced Health Research Methodology) วิชาแนวคิดด้านสุขภาพและการประยุกต์ (Health Concepts and Applications) และวิชาสัมมนาปริญาเอกทางสาธารณสุข (Doctoral Seminar in Public Health) ซึ่งรายวิชาดังกล่าวเป็นวิชาบังคับในหลักสูตร นักศึกษาที่ศึกษาในหลักสูตรจะต้องลงทะเบียนทุกคน และมีนักศึกษาจากคณะต่างๆ ลงทะเบียนในวิชาดังกล่าวจำนวน 17 คน โดยเป็นนักศึกษาในหลักสูตรจำนวน 15 คน (ร้อยละ 88.24) นักศึกษาหลักสูตรอื่นๆ จำนวน 2 คน (ร้อยละ 11.76) ซึ่งนักศึกษามีอายุระหว่าง 31-35 ปี จำนวน 8 คน (ร้อยละ 47.00) อายุระหว่าง 36-40 ปี

จำนวน 5 คน (ร้อยละ 29.41) และอายุระหว่าง 41-45 ปี จำนวน 4 คน (ร้อยละ 23.59) ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 11 คน (ร้อยละ 64.71) และเพศชาย จำนวน 6 คน (ร้อยละ 35.29) ดังรายละเอียดตารางที่ 1

เมื่อศึกษาตามผลการเรียนของนักศึกษาเมื่อสิ้นสุดการจัดการเรียนการสอน ภาคต้น ปีการศึกษา 2556 พบว่า ส่วนใหญ่นักศึกษามีผลการเรียนเฉลี่ยระดับ 3.67 จำนวน 6 คน (ร้อยละ 35.29) รองลงมาคือ ผลการเรียนเฉลี่ย 4.00 จำนวน 4 คน (ร้อยละ 23.53) และผลการเรียนเฉลี่ย 3.83 จำนวน 4 คน (ร้อยละ 23.53) ส่วนอีกจำนวน 3 คน เป็นนักศึกษาที่มีแผนการเรียนเป็นทำวิทยานิพนธ์ อย่างเดียว ซึ่งการลงทะเบียน 4 รายวิชา เป็นแบบไม่คิดเกรด และมีผลการเรียนของ 4 วิชา คือ ผ่าน และ นักศึกษาได้ประเด็นที่จะทำวิทยานิพนธ์ จำนวน 17 คน (ร้อยละ 100) และยังพบว่า ประเด็นที่นักศึกษาสนใจที่จะพัฒนาสู่การทำวิทยานิพนธ์จำนวน 3 คน (ร้อยละ 17.64) ซึ่งจากการสัมภาษณ์นักศึกษา พบว่า นักศึกษาต้องการที่จะพัฒนาประเด็นวิจัยไปสู่การตีพิมพ์ในวารสารนานาชาติ จำนวน 4 เรื่อง (ร้อยละ 23.53)

เมื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรดุษฎีบัณฑิต พบว่า ด้านกระบวนการเรียนรู้ มีความพึงพอใจระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.47, S.D. = 0.649) ด้านอาจารย์ผู้สอน มีผลการประเมินระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.61, S.D. = 0.513) สำหรับผลการเรียนรู้ที่นักศึกษาได้รับจากหลักสูตรฯ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ด้านปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.61, S.D. = 0.607, $\bar{X}$ = 4.62, S.D. = 0.577, $\bar{X}$ = 4.66, S.D. = 0.603, $\bar{X}$ = 4.61, S.D. = 0.594, $\bar{X}$ = 4.61, S.D. = 0.687) ดังรายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ส.ด.)

ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
สถานะนักศึกษา		
นักศึกษาในหลักสูตร	15	88.24
นักศึกษาหลักสูตรอื่น	2	11.76
รวม	17	100.00
เพศ		
ชาย	6	35.29
หญิง	11	64.71
รวม	17	100.00
ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
อายุ		
31-35 ปี	8	47.00
36-40 ปี	5	29.41
41-45 ปี	4	23.59
รวม	17	100.00
ผลการเรียนนักศึกษา		
เกรดเฉลี่ย 3.67	6	35.00
เกรดเฉลี่ย 4.00	4	24.00
เกรดเฉลี่ย 3.83	4	24.00
ลงทะเบียนแบบ ออดิต (ไม่มีค่าคะแนน)	3	17.00
รวม	17	100.00
ประเด็นการวิจัย		
ได้ประเด็นการวิจัย	17	100.00
การพัฒนาสู่การทำดุษฎีนิพนธ์	3	18.00
ไม่พัฒนาสู่การทำดุษฎีนิพนธ์	14	82.00
รวม	17	100.00

ตารางที่ 2 แสงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจการประเมินการจัดการเรียนสอนของนักศึกษา
ต่อหลักสูตร

หัวข้อ/กิจกรรม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับความ พึงพอใจ
ด้านกระบวนการเรียนรู้	4.47	0.649	มาก
ด้านอาจารย์ผู้สอน	4.61	0.513	มากที่สุด
ผลการเรียนรู้ที่นักศึกษาได้รับจากหลักสูตร			
ด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.61	0.607	มากที่สุด
ด้านความรู้	4.62	0.577	มากที่สุด
ด้านปัญญา	4.66	0.603	มากที่สุด
ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	4.61	0.594	มากที่สุด
ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	4.61	0.687	มากที่สุด

สรุปและอภิปรายผล

จากผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ พบว่า การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการนี้ นักศึกษามีผลงานที่จะพัฒนาต่อในการทำวิทยานิพนธ์ จำนวน 3 เรื่อง และพัฒนาที่จะทำเป็นต้นฉบับบทความวิจัยเพื่อเผยแพร่ในวารสารวิชาการนานาชาติ จำนวน 3 เรื่อง ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับการจัดการเรียนการสอนในช่วงปีการศึกษา 2552-2555 นักศึกษาไม่มีผลงานการจัดทำต้นฉบับบทความวิจัยในระหว่างการศึกษาวิชาพื้นฐาน ทั้งนี้ผลสำเร็จของการจัดการเรียนการสอนดังกล่าวข้างต้น เป็นไปตามที่หลักสูตรได้คาดหวังไว้ คือให้นักศึกษาสามารถมีความรู้ในการจัดทำต้นฉบับบทความวิจัยเพื่อเผยแพร่ในวารสารวิชาการนานาชาติได้ ซึ่งการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรในครั้งนี้ทำให้นักศึกษาเกิดพัฒนาการทั้งด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติไปพร้อมๆ กันจึงทำให้เกิดความเชื่อมโยงสัมพันธ์กับชีวิตจริงและความเป็นจริง ผู้สอน และผู้เรียน มีการร่วมกันกำหนดกิจกรรมร่วมกัน มีการอภิปรายร่วมกัน มีการสะท้อนความคิด และสรุปการเรียนรู้ที่ได้รับ (3)

เมื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการของหลักสูตรฯ พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจในระดับมาก ในด้านกระบวนการเรียนรู้ และระดับมากที่สุด ในด้านอาจารย์ผู้สอน และการเรียนรู้ที่นักศึกษาได้รับจากหลักสูตร ไม่ว่าจะเป็นด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ด้านปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

- (1) คณะสาขารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ควรมีการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการเพิ่มมากขึ้น
- (2) หลักสูตรสาขารัฐศาสตร์ดุสิตบัณฑิต คณะสาขารัฐศาสตร์ ควรมีประเมินผลการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ อย่างต่อเนื่อง จนสิ้นสุดการศึกษาของนักศึกษาที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2556

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

- (1) ควรมีการศึกษาการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการทุกหลักสูตรในคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- (2) ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ และการจัดการเรียนการสอนแบบไม่บูรณาการ

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษานี้ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากมหาวิทยาลัยขอนแก่น ในโครงการวิจัยเพื่อการเรียนรู้ ประจำปีงบประมาณ 2556 ผู้วิจัยขอขอบคุณ มา ณ ที่นี้ด้วย ขอขอบคุณ รศ.ดร.เจียมจิต แสงสุวรรณ, รศ.ดร.วงศา เล่าศิริวงศ์ และ รศ.ดร.บัณฑิต ถิ่นคำรพ ที่ได้ให้คำปรึกษาในการทำวิจัยในครั้งนี้ และขอขอบคุณคณะกรรมการผู้จัดโครงการ ตลอดจนนักศึกษาที่ให้ข้อมูลประกอบการวิจัยในครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- (1) กระทรวงศึกษาธิการ, 2545. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ. องค์การสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- (2) สำนักงานนายกรัฐมนตรี. 2542. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ.
- (3) ทิศนา แจมมณี, 2552. ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- (4) มหาวิทยาลัยขอนแก่น คณะสาธารณสุขศาสตร์. 2555. หลักสูตรสาธารณสุขศาสตรดุษฎีบัณฑิตปรับปรุง พ.ศ. 2555. คณะสาธารณสุขศาสตร์.
- (5) บุญใจ ศรีสถิตยัณราภรณ์. 2552. ระเบียบวิธีการวิจัยทางการพยาบาลศาสตร์. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: ยูเอสดีนเตอร์ มีเดีย.

รายละเอียดประกอบการจัดส่งบทความวิจัยสถาบัน

สถานที่ส่งบทความ

กองบริหารงานวิจัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น สำนักงานอธิการบดี อาคาร 2 ชั้น 2 มหาวิทยาลัยขอนแก่น
123 ต.ในเมือง อ.เมือง จ.ขอนแก่น 40002

หมายเลขโทรศัพท์/โทรสาร (043)-203177-8

หรือลงทะเบียนออนไลน์พร้อมอัปโหลดบทความได้ที่ www.irj.kku.ac.th

สอบถามเพิ่มเติมที่ : กองบริหารงานวิจัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น โทร. 043-203177-8

สามารถดาวน์โหลดแบบนำส่งบทความได้ที่ <http://irj.kku.ac.th> (หมวดวารสารวิจัยสถาบัน มข.)

หากบทความของท่านผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer review) และได้รับการตีพิมพ์ลงวารสารแล้ว ผู้ส่งบทความจะได้รับเล่มวารสารที่บทความนั้นลงตีพิมพ์ จำนวน 2 เล่ม และต้นสังกัดนักวิจัยจำนวน 1 เล่ม

ประเภทของบทความที่รับพิจารณาลงตีพิมพ์

1. บทความวิจัย ประกอบด้วย บทคัดย่อ บทนำ วัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย ผลการวิจัย สรุปและอภิปรายผล กิตติกรรมประกาศ (ถ้ามี) และเอกสารอ้างอิง
2. บทความวิชาการ ประกอบด้วย บทคัดย่อ บทนำ เนื้อหา บทสรุป และเอกสารอ้างอิง

การเตรียมบทความตีพิมพ์วารสารวิจัยสถาบัน มข

1. การจัดพิมพ์ในหน้ากระดาษขนาดเอ 4 หน้าเดียว 1 คอลัมน์ และใส่หมายเลขบรรทัดโดยให้เริ่มต้นใหม่ในแต่ละหน้า ความยาวของบทความไม่เกิน 15 หน้า
2. ระยะขอบของหน้ากระดาษเว้นระยะ หน้า - หลัง 2 ซม.
3. ตัวอักษรใช้ TH SarabunPSK 15 สำหรับภาษาไทย และ Times New Roman 10 สำหรับภาษาอังกฤษ
4. ชื่อเรื่องภาษาไทย ให้พิมพ์ชิดขอบซ้ายของหน้ากระดาษด้วยอักษรตัวหนาขนาด 17 พอยต์ ชื่อเรื่องภาษาอังกฤษให้พิมพ์ชิดขอบซ้ายของหน้ากระดาษด้วยอักษรตัวหนาขนาด 12 พอยต์
5. ชื่อผู้นิพนธ์ทุกคน และหน่วยงานที่สังกัด (ทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ) และอีเมลของผู้นิพนธ์ที่นำส่งบทความ
6. บทคัดย่อภาษาไทย และบทคัดย่อภาษาอังกฤษ บรรทัดแรกจัดย่อหน้า และมีความยาวไม่เกิน 18 บรรทัด
7. คำสำคัญ เป็นคำสำคัญในบทความ ไม่เกิน 5 คำ
8. การเขียนคำศัพท์ ใช้ศัพท์บัญญัติของราชบัณฑิตยสถาน
9. กิตติกรรมประกาศ (ถ้ามี) เป็นกิตติกรรมประกาศทุนสนับสนุนการวิจัย
10. ภาพและตาราง พิมพ์ชิดซ้ายหน้ากระดาษ สำหรับตาราง ใช้คำว่าตารางที่ ต่อด้วยหมายเลขตาราง ตามด้วยคำอธิบายตารางจัดวางอยู่ด้านล่างบนเหนือตารางในกรณีที่เป็นการทบทวนวรรณกรรมหรือบทความวิชาการ ให้บอกแหล่งที่มาของตาราง โดยพิมพ์บอกไว้ใต้ตาราง เช่น เดียวกันกับการอธิบายตัวย่อที่ใช้ในตาราง ส่วนภาพ ให้ใช้คำว่าภาพที่ ต่อด้วยหมายเลขภาพ ตามด้วยคำอธิบายภาพ จัดวางอยู่ด้านล่างใต้ภาพ

11. การอ้างอิงแทรกในเนื้อหาของบทความ ใช้แบบตัวเลข เช่น ญาติ และคณะ (9) ได้เสนอรูปแบบ..... หรือระบบในการจัดเก็บเอกสาร.....(1-3, 7, 15) เป็นต้น
12. การเขียนเอกสารอ้างอิงทำบทความ เอกสารอ้างอิงทำบทความต้องเป็นเอกสารที่มีการอ้างอิงในเนื้อหาของบทความ โดยจัดพิมพ์ชื่อของหน้ากระดาษเรียงลำดับตามลำดับหมายเลขเอกสารอ้างอิงที่ได้อ้างอิงในเนื้อหาของบทความ และใช้รูปแบบการเขียนเอกสารอ้างอิงเช่นเดียวกับ วารสารวิจัย มข.
<http://resjournal.kku.ac.th>

#####

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น 123 ถ.มิตรภาพ อ.เมือง จ.ขอนแก่น 40002
โทรศัพท์ 0-4334-7102 โทรสาร 0-4334-7100 ภายใน 44770
E-mail : kkuprinting@hotmail.com Website : <http://home.kku.ac.th/printingkku/>